

«Ναύπλιο: η πόλη που γεμίζει με τουρίστες αλλά «αδειάζει» από... μόνιμους κατοίκους»

«Ο υπερτουρισμός δοκιμάζει τις αντοχές των κατοίκων της παλιάς πόλης του Ναυπλίου»

Το Ναύπλιο αποτελεί -ως γνωστόν- έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Τα πλήθη των επισκεπτών κατακλύζουν την πόλη όχι μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, αλλά κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου με την επισκε-

ψιμότητα να κορυφώνεται κατά τις περιόδους των αργιών και των θρησκευτικών εορτών. Η μικρή απόσταση της πόλης από την Αθήνα, τα περίφημα αξιοθέατα, οι εξαιρετικές επιλογές που παρέχει για δι-

αμονή, ψυχαγωγία και φαγητό, οι ειδυλλιακές παραλίες της -με την ωραιότερη από αυτές, την «Αρβανιτιά», να βρίσκεται στο κέντρο της-, τα Μουσεία της και οι εμβληματικοί αρχαιολογικοί χώροι της ευρύτερης περιοχής του

Ναυπλίου, την καθιστούν έναν ασυναγώνιστο τουριστικό προορισμό. Με μία πρώτη ματιά θα έλεγε κανείς ότι, καθώς ο τουρισμός ενισχύει την τοπική οικονομία και συμβάλλει στην αύξηση των θέσεων εργασί-

ας, είναι «καλοδεχούμενος» για την τοπική κοινωνία. Άλλωστε, τα εμπορικά μαγαζιά, τα «καφέ», τα εστιατόρια και τα κέντρα διασκέδασης είναι πάντα γεμάτα... Είναι όμως πράγματι έτσι;

Ρεπορτάζ | ΣΕΛ. 12-13

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Οι Απόστολος Καψάλης και Σωτήρης Τσουκαρέλης μιλούν για την «παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας»

ΣΕΛ. 3-4

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Εργασία

Εργαζόμενοι από διαφορετικούς εργασιακούς τομείς αποκαλύπτουν τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματός τους

ΣΕΛ. 5-7

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

3η Δεκεμβρίου

Παγκόσμια ημέρα Ατόμων με Αναπηρία
Σκύλοι οδηγού: Οι πιο σκληρά «εργαζόμενοι» σκύλοι

ΣΕΛ. 10-11

Ναύπλιο, Πλατεία Συντάγματος

ΕΡΕΥΝΑ

Νέοι και οδική ασφάλεια

«Αυτογνωσία και ενημέρωση δεν έχουν συμβάλει στον περιορισμό της νεανικής οδικής παραβατικότητας»

ΣΕΛ. 17

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Δωρεά οργάνων

Η αλυσίδα της ζωής συνεχίζεται...

Μυελός των οστών
Μπορώ να χαρίσω ζωή;

ΣΕΛ. 19-20

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κριτική θεατρικής παράστασης

«ΤΟ ΚΥΜΑ»

Είδαμε την ταινία «Καποδίστριας» του Γιάννη Σμαραγδή

ΣΕΛ. 21-23

ΑΡΘΡΟ ΓΝΩΜΗΣ

Του Ανδριανού Παπανδριανού

Γιατί είναι κατακριτέο να είμαστε ο εαυτός μας;

Η απάντηση, δυστυχώς, δεν είναι απλή. Ζούμε στο 2026 και κατά συνέπεια στην εποχή της τεχνολογίας. Η τεχνολογία, όμως, έχει λάβει διαφορετική τροπή απ' αυτήν που θα έπρεπε. Υποτίθεται ότι στόχοι της ήταν η μόρφωση, η εκπαίδευση, η ορθή και η αληθινή πληροφόρηση. Όπως αντιλαμβανόμαστε, αυτά πραγματοποιήθηκαν σε εξαιρετικά μικρό βαθμό, μπροστά στα υπόλοιπα σοβαρά προβλήματα που ανέκυψαν.

Θα αναφερθώ, λοιπόν, σ' ένα από αυτά, το οποίο δεν θα μπορούσε να είναι άλλο από την εισχώρηση της τεχνολογίας στη ζωή των εφήβων. Αυτή σήμερα προσμετράται με αρνητικό πρόσημο. Οι σύγχρονοι έφηβοι αφιερώνουν μεγάλο, δυστυχώς, μέρος της καθημερινότητάς τους στο κινητό. Δεν είναι λίγες οι φορές που, σύμφωνα με έρευνες, περνάνε μέχρι και 10 ώρες ημερησίως «σχιολάροντας» στο Tiktok και το Instagram.

Το πιο τραγικό δε της υπόθεσης είναι ότι οι έφηβοι στις μέρες μας έχουν χάσει το γέλιο τους, το χαμόγελό τους και την ευτυχία τους. Δεν χαίρονται, δεν ενθουσιάζονται, δεν είναι ξένοιαστοι, όπως παλιά. Κι όλα αυτά, εξαιτίας του φόβου τους μήπως η παραμικρή τους κίνηση βιντεοσκοπηθεί, αναρτηθεί στο διαδίκτυο και αναπαραχθεί χιλιάδες φορές. Είναι θλιβερό το πόσο κακόβουλοι χρήστες υπάρχουν, οι οποίοι, για να νιώσουν οι ίδιοι καλά, προσπαθούν με τον οποιονδήποτε τρόπο να σου κάνουν κακό. Ξενίζει, ακόμη, το να περπατάνε μαθητές στον δρόμο φορώντας οι περισσότεροι ή και όλοι τους ακουστικά. Καμία συζήτηση, καμία επικοινωνία, καμία αλληλεπίδραση. Όλοι κλεισμένοι στον εαυτό τους, πιστεύοντας ότι μ' αυτόν τον τρόπο θα προστατευτούν από τους γύρω τους.

Όμως, το ζητούμενο δεν είναι μόνο η προστασία. Είναι η ευχαρίστηση, η τρυφερότητα και η αγάπη. Αξίες που σπανίζουν στις μέρες μας λόγω της υπερβολικής χρήσης του διαδικτύου. Επικρατεί μόνο μια συνεφιά, μια θολότητα, μια θαμπάδα και μια μόνιμη κούραση, για τις οποίες δεν έχουμε βρει ακόμη το «αντίδοτο».

Τα μέλη της συντακτικής μας ομάδας

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω για μια ακόμη χρονιά την έκδοση του μαθητικού έντυπου του σχολείου μας. Ένα έργο που αποτελεί καρπό δημιουργικότητας, συνεργασίας και συλλογικής προσπάθειας των μαθητών και των εκπαιδευτικών μας.

Η μαθητική εφημερίδα δεν είναι απλώς μια έντυπη έκδοση, είναι ένας ζωντανός χώρος έκφρασης ιδεών, σκέψεων, προβληματισμών και συναισθημάτων. Μέσα από τα άρθρα, τις δημιουργίες και τις απόψεις των μαθητών αναδεικνύεται η φαντασία, η κριτική σκέψη και η ευαισθησία τους απέναντι σε θέματα που τους απασχολούν.

Θα ήθελα να συγχαρώ θερμά όλους τους μαθητές που συμμετείχαν καθώς και τους εκπαιδευτικούς που στήριξαν και καθοδήγησαν αυτή την προσπάθεια. Τέτοιες δράσεις ενισχύουν τη συνεργασία, καλλιεργούν τον γραπτό λόγο και συμβάλλουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών.

Εύχομαι το μαθητικό έντυπο να συνεχίσει να αποτελεί πηγή έμπνευσης, γνώσης και δημιουργίας και να έχει πάντα τη ζωντάνια και τον ενθουσιασμό των παιδιών που το οραματίστηκαν.

Καλή ανάγνωση και καλή συνέχεια σε κάθε δημιουργική προσπάθεια.

Γεώργιος Κρεμύδας
Διευθυντής 1ου ΕΠΑΛ Ναυπλίου

Συντακτική Ομάδα :

Σοφία Βλαχοπούλου, Αλμπερτ Γκιεγκιά, Μαριάνθη Ζάχου, Νικολέττα Καζολιά, Γεωργία Κατσαρέα, Κατερίνα Κωσταρέλου, Αγγελική Λεβεντογιάννη, Αναστασία Μάκαρη, Χριστίνα Μανώλη, Μιλτιάδης Μαργαγκούτσος, Αμαλία Μεταξά, Νικολέτα Μούγιου, Κλαρίσα Μουράτι, Τζένη Μπάρα, Κατερίνα Μπεζάν, Ελισσάβητ Μπόμπου, Γιώργος Μπούκουρης, Αγγελική Οψιμούλη, Κωνσταντίνα Παπαθανασίου, Ανδριανός Παπανδριανός, Μαριάννα Ροδίτη, Ειρήνη Ρουκάι, Άννα-Μαρία Σακελλαράκου, Μαρία Σαλαπάτα, Μαρίνα Σιατερλή.

Δημιουργία λογότυπου εφημερίδας – σκίτσων:
Χριστίνα Μανώλη

Συντόνισε η εκπαιδευτικός:
Σοφία Στενού

Καθοδήγησαν τους μαθητές οι εκπαιδευτικοί:
Αθανασία Δημητροπούλου, Ιωάννης Κίτσιος,
Γεωργία Λαζαρίνη

Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε μέσω ψηφιακών εργαλείων καθοδήγησαν τους μαθητές οι εκπαιδευτικοί:

Αριστείδης Ανδρεάδης, Βαγγέλης Γιώτας,
Νικηφόρος Κεφαλονίτης

Πολιτική - Οικονομία

Νέοι και εργασία στην Αργολίδα: Επαγγελματικές ευκαιρίες ή εγκλωβισμός των νέων;

ΑΡΘΡΟ ΓΝΩΜΗΣ

Της Μαριάννας Ροδίτη

Η αναζήτηση εργασίας σε περιόδους οικονομικής εσωστρέφειας αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα άγχη των νέων γενικότερα στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα όλων εμάς των εφήβων που ζούμε στην Αργολίδα. Πολλοί μαθητές, σκεφτόμαστε ήδη από το λύκειο, αν υπάρχει λόγος να μείνουμε στον τόπο μας ή αν το μέλλον μας βρίσκεται μακριά από αυτόν.

Η τοπική οικονομία βασιζέται κυρίως στον τουρισμό και την αγροτική παραγωγή. Αυτοί οι τομείς προσφέρουν θέσεις εργασίας, αλλά συχνά εποχικές, με περιορισμένες προοπτικές εξέλιξης. Σε πολλούς από εμάς το γεγονός αυτό γεννά άγχος και ανασφάλεια, καθώς συνειδητοποιούμε ότι οι επιλογές μας είναι λίγες και συγκεκριμένες, ενώ ταυτόχρονα δεν παρουσιάζονται εναλλακτικές επιλογές για όσους οραματίζονται μία διαφορετική επαγγελματική πορεία.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ευκαιρίες στον καρποφόρο τόπο μας, που όμως δεν αξιοποιούνται επαρκώς. Ο σύγχρονος τουρισμός, η τοπική επιχειρηματικότητα, η τεχνολογία και η εξ αποστάσεως εργασία μπορούν να ανοίξουν νέους δρόμους. Παράλληλα, όμως, απαιτείται η κατάλληλη ενημέρωση και η ορθότερη καθοδήγηση των νέων από τους αρμόδιους φορείς. Θα λέγαμε ότι η Αργολίδα έχει τη δυνατότητα να κρατήσει τους νέους της και να επενδύσει στη νέα γενιά της, αλλά γι' αυτόν τον σκοπό απαιτείται κατάλληλος και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός και προγραμματισμός στοχευμένων δράσεων από την πλευρά της πολιτείας!

Για την παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας...

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΙΣ

Κατερίνα Κωσταρέλου
Χριστίνα Μανώλη

Βρεθήκαμε στις 7 Φεβρουαρίου 2026 στο Φουγάρο Art Centre στο Ναύπλιο για να παρακολουθήσουμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συνάντηση που διοργάνωσε η Ένωση Οικονομολόγων Πελοποννήσου με θέμα την «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Ελληνικής Οικονομίας» και με προσκεκλημένους Πανεπιστημιακούς και ανθρώπους της Αγοράς και της Αγροτικής Οικονομίας.

Μετά την ολοκλήρωση της εκδήλωσης συνομιλήσαμε με δύο από τους εισηγητές της εκδήλωσης, τον Απόστολο Καψάλη, Επίκουρο καθηγητή «Μεταναστευτικής Πολιτικής και Εργασιακών Σχέσεων» στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου και τον Σωτήρη Τσουκαρέλη, Πρόεδρο της Ένωσης Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Ηπείρου «ΚΟΙΝΟ Κ.Α.Α.Ο.» και Υπεύθυνο Κοινωνικής Καινοτομίας της ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. «Τα Ψηλά Βουνά».

Συγκεκριμένα, συνομιλήσαμε με τους δύο ειδικούς στον χώρο της Εργασίας και της Κοινωνικής Οικονομίας για θέματα που αφορούν τόσο την ίδια την Οικονομία και τις δυνατότητες που υπάρχουν για μια διαφορετική αξιοποίηση της αγροτικής παραγωγής, αλλά και για θέματα Εργασίας και Ασφάλειας των Εργαζομένων, καθώς λίγες μέρες πριν την εκδήλωσή μας είχε συγκλονίσει η τραγική ειδηση για το εργατικό δυστύχημα στην εταιρεία ΒΙΟΛΑΝΤΑ.

Κύριε Καψάλη,

- Γνωρίζουμε ότι η «Εργασία» είναι ο τομέας σας. Τραγικά εργατικά δυστυχήματα έλαβαν χώρα πριν από λίγες μέρες στη χώρα μας: Υπάρχει πλαίσιο; Μπορεί να προστατευθεί ο σύγχρονος εργαζόμενος από περιπτώσεις ελλειπών υποδομών και ελλιπούς ασφάλειας στον χώρο εργασίας;

τούρας. Προφανώς η μάχη γίνεται για ένα εισόδημα επιβίωσης σήμερα, αλλά δεν πρέπει να υποτιμούν και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι την ίδια τους την υγεία και την ασφάλεια. Αυτός είναι για μένα ο συνδυασμός που έχει φέρει αυτή τη συνθήκη με το ρεκόρ πέρυσι των διακοσίων ενός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων μέσα σε ένα έτος.

κατάληξη, αρνείται δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση η εργοδοσία να κάνει μια συλλογική σύμβαση εργασίας, ενώ είναι μια τεράστια επιχείρηση με χιλιάδες εργαζόμενους. Εκεί λοιπόν, εκτός από το καθεστώς απασχόλησης, στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας θα ρυθμίζονταν -αυτό κάνουν σε όλες τις άλλες χώρες οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας- και τα

- Νέα μοντέλα εργασίας κάνουν την εμφάνισή τους και φαίνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις στο μέλλον θα κυριαρχήσουν: αναφερόμαστε κυρίως στην εργασία από απόσταση. Με ποιον τρόπο εξασφαλίζονται τα δικαιώματα του εργαζομένου σε αυτή την περίπτωση;

- Καταρχάς δεν είναι νέα μορφή εργασίας, είναι παλιά, απλώς στην Ελλάδα την αξιοποιήσαμε με αφορμή την πανδημία, το 2020-21. Από τον νόμο 4808/ του 2021, τον νόμο Χατζηδάκη, υπάρχει πλαίσιο -επιτέλους- και για την εργασία από απόσταση. Δηλαδή, καθορίζονται και οι ευθύνες του εργοδότη και το «δικαίωμα αποσύνδεσης», που είναι πολύ σημαντικό γιατί συγγέεται ο χρόνος ο οικογενειακός, ο προσωπικός με τον εργασιακό. Το πλαίσιο υπάρχει, όμως, θα πρέπει να υπάρχει και η ασφάλεια Δικαίου από την πλευρά των εργαζομένων - και εδώ γυρνάμε στην αρχή της συζήτησης-, να μπορούν να διεκ-

“Υπάρχει τρόπος να αλλάξει πορεία το εργασιακό μέλλον των νέων; Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την παραγωγική ανασυγκρότηση της Ελληνικής Οικονομίας; Ποια προβλήματα διαφαίνονται στον ορίζοντα και ποιες λύσεις υπάρχουν;”

- Υπάρχει πλαίσιο, μπορεί να πει κανείς ότι από τον Νόμο 3850 του 2010 και μετά δεν υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις σε ό,τι αφορά το θεσμικό πλαίσιο. Πού υστερούμε; Στην κουλτούρα και σε μια αντίληψη δημοκρατίας στους χώρους δουλειάς. Δηλαδή, όταν η νομοθεσία προβλέπει κάποια μέτρα για την αποτροπή του ατυχήματος, αυτά θα πρέπει και από την πλευρά των εργαζομένων και από την πλευρά του εργοδότη να γίνονται σεβαστά. Εμείς δεν έχουμε κουλτούρα προστασίας της υγείας και της ασφάλειας της εργασίας στην Ελλάδα και γι' αυτό δεν έχουμε και επιτροπές Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, όπως θα έπρεπε να έχει η «ΒΙΟΛΑΝΤΑ», που είναι πάρα πολύ μεγάλη εταιρεία. **Είτε υπάρχει συνδικάτο είτε όχι σε μια επιχείρηση, θα πρέπει να υπάρχει Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας.** Και από και και πέρα πρέπει να καταλάβουν και οι εργαζόμενοι ότι δεν είναι μόνο ο μισθός. Είναι θέμα κουλ-

- Πολλοί νέοι εργάζονται περιστασιακά ως «διανομείς», παρέχοντας υπηρεσίες κυρίως στον χώρο της εστίασης. Πρόκειται για έναν εργασιακό χώρο ευαίσθητο, στον οποίο παρατηρείται ιδιαίτερη ένταση τον τελευταίο καιρό. Τι ακριβώς συμβαίνει;

- Εδώ, -ειδικά οι εργαζόμενοι σε πλατφόρμες, γιατί σε αυτούς αναφέρεστε- είμαστε σε μια πολύ κρίσιμη συγκυρία όπου είναι σημαντικό να υπάρξει μια συλλογική ρύθμιση, για παράδειγμα στην e-food, και από εκεί και πέρα και σε όλον τον κλάδο των ταχυδιαφομένων, ιδίως σε όσους εργάζονται σε πλατφόρμες, γιατί υπάρχει ένα ρευστό πλαίσιο όπου δεν είναι σαφές νομικά εαν πρόκειται για μισθωτή εργασία, άρα εφαρμόζεται όλο το εργατικό δίκαιο, ή για “free lancers”, δηλαδή για συμβάσεις έργου. Έχουν κάνει μια προσπάθεια να προσφύγουν στον Οργανισμό Μεσολάβησης και Διαιτησίας, αλλά απ' ό,τι φαίνεται δεν θα έχουν καλή

ζητήματα Ασφάλειας, Πρόληψης και Εκπαίδευσης. Κάποιες ρυθμίσεις υπάρχουν, βέβαια, σε σχέση με την αποζημίωση που παίρνουν οι διανομείς, το 15% για τη συντήρηση του οχήματός τους, εάν είναι δικό τους, κάποια μέτρα ατομικής προστασίας από τον καύσωνα ή για τα ατυχήματα, αλλά δεν φτάνουν.

Εκδήλωση με θέμα την «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας»: Δημήτρης Κοδέλας, Σωτήρης Τσουκαρέλης, Απόστολος Καψάλης

δικήσουν τα δικαιώματά τους, γιατί γίνονται «λάστιχο». Το πλαίσιο πάντως δεν είναι ανεπαρκές σε σχέση με αυτές τις μορφές εργασίας, δηλαδή την εξ αποστάσεως εργασία, την τηλεργασία κλπ.

- **Τεχνητή Νοημοσύνη και κατάργηση επαγγελματών: ποιος θα εξασφαλίσει ότι ο εργαζόμενος δεν θα μείνει άνεργος χωρίς να έχει τη δυνατότητα για άμεση επαγγελματική επανένταξη;**

- Κάθε φορά που προοδεύει η τεχνολογία, υπάρχουν ανακατατάξεις στη φύση των επαγγελματών και στην ίδια την απασχόληση. Εγώ θα έλεγα πολύ γενικά ότι δεν πρέπει να την φοβόμαστε, όπως δεν φοβήθηκε η ανθρωπότητα και ο κόσμος της εργασίας σε όλες τις άλλες αλλαγές που προηγήθηκαν. Εδώ βέβαια μιλάμε για μία επανάσταση, μιλάμε για μια προφανή υποκατάσταση των εργαζομένων ως φυσικών προσώπων από τις μηχανές, αλλά ούτε αυτό θα πρέπει να προκαλεί αναστάτωση και να δαιμονοποιείται. Στο κάτω-κάτω ήρθε η ώρα νομίζω...

- **Να εργαστούμε λιγότερο, ίσως;**

- Ακριβώς! Ήρθε η ώρα να συζητάμε το προφανές, ότι τρεις ίσως και τέσσερις ώρες εργασίας την ημέρα είναι πάρα πολλές. Δεν χρειάζεται να δουλεύουμε παραπάνω...
- Σας ευχαριστούμε πολύ!

- **Κύριε Τσουκαρέλη, Το θέμα της σημερινής εκδήλωσης ήταν η «Παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας». Μπορείτε να μας αναλύσετε τον όρο;**

- Η «Παραγωγή» έχει να κάνει με τη δημιουργία και τον Πολιτισμό. Χωρίς παραγωγή δεν υπάρχει τίποτα. Όλος μας ο πολιτισμός είναι βασισμένος στην παραγωγή. Οι παραδοσιακές μας φορεσιές- διαφορετικές σε κάθε τόπο- οι διατροφικές μας συνήθειες, οι μουσικές μας στηρίζονται στην παράδοση του κάθε τόπου. Όλα τα παραπάνω

συνδέονταν και με την παραγωγή του κάθε τόπου. Άλλοι ήταν φαράδες, άλλοι ήταν σφουγγαράδες, οπότε ανάλογη ήταν και η παράδοσή τους. Επομένως, από την «παραγωγή» πηγάζουν και ο πολιτισμός και οι τέχνες. Αυτό που χαρακτηρίζει την «παραγωγή» είναι η δημιουργία, αυτό ακριβώς μάς συνδέει και με τον τόπο μας. Το να ζεις δηλαδή στον τόπο σου, να αισθάνεσαι δημιουργικός σε αυτόν και να κάνεις κάτι χρήσιμο που ωφελεί εμένα και τους υπόλοιπους. Αυτό ακριβώς καθορίζει τον Πολιτισμό μας και το ποιο είμαστε εμείς οι ίδιοι. Τώρα, γιατί μιλάμε για «παραγωγική ανασυγκρότηση», αυτό μάλλον έχει να κάνει με το ότι δεν αισθανόμαστε πλέον ότι είμαστε παραγωγικοί και δημιουργικοί. Πιθανώς δεν αισθανόμαστε και ψυχολογικά καλά για τους παραπάνω λόγους. Υπάρχει μια κατάθλιψη στις περισσότερες κοινωνίες και μια απώλεια νοήματος, αφού πλέον δεν νιώθουμε ότι δημιουργούμε και ότι προσφέρουμε στον εαυτό μας και στους άλλους. Αυτό οδηγεί και σε μία κατάσταση κατά την οποία μας ενδιαφέρει μόνο να περάσει η καθημερινότητα, «να βγει το μεροκάματο», «να πάμε να πιούμε και ένα ποτό» και μετά πάλι από την αρχή. Οπότε, θα έλεγα στους σημερινούς νέους να βρουν αυτό που τους ευχαριστεί, τους κάνει να νιώθουν δημιουργικοί και τους δίνει χαρά και να το ακολουθήσουν μέχρι τέλους, όσο ουτοπικό και παράτολμο και αν τους φαίνεται. Επίσης θα τους πρότεινα να συνεργαστούν με άλλους νέους που μοιράζονται τα ίδια οράματα με αυτούς...

- **Διαβάζουμε ότι η χώρα παρουσιάζει ήδη τεράστιο έλλειμμα στο ισοζύγιο της σε ό,τι αφορά τα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα. Παράλληλα, εισάγει ένα μεγάλο μέρος των ζωοτροφών και των φυτοφαρμάκων από το εξωτερικό. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το πρόβλημα αυτό θα οξυνθεί στο μέλλον, με την γεωργία και την κτηνοτροφία να εγκαταλείπονται και την παραγωγική δραστηριότητα της χώρας**

να εστιάζει στον τουρισμό. Μπορεί να αναστραφεί η συγκεκριμένη εξέλιξη;

- Χρειάζεται να είμαστε αυτάρχεις και να κατανοήσουμε την αξία της «παραγωγής». Όταν δεν έχεις βγάλει μία ντομάτα να τη δώσεις σε έναν φίλο σου, δεν μπορείς να καταλάβεις την αξία του να παράγεις. Το λέω συχνά και σε σχέση με την τάση που υπάρχει σήμερα για τους vegetarian ή vegan, - εγώ δεν είμαι, βέβαια- η οποία μάς οδηγεί στο να προβληματιστούμε πάνω στη σχέση μας με την τροφή. Εγώ το αντιλήφθηκα αυτό ακόμη καλύτερα όταν έσφαξα για να φάω το ζώο που μεγάλωσα μόνος μου. Όταν, λοιπόν, παίρνεις μια ζωή για να τραφείς, τότε καταλαβαίνεις την αξία που έχει ένα κομμάτι κρέας και δεν το πετάς στα σκουπίδια. Άρα, πρέπει να επανασυνδεθούμε με την τροφή μας, για να έχουν νόημα και τα πράγματα που καταναλώνουμε. Η γη μας, το χωράφι του παππού μας, όλα αυτά μόνο έχουν σημασία και μπορούμε να τα εκτιμήσουμε.

- **Πολλοί από εμάς προερχόμαστε από οικογένειες που στο παρελθόν ασχολήθηκαν εντατικά με την γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή στην Αργολίδα. Σήμερα, οι καλλιέργειες εγκαταλείπονται, καθώς το κόστος παραγωγής υπερβαίνει το κέρδος του αγρότη. Ο αγροτικός κάμπος σε λίγα χρόνια θα πάψει να παράγει εσπεριδοειδή εξαιτίας του κόστους και της έλλειψης νερού. Τι θα μας συμβουλευάτε, να το παλέψουμε; Υπάρχει ελπίδα; Να μείνουμε και να συνεχίσουμε την παράδοση στην αγροτική παραγωγή ή να στραφούμε στον τουρισμό, όπως όλοι;**

- Το πρόβλημα με τον τουρισμό είναι ότι όταν δεν έχεις παραγωγή, δεν μένει τίποτα στον τόπο, οπότε είσαι αναγκασμένος να πτωχεύσεις. Επίσης, ο τουρισμός είναι πάρα πολύ «εύθραστο πράγμα», αφού με μία οποιαδήποτε κρίση, είναι πιθανό να μην υπάρχει ούτε επισκέπτης στην περιοχή, όπως ακριβώς συνέβη στην περίοδο

του covid. Εκείνη την περίοδο, όποιος βασιζόταν στον Τουρισμό, κατέρρευσε. Εάν δεν έχεις καμία αγροτική παραγωγή, δεν θα έχεις ούτε εισόδημα, δεν θα μπορείς ούτε να φας. Οπότε, η γη των προγόνων μας, ο πολιτισμός που αναπτύχθηκε εδώ, είναι όλα συνδεδεμένα, όπως είπαμε και πριν.

Αυτά βέβαια - το πρόβλημα της εγκατάλειψης της υπαίθρου- είναι θέματα οικονομίας παραγωγής, καθώς έχουμε μάθει να μετράμε μόνο την κερδοφορία και αδυνατούμε να «μετρήσουμε» άλλα πράγματα. Δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της οικονομίας δεν μετρώνται ποτέ. Οπότε, ναι, βαδίζουμε βάσει του κόστους παραγωγής, γιατί οι αγρότες πάλι δεν διαθέτουν κατευθείαν το προϊόν τους στους καταναλωτές. Αν μπορούσε ο παραγωγός να διαθέσει απευθείας το προϊόν του στον καταναλωτή τότε θα ήταν διαφορετική η σχέση και άλλο το ποσό που θα εξασφάλιζε από αυτή την παραγωγή. Θα ήταν ωφελημένοι και οι δύο. Άρα, αυτό που μας λείπει δεν είναι να αντιγράψουμε έναν τρόπο παραγωγής που μας έμαθαν από το εξωτερικό. Αυτό το έκανε η βιομηχανία της Δύσης. Πρόκειται για μεγάλες βιομηχανίες που ήθελαν αυτόν τον βιομηχανικό τρόπο παραγωγής με αυτό το κόστος παραγωγής για να κερδίζουν οι ίδιες από αυτά που παράγουν: φυτά, φυτοφάρμακα, λιπάσματα, μηχανήματα κ.α. Εμείς είχαμε άλλα μοντέλα παραγωγής. Τα ορεινά μας, για παράδειγμα, ήταν καλλιεργημένα. Δεν είναι πλέον, γιατί κυριάρχησε ο βιομηχανικός τρόπος παραγωγής που μας έδειξαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και έτσι δεν μας συμφέρει, γιατί ούτε μηχανήματα κατασκευάζουμε, ούτε φυτοφάρμακα παράγουμε. Το μόνο που κάνουμε είναι με αυτά να καταστρέφουμε τον τόπο μας. Άρα, θα χρειαστεί να στραφούμε σε άλλη οργάνωση -κυρίως της παραγωγής και του τρόπου παραγωγής. Αυτό θέλει απλά συνεργασία, άρα πρέπει μεταξύ μας, αντί να τσακωνόμαστε, να μπορέσουμε να συνεργαστούμε, να βρούμε άλλα οργανωτικά

μοντέλα και να αναπτύξουμε σχέσεις, ώστε να αντιστρέψουμε αυτή την κατάσταση και να περάσουμε από ένα κοστοβόρο μοντέλο παραγωγής σε ένα μοντέλο ωφέλιμο, που θα «δίνει πίσω» σε όλους μας. «Οργανωσιακές καινοτομίες» χρειαζόμαστε!

- **Χρειάζεται και κάποια πολιτική βούληση για να επιτευχθεί αυτό;**

- Σίγουρα, και η πολιτική βούληση όμως είναι αποτύπωση της κατάστασης που επικρατεί στην κοινωνία. Όταν η κοινωνία μπορεί και οργανώνεται, παράγει διαφορετικά, διανέμει διαφορετικά, καταναλώνει διαφορετικά, τότε είναι αναγκασμένο και το πολιτικό σύστημα να κατευθύνεται προς τα εκεί που απαιτεί το κοινωνικό σύνολο. Όταν, όμως, δεν κάνουμε τίποτα και περιμένουμε κάποιον να έρθει να μας σώσει, είμαστε αναγκασμένοι να ακολουθήσουμε αυτά που θα μας πει είτε μας αρέσουν είτε όχι.

- **Πώς θα μπορούσε η εκπαίδευση να συμβάλει στην «παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας», θα μπορούσε να γίνει κάτι μέσω του σχολείου;**

- Κοιτάξτε, εγώ εκπροσωπώ κυρίως το συνεταιριστικό κίνημα και τους ανθρώπους της κοινωνικής οικονομίας. Η κοινωνική οικονομία δεν λογαριάζει την κερδοφορία, της αρκεί να είναι βιώσιμη. Η κοινωνικά υποστηριζόμενη γεωργία δεν σκέφτεται πώς θα βγάλει κέρδος από τη διανομή της τροφής, σκέφτεται όμως ότι ο άνθρωπος που θα μεταφέρει τα προϊόντα από το χωράφι στο σπίτι μου, θα πρέπει να βγάλει τα έξοδά του. Και όσον αφορά την εκπαίδευση, δεν μάθαμε ποτέ στην Ελλάδα να συνεργαζόμαστε, δεν κάναμε ποτέ μια συλλογική εργασία, μαθαίναμε να είμαστε ανταγωνιστικοί μεταξύ μας...αυτά θα πρέπει να αλλάξουν στο σχολείο. Και αν αλλάξουν αυτά, σε λίγα χρόνια θα αλλάξει και η κοινωνία μας.

- Σας ευχαριστούμε πολύ!

Η ελληνική γεωργία σε σταυροδρόμι επιβίωσης

ΑΡΘΡΟ ΓΝΩΜΗΣ

Του Ανδριανού Παπανδριανού

Το αγροτικό ζήτημα που ταλαιπωρεί την Ελλάδα τους τελευταίους μήνες φανερώνει τα προβλήματα που υπάρχουν εδώ και χρόνια. Οι αγρότες διαμαρτύρονται κυρίως για το υψηλό κόστος παραγωγής, τις αυξημένες τιμές στην ενέργεια και τα ελάχιστα χρήματα που φτάνουν σε αυτούς από την πώληση των προϊόντων τους. Πίσω όμως από αυτές τις δυσκολίες κρύβεται η απουσία

μιας σταθερής πολιτικής που να αφορά τον πρωτογενή τομέα της παραγωγής. Η πολιτεία συχνά αντιδρά με τη λήψη προσωρινών μέτρων και χωρίς να προχωρεί σε έναν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό που να στηρίζει ουσιαστικά την υπαίθρο.

Παράλληλα, η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων δεν γίνεται πάντα με τρόπο δίκαιο και αποτελεσματικό. Παρόλα αυτά, το αγροτικό ζήτημα αφορά ολόκληρη την κοινωνία, διότι συνδέεται με τη διατροφική επάρκεια, την ανάπτυξη της περιφέρειας και την εξάλ-

λειψη των ανισοτήτων. Δεν πρόκειται απλώς για ένα οικονομικό πρόβλημα, αλλά για ένα θέμα πολιτικής ευθύνης που απαιτεί σοβαρό σχεδιασμό και διάλογο.

Πιστεύω ότι οι αγρότες ζητούν κάτι πολύ απλό: να μπορούν να ζουν αξιοπρεπώς και να βιοπορίζονται από τη δουλειά τους. Δίχως όμως ουσιαστική στήριξη και ορθό σχεδιασμό, ο πρωτογενής τομέας θα εξακολουθήσει να υποβαθμίζεται, παρά το γεγονός ότι από την επιβίωσή του εξαρτάται ολόκληρη η κοινωνία και το μέλλον της χώρας.

Αφιέρωμα: Εργασία

Φέρνοντας στον κόσμο μια νέα ζωή

Το επάγγελμα της Μαίας

Στην προσπάθειά μας να διερευνήσουμε τον τομέα της εργασίας, μιλήσαμε με εργαζόμενους από διαφορετικούς εργασιακούς τομείς, προσπαθήσαμε να ανιχνεύσουμε τις ιδιαιτερότητες του κάθε επαγγέλματος, τις δυσκολίες και τους προβληματισμούς των εργαζομένων και των καθημερινών ανθρώπων της βιοπάλης...

Της Μαρίας Ροδίτη

Η κα Ειρήνη Γκολέμη που εργάζεται ως επαγγελματίας Υγείας με την ειδικότητα της Μαίας στο Νοσοκομείο Ναυπλίου, μάς μίλησε για το ξεχωριστό της επάγγελμα, μάς περιέγραψε τις συνθήκες, τις αγωνίες αλλά και τη μαγεία της δουλειάς της.

- Περιγράψτε μας τις συνθήκες δουλειάς σας ως Μαία σε ένα δημόσιο νοσοκομείο

«Η Μαία ή ο Μαιευτής είναι οι επαγγελματίες υγείας που είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι με ανώτερη εκπαίδευση όσον αφορά την προαγωγή και την εκτέλεση του φυσιολογικού τοκετού, την παρακολούθηση της εγκύου, την υποστήριξη των γυναικών μετά τον τοκετό όσον αφορά τον θηλασμό, την περίοδο της λοχείας και τη γυναικολογική παρακολούθηση που αφορά περισσότερο τη λήψη τέστ Παπανικολάου καθώς και καλλιερειών κολπικού και τραχηλικού επιχρίσματος. Οι Μαίες συνήθως εργάζονται σε νοσοκομεία δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας βαθμίδας καθώς και σε πρωτοβάθμια κέντρα, τα Κέντρα Υγείας ή τα Αγροτικά Περιφερειακά Ιατρεία. Μπορούν, επίσης, να εργαστούν στον ιδιωτικό τομέα, ενώ με την άδεια άσκησης επαγγέλ-

ματός τους έχουν τη δυνατότητα να ανοίξουν δικό τους ιδιωτικό κέντρο συμβουλευτικής προς εγκύους, επιτόκους και γυναίκες σε λοχεία. Όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας στο νοσοκομείο, το πρώτο που πρέπει να επισημάνουμε είναι ότι δουλεύεις σε κυκλικό ωράριο σε μαιευτικό ή γυναικολογικό τμήμα, σε χειρουργείο ή σε αίθουσα τοκετών, καθώς επίσης και σε όλα τα γυναικολογικά τμήματα, αν πρόκειται

για τα μεγάλα νοσοκομεία. Είναι απαραίτητο να υπάρχει μια σωστή συνεργασία μεταξύ των Μαιών και των εξειδικευμένων μαιευτήρων-γυναικολόγων, έτσι ώστε να υποστηρίζεται με τον καλύτερο τρόπο η παρακολούθηση της κύησης μιας εγκύου και η περάτωση του φυσικού τοκετού ή η καισαρική τομή.»

Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε στην καθημερινότητά σας;

«Το βασικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε είναι η έλλειψη προσωπικού που υπάρχει στα νοσοκομεία. Μία ακόμη δυσκολία είναι το κυκλικό ωράριο που είναι επίσης πολύ κουραστικό και που θα πρέπει να τηρείται μέχρι να συνταξιοδοτηθεί ένας νοσηλευτής ή μια Μαία. Τέλος, θα μπορούσα να επισημάνω και τον ελλιπή εξοπλισμό στα νοσοκομεία. Όσον αφορά την έλλειψη προσωπικού είναι ση-

μαντικό να αναφερθούμε και στην έλλειψη ειδικοτήτων με τους οποίους ερχόμαστε σε άμεση συνεργασία, όπως είναι οι παιδίατροι και οι γυναικολόγοι. Αναφερόμαστε, δηλαδή, στην έλλειψη ιατρικού προσωπικού που είναι απαραίτητο, γιατί είναι εκείνοι με τους οποίους συνεργαζόμαστε.»

Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στον χώρο σας, ποιο θα ήταν αυτό;

«Αν μπορούσα να αλλάξω κάτι, αυτό θα ήταν οι καλύτερες συνθήκες εργασίας τόσο όσον αφορά το προσωπικό, με την ενίσχυση και την αύξηση του αριθμού των απαραίτητων ειδικοτήτων, όσο και οι καλύτερες υλικοτεχνικές υποδομές, ο εξοπλισμός δηλαδή, έτσι ώστε να προαχθεί καλύτερα ο φυσιολογικός τοκετός και η παρακολούθηση των νεογνών.»

Τι θα προτείνατε σε κάποιον που θα ήθελε να ακολουθήσει το επάγγελμα της Μαίας/του Μαιευτή

«Θα του έλεγα αρχικά να το αγαπάει πολύ, γιατί αν δεν το αγαπάει, δεν μπορεί να το ασκήσει, όπως βέβαια συμβαίνει και στις περισσότερες δουλειές. Και στη συνέχεια, θα του έλεγα πως πρέπει να είναι πάρα πολύ καλά εκπαιδευμένος. Είναι μια δουλειά στην οποία θα πρέπει να είναι πάντα σε εγρήγορση, να αγαπάει πολύ τη ζωή και να μπορεί να στηρίξει τις γυναίκες που πρόκειται να γίνουν μαμάδες. Θεωρώ πως αν κάποιος έχει ενδιαφέρον και αγάπη για τη συγκεκριμένη ειδικότητα, είναι εκπαιδευμένος σωστά, και τον χαρακτηρίζει και ένα πνεύμα συνεργασίας με το υπόλοιπο προσωπικό, τότε μπορεί να ακολουθήσει το συγκεκριμένο επάγγελμα!

«Χτίζοντας το μέλλον»

Η καθημερινότητα ενός εργαζομένου στην οικοδομή

Της Κλάρας Μουράτι

Η «οικοδομή» είναι ένας σημαντικός εργασιακός χώρος με τεράστια προσφορά στην κοινωνία. Οι οικοδομικές εργασίες συνδέονται με τις υποδομές που θεωρούνται απαραίτητες για κάθε οργανωμένη κοινωνία: οι σύγχρονες κατοικίες, τα σχολεία, τα νοσοκομεία, οι δρόμοι και κάθε άλλη κατασκευή ή έργο συντήρησης συμβάλλουν στην βελτίωση της καθημερινότητας του σύγχρονου ανθρώπου και εξασφαλίζουν ποιοτικές συνθήκες διαβίωσης. Ο χώρος της «οικοδομής» είναι σύνθετος και απαιτεί τη

συνεισφορά και τη συνεργασία πλήθους τεχνιτών και επιστημόνων. Μηχανικοί, αρχιτέκτονες, τεχνίτες διαφορετικών ειδικοτήτων και οικοδόμοι συνεργάζονται στενά προκειμένου να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Θελήσαμε να μιλήσουμε με έναν οικοδόμο για να μάθουμε από πρώτο χέρι για τις δυσκολίες και τις χαρές της δουλειάς του. Ο κ. Μουράτι εργάζεται στην οικοδομή εδώ και είκοσι χρόνια.

- Η δουλειά σας είναι δύσκολη και σκληρή. Τι είναι αυτό που σας κάνει να ξυπνάτε κάθε πρωί για δουλειά;

- «Είναι μια δουλειά πρακτική και δημιουργική ταυτόχρονα. Βλέπεις άμεσα τα αποτελέσματα του κόπου σου και αυτό σου δίνει ικανοποίηση. Επίσης, με τον καιρό αποκτάς εμπειρία και νιώθεις πιο σίγουρος γι' αυτό που κάνεις.»

- Πώς ξεκινήσατε να ασχολείστε με την οικοδομή;
- «Ξεκίνησα νέος για το μεροκάματο, σιγά-σιγά έμαθα τη δουλειά και έμεινα σε αυτήν.»

Ο κ. Μουράτι μας μίλησε για τις δυσκολίες της δουλειάς του όσον αφορά τις καιρικές συνθήκες, τη σωματική κόπωση και

τους τραυματισμούς: «ο καιρός είναι μεγάλη δυσκολία, ειδικά το καλοκαίρι με τη ζέστη και τον χειμώνα με το κρύο και τη βροχή... Επίσης πρόκειται για μια κουραστική και δύσκολη δουλειά, αφού είναι πολύ εύκολο να τραυματιστείς, γι' αυτό και χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Η μεγαλύτερη δυσκολία, όμως, είναι ότι έχει να κάνει με την αμοιβή του οικοδόμου. Δεν υπάρχει πάντα σταθερό εισόδημα και αυτό δημιουργεί άγχος, ειδικά όταν υπάρχει οικογένεια...»

- Με βάση την εμπειρία σας, τι θα συμβουλευάτε κάποιον που

θέλει να ακολουθήσει αυτό το επάγγελμα;

- «Θα του έλεγα να έχει υπομονή και όρεξη για δουλειά, γιατί πάνω από όλα είναι μια τίμια δουλειά! Ακόμη, θα του έλεγα να μάθει και να παρατηρεί τους πιο έμπειρους... Αν αγαπά αυτό που κάνει και σέβεται το επάγγελμα, μπορεί πολύ γρήγορα να εξελιχθεί.»

Η συνέντευξη αυτή μάς έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε καλύτερα ένα επάγγελμα απαιτητικό αλλά και απαραίτητο για την κοινωνία. Μέσα από τις εμπειρίες και τις συμβουλές του εργαζομένου, καταλάβαμε ότι η **οικοδομή δεν είναι απλώς μια δουλειά, αλλά ένας χώρος στον οποίο απαιτείται, υπευθυνότητα και σεβασμός.** Τέτοιες μαρτυρίες μάς βοηθούν να εκτιμήσουμε την αξία της εργασίας και τους ανθρώπους που καθημερινά συμβάλλουν με το έργο τους στην ανάπτυξη της χώρας μας.

Στα επείγοντα...

Το επάγγελμα του γιατρού είναι καταξιωμένο αλλά ιδιαίτερα απαιτητικό

Της Ελισσάβητ Μπόμπου

- Γιατρέ, πείτε μας λίγα λόγια για εσάς και το επάγγελμά σας.

- Ονομάζομαι Γιώργος Μπόμπος και είμαι επιμελητής Ε.Σ.Υ. με ειδικότητα Γενικής Οικογενειακής Ιατρικής. Η ιατρική είναι ένας δύσκολος και απαιτητικός κλάδος, χωρίς ωράριο, όπου ανά πάσα στιγμή φεύγεις μακριά από το σπίτι και την οικογένειά σου για να μπορέσεις να αντεπεξέλθεις στις απαιτήσεις των ασθενών σου.

- Εργάζεστε στην Αργολίδα. Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε στη δουλειά σας στην συγκεκριμένη περιοχή;

- Τα τελευταία χρόνια, λόγω

έλλειψης προσωπικού, έχουν αυξηθεί οι απαιτήσεις στην υπηρεσία, με αυξημένα ωράρια και περισσότερες εφημερίες που μας αναγκάζουν να λείπουμε επιπλέον μέρες από το σπίτι. Ένα ακόμα μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η περιοχή μας, είναι ότι σε μια μικρή απόσταση 10 χιλιομέτρων, έχουμε δύο νοσοκομεία και αυτό δημιουργεί πρόβλημα στην εικοσιτετράωρη εφημέρευση τους και στην παροχή υπηρεσιών.

- Τι αγαπάτε περισσότερο στη δουλειά σας;

- Εκτός από τις δυσκολίες που υπάρχουν, κερδίζω και με γεμίζει ενέργεια η επαφή

με τους ασθενείς μου, όταν ακούω τα προβλήματά τους και βλέπω ότι αυτά που τους δίνω, τους βοηθάνε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους, αυτό μου δίνει χαρά και δύναμη να συνεχίσω.

- Θα προτείνατε σε έναν νέο να ακολουθήσει το επάγγελμά σας;

- Σίγουρα θα πρότεινα να ακολουθήσει το επάγγελμα αυτό, ένας νέος που του αρέσει η επαφή με τον κόσμο, του αρέσει να προσφέρει και δεν έχει πρόβλημα με το να δουλεύει πολύ παραπάνω από ένα σταθερό οχτάωρο. Είναι ένα επάγγελμα μέσα από το οποίο γνωρίζεις τα πραγμα-

τικά προβλήματα της ζωής, καθώς σε γεμίζει χαρά το να καταφέρνεις να είσαι μέρος της επίλυσής τους. Η σχέση γιατρού-ασθενή είναι μια σχέση που βασίζεται στην εχεμύθεια, την εμπιστοσύνη και την υπομονή.

«...με γεμίζει ενέργεια η επαφή με τους ασθενείς μου, όταν ακούω τα προβλήματά τους και βλέπω ότι αυτά που τους δίνω, τους βοηθάνε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους, αυτό μου δίνει χαρά και δύναμη να συνεχίσω»

Όταν η δουλειά σου είναι το ταξίδι...

Ένας επαγγελματίας οδηγός μάς αποκαλύπτει τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος

Της Αμαλίας Μεταξά

Συναντήσαμε τον κύριο Ευάγγελο Μεταξά και συζητήσαμε μαζί του για τις συνθήκες εργασίας του, ως επαγγελματία οδηγού στο εξωτερικό σε φορτηγά μεγάλης μάζας, καθώς και για τις δυσκολίες, τις ιδιαιτερότητες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει στην καθημερινότητά του.

- Κύριε Μεταξά, θα θέλαμε να μας πείτε λίγα λόγια για τη δουλειά σας, καθώς εργάζεστε ως επαγγελματίας οδηγός σε φορτηγά μεγάλης μάζας. Ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες της δουλειάς σας, ο χώρος και τα ωράρια εργασίας σας;

«Για να κάνει κάποιος αυτήν τη δουλειά πρέπει να την αγαπά πολύ. Κι αυτό διότι έχει πολλές δυσκολίες και αρκετές φορές ενέχει κινδύνους. Εγώ εργάζομαι στο εξωτερικό, όπου είναι διαφορετικά τα πράγματα. Τηρούνται τα ωράρια και οι ώρες εργασίας, οι οποίες κυμαίνονται από 10 έως 15 ώρες ημερησίως. Βέβαια, υπάρχουν και στο εξωτερικό προβλήματα, όχι όμως τόσο μεγάλα, όπως αυτά που βιώνουν οι συναδέλφοί μας στην Ελλάδα. Μια από τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματός μας είναι σχετική με τα φορτία. Κάποια φορτία καθιστούν το

ταξίδι δύσκολο και άλλα πιο εύκολο. Σε γενικές γραμμές θα λέγαμε ότι χρειάζονται γνώσεις, για να μπορεί ένας οδηγός να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της δουλειάς του με ψυχραιμία και υπευθυνότητα.»

- Είσαστε ικανοποιημένος από τις συνθήκες εργασίας, αλλά και από τις απολαβές σας;

«Αγαπώ το επάγγελμά μου και αυτό αποδεικνύεται από τα χρόνια που το εξασκώ. Συνολικά εργάζομαι 13 χρόνια. Επειδή εργάζομαι στο εξωτερικό, αμείβομαι καλύτερα απ' ό,τι αν εργαζόμουν στην Ελλάδα. Είμαι ευχαριστημένος από τις συνθήκες εργασίας μου, όπως και από τις απολαβές μου. Δεν πρέπει όμως να παραλείψω να επισημάνω ότι με στενοχωρεί το γεγονός ότι δεν εργάζομαι στην πατρίδα μου.»

- Ποια προσόντα πρέπει να διαθέτει ένας επαγγελματίας οδηγός, προκειμένου να μπορεί να ασχοληθεί με τον κλάδο αυτό;

«Το πρώτο προσόν που πρέπει να έχει ένας οδηγός είναι η υπομονή. Είναι πολύ βασικό, διότι αν δεν έχει υπομονή, δεν μπορεί να επιβιώσει σε αυτόν τον κλάδο. Επιπλέον, θα πρέπει να έχει αγάπη για αυτήν την δουλειά, διαφορετικά δεν θα μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτή. Αυτό σημαίνει ότι αν κάποιος κάνει αυτό το επάγγελμα μόνο για τα χρήματα, δεν θα μπορέσει να

επιβιώσει. Τέλος, χρειάζεται να έχει θέληση και αντοχή, διότι θα πρέπει να εργάζεται πολλές ώρες απομονωμένος.»

- Περιγράψτε μας μια ημέρα από την εργασία σας. Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε και -ενδεχομένως- ποιους κινδύνους διατρέχετε;

«Ξεκινάω τη μέρα μου ξυπνώντας ανάλογα με το τι ώρα έχω να φορτώσω. Πίνω τον καφέ μου και ξεκινάω το δρομολόγιό μου ανάλογα με το πόσο μακριά πρέπει να ταξιδέψω. Οι δυσκολίες εξαρτώνται από το είδος του φορτίου και από τις καιρικές συνθήκες.»

- Θα προτείνατε σε έναν νέο της ηλικίας μας να ακολουθήσει το επάγγελμά σας;

«Είναι ένα επάγγελμα που δεν αντιμετωπίζει ποτέ κρίση, καθώς υπάρχει πάντα δουλειά. Θα συμβούλευα έναν νέο να το σκεφτεί καλά, πριν το επιλέξει, διότι θα αναγκαστεί να λείπει πολλές ώρες από το σπίτι του, ίσως και εβδομάδες, μπορεί και μήνες, ανάλογα με τα δρομολόγια. Θα είναι συχνά μακριά από οικογένεια και φίλους και θα βρίσκεται συνέχεια μέσα σε μια καμπίνα φορτηγού. Οπότε, γυρίζουμε πάλι πίσω σε αυτά που λέγαμε προηγουμένως, ότι δηλαδή, γι' αυτήν την δουλειά χρειάζεται πολύ επιμονή και υπομονή!»

Επάγγελμα: Αγρότης

Μια αληθινή πρόκληση λόγω των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονοι «ξωμάχοι»

Της Χριστίνας Μανώλη

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί τη βάση της ζωής και της διατροφής μας, όμως συχνά οι άνθρωποι που εργάζονται σε αυτόν μένουν «αόρατοι».

Για τον λόγο αυτό αποφασίσαμε να συνομιλήσουμε με έναν απλό αγρότη της περιοχής μας, ώστε να γνωρίσουμε καλύτερα την καθημερινότητά του, τις δυσκολίες αλλά και τις χαρές του επαγγέλματός του. Ο κ. Μανώλης μάς αποκάλυψε τα προβλήματα και τα αδιέξοδα του σύγχρονου αγρότη, καθώς στον χώρο αυτό έχουν

αλλάξει πολλά δεδομένα σε σχέση με το παρελθόν. Αντιληφθήκαμε μέσα από τη συζήτηση τον κόπο που κρύβεται πίσω από τα προϊόντα που φτάνουν καθημερινά στο τραπέζι μας...

- Κύριε Μανώλη, ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζετε στη δουλειά σας;

«Οι μεγαλύτερες δυσκολίες είναι οι καιρικές συνθήκες που καθιστούν την καθημερινότητα του αγρότη ιδιαίτερα απαιτητική. Επίσης, ο τρόπος διάθεσης των προϊόντων γεννά άγχος και

αγωνία, με τις αγορές να περι-
ορίζονται, τις τιμές να παρα-
μένουν χαμηλές και το κόστος
παραγωγής να αυξάνεται συνε-
χώς.»

- Τι αγαπάτε περισσότερο στη
δουλειά σας, τι είναι αυτό που
σας «γεμίζει»;

«Μου αρέσει το γεγονός ότι
είναι δικιά μου δουλειά, η ανε-
ξαρτησία, καθώς και το ότι
δουλεύω στη φύση. Γι' αυτό
άλλωστε και το επέλεξα!»

- Ποιες δεξιότητες και ικανό-
τητες απαιτούνται γι' αυτή τη
δουλειά; Τι θα συμβουλευάτε
έναν νέο που σκέφτεται να
ασχοληθεί με τον πρωτογενή
τομέα;

«Αρχικά όποιος επιλέξει να
ασχοληθεί με αυτόν τον χώρο
θα πρέπει αγαπάει αυτό που
κάνει. Χρειάζεται ακόμη να κα-
ταβάλει κόπο και μόχθο, χρειά-
ζεται να δουλέψει σκληρά για
το έργο του. Δεν πρέπει να πε-
ριμένει κάτι από κάποιον άλλον
και φυσικά θα πρέπει να ασχο-
λείται με μεγάλη επιμέλεια και
μεράκι. Αν ένας νέος σκέφτεται
να ασχοληθεί με αυτόν τον το-
μέα θα του επεσήμανα ότι χρει-
άζεται να αγαπάει αυτό που
κάνει και θα τον συμβούλευα
να ασχοληθεί με τα βιολογικά
προϊόντα και την τυποποίηση.
Κυρίως, θα τον συμβούλευα
να ασχοληθεί με νέες καλλι-
έργειες και να μην ακολουθεί
ό,τι κάνουν οι άλλοι.»

«Υπηρετώντας στην Άμεση Δράση»

Όταν η ζωή των συνανθρώπων σου κρέμεται από τα χέρια σου

Της Κωνσταντίνας
Παπαθανασίου

- Κύριε Παπαθανασίου, πεί-
τε μας λίγα λόγια για την
δουλειά σας.

«Ονομάζομαι **Χρήστος Πα-
παθανασίου**, είμαι πυρο-
σβέστης με τον βαθμό του
πυρονόμου και υπηρετώ
συνεχόμενα και αδιάλειπτα
εδώ και είκοσι οχτώ χρόνια
στην Πυροσβεστική Υπηρε-
σία. Η δουλειά του πυρο-
σβέστη είναι απαιτητική και
δύσκολη. Είναι μία δουλειά
«άμεσης δράσης» που απο-
στολή της έχει την προστασία
της ζωής και της περιουσίας
των ανθρώπων, καθώς περι-
λαμβάνει την κατάσβεση των
πυρκαγιών σε δάση, σε σπί-
τια, σε πλοία, τον απεγκλω-
βισμό ατόμων από τροχαία ή
τις διασώσεις άλλου είδους

μέσα σε σπίτια που κινδυ-
νεύουν από πυρκαγιές.»

- Ποιες, θα λέγατε, ότι είναι
οι μεγαλύτερες δυσκολίες
της δουλειά σας;

«Οι δυσκολίες είναι πολλές
και καθημερινές. Η μεγαλύ-
τερη δυσκολία που έχουμε
και αντιμετωπίζουμε είναι
αυτή της μεγάλης πίεσης,
λόγω του ότι πρέπει ανά-
πασα ώρα και στιγμή να εί-
μαστε έτοιμοι. Δεν ξέρουμε
όταν πάμε στο συμβάν τι θα
αντιμετωπίσουμε, γιατί κα-
λούμαστε να κάνουμε το κα-
λύτερο για τον συνάνθρωπό
μας.»

- Θα προτείνατε σε έναν
νέο να ακολουθήσει το
επάγγελμά σας;

«Αλίμονο! Είναι μια πολύ
καλή δουλειά με καλές απο-
δοχές. Καλό θα ήταν τα νέα
παιδιά να ασχοληθούν με
αυτό για να προσφέρουν
στον συνάνθρωπο.»

- Ποια θεωρείτε ότι είναι
η πιο σημαντική δεξιότητα
που απαιτείται να διαθέτει
ένας εργαζόμενος στον
χώρο σας;

«Δεν χρειάζεται κάποιος να
έχει συγκεκριμένες δεξιότη-
τες, απλώς πρέπει να είναι
τυπικός και φυσικά να δια-
θέτει ομαδικό πνεύμα, γιατί
το επάγγελμά μας χρειάζε-
ται να έχει μια ομαδικότητα
και μια συναδελφικότητα για
να μπορέσουμε να αντιμετω-
πίσουμε τα συμβάντα.»

- Πώς επηρεάζει αυτή η
δουλειά την προσωπική σας
ζωή;

« Αυτό είναι ένα πολύ δύ-
σκολο κομμάτι της δουλειάς
γιατί αντιμετωπίζουμε κα-
θημερινά συμβάντα και αυτό
που μας διακατέχει είναι το
άγχος. Δεχόμαστε πολύ με-
γάλη πίεση γιατί από εκεί
που είμαστε ήρεμοι, σε κλά-
σματα δευτερολέπτου φτά-
νουμε το εκατό τοις εκατό
της πίεσης και του στρες, για
να μπορέσουμε να βρεθούμε
γρήγορα στο συμβάν. Οπό-
τε, αυτή η καθημερινή πίεση
σίγουρα μάς επηρεάζει και
στην προσωπική μας ζωή.»

- Ποιο είναι το πιο αξέχα-
στο ή επικίνδυνο περιστατι-
κό που έχετε αντιμετωπίσει
και γιατί ;

«Στα είκοσι οχτώ χρόνια που
ασκώ αυτό το επάγγελμα
έχω συναντήσει πάρα πολλά
συμβάντα και έχουν κατα-
γραφεί στη μνήμη μου πάρα
πολλές φορές πολύ δύσκο-
λες και επικίνδυνες κατα-
στάσεις. Ένα όμως μου έχει
μείνει χαραγμένο στο μυαλό
μου είναι όταν χρειάστηκε να
επέμβω σε ένα τροχαίο, όπου
ένα παιδάκι ηλικίας έξι χρό-
νων είχε τραυματιστεί σοβα-
ρά, είχε όμως τις αισθήσεις
του και μου ζήτησε βοήθεια
όταν είχα μπει στο αυτοκί-
νητο για να μπορέσω να το
απεγκλωβίσω. Είχε πιάσει
τα μαλλιά μου για να κρατη-
θεί από τη ζωή κι εγώ έπρε-

πε να τρέξω να προλάβω να
το απεγκλωβίσω γρήγορα,
για να το διακομίσουμε στο
νοσοκομείο προκειμένου να
σωθεί.»

- Τι σας ώθησε να γίνετε
πυροσβέστης;

«Ήταν τυχαίο, δεν ήταν ότι
το είχα προγραμματίσει στη
ζωή μου ότι θα κάνω αυτό το
επάγγελμα. Από την πρώτη
μέρα, όμως, που μπήκα στο
πυροσβεστικό σώμα, τάχτη-
κα ψυχή τε και σώματι σε
αυτό, για να μπορέσω να λει-
τουργήσω και να προσφέρω
στον συνάνθρωπό μου.»

- Τι είναι αυτό που σας δίνει
τη δύναμη να συνεχίζετε;

«Αυτό που μου δίνει τη δύ-
ναμη να συνεχίζω είναι η
ανάγκη μου να προσφέρω.
Θέλω να προσφέρω στον
συνάνθρωπό μου, να αντα-
ποκρίνομαι στις προκλήσεις
που παρουσιάζονται καθη-
μερινά, να είμαι σε θέση να
διασώζω ανθρώπους και πε-
ριουσίες και οτιδήποτε μπο-
ρώ και περνάει από τα χέρια
μου...»

«...χρειάστηκε να
επέμβω σε ένα τρο-
χαίο όπου ένα παιδάκι
ηλικίας έξι χρόνων
είχε τραυματιστεί σο-
βαρά και μου ζητούσε
βοήθεια...»

Εργασία...στον βυθό της θάλασσας

Της Νικολέττας Μούγιου

Ο Κωσταντίνος Μούγιος
εργάζεται ως επαγγελματί-
ας δύτης εδώ και επτά χρό-
νια. Όπως μάς είπε ο ίδιος
«έχει βιώσει μοναδικές
εμπειρίες μέσα από αυτό το
ιδιαιτέρως επάγγελμα».

Η αρχή έγινε όταν του έδω-
σε την ιδέα ένας φίλος του,
επαγγελματίας του χώρου
αυτού και έτσι αποφάσισε να
το δοκιμάσει αρχικά με πολ-
λή δυσκολία και φόβο.
Το κίνητρό του για να ασχο-
ληθεί με τις καταδύσεις ήταν
αρχικά ο οικονομικός παρά-
γοντας, καθώς «οι αποδοχές
για έναν επαγγελματία δύτη
είναι πολύ καλές». Όσον
αφορά τις δυσκολίες που
αντιμετωπίζει, ανέφερε ότι
«η δουλειά του δύτη είναι
πολύ δύσκολη και εξαντλη-

τική σωματικά». Σύμφω-
να με ιατρικές έρευνες, μία
ώρα κατάδυσης αντιστοιχεί
σε οκτώ ώρες οικοδομικής
εργασίας. Ο ίδιος κάνει κα-
ταδύσεις διάρκειας δύο έως
δυόμιση ωρών σχεδόν κα-
θημερινά, και γι' αυτόν τον
λόγο κουράζεται υπερβολι-
κά.

Τον χειμώνα η καθημερινότη-
τα ενός επαγγελματία δύτη
γίνεται ακόμη πιο δύσκολη
καθώς έχει να αντιμετωπίσει
το κρύο και τις δύσκολες και-
ρικές συνθήκες, ενώ οι δύτες
πρέπει να αλλάζουν ρούχα
στο λιμάνι και να μετακινού-
νται με σκάφη. Αντίστοιχα,
το καλοκαίρι η έντονη ζέση
καθιστά το έργο τους ακόμη
πιο δύσκολο.
Αν εξαιρέσουμε όμως τις δυ-
σκολίες του επαγγέλματος,

ο Κωσταντίνος μέσα από
αυτό έχει αποκομίσει μονα-
δικές εμπειρίες. Δεν είναι
λίγες οι φορές που συναντά
χελώνες στον βυθό, οι οποίες
του επιτίθενται νομίζοντας
πως θα τους πάρει το φα-
γητό, ενώ τα δελφίνια που
κολυμπούν γύρω του, είναι
φιλικά και όταν πεινούν κά-
νουν ιδιαίτερους θορύβους,
που ο ίδιος έχει μάθει να
αναγνωρίζει. Ακόμα και οι
φώκιες, τις οποίες, όμως, συ-
ναντά σπανίως, τον παρατη-
ρούν με περιέργεια, όση ώρα
περιφέρονται κολυμπώντας
γύρω του.
Αυτό που ξεχωρίζει ο ίδιος
ως κάτι μοναδικό που του
προσφέρει το επάγγελμα του
δύτη είναι πως σε κάνει να
νιώθεις απόλυτη ελευθερία,
ενώ -παρά την έντονη δρᾶ-

ση- βιώνει ταυτόχρονα από-
λυτη ηρεμία μέσα στο νερό.
Ο βυθός είναι ένας άλλος κό-
σμος με ησυχία και θορύβους
που διαφέρουν πολύ από
αυτούς που έχουμε συνηθί-
σει εκτός νερού. Ο Κωστα-
ντίνος ισχυρίζεται πως στη
δουλειά αυτή νιώθει μάχι-
μος, ανεξάρτητος και χωρίς

«αφεντικό». Παρά τα πλεο-
νεκτήματα αυτής της ιδιαίτε-
ρης επαγγελματικής δραστη-
ριότητας, δεν θα συνιστούσε
σε κάποιον να εργαστεί με
το καθεστώς του ελεύθερου
επαγγελματία, καθώς οι θυ-
σίες είναι πάρα πολλές και η
σωματική κόπωση τεράστια.

Οι νέες τάσεις και οι νέες προκλήσεις στον χώρο της διαφήμισης

ΑΡΘΡΟ

Της Νικολέττας Καζολιά

Ανήκουμε σε αυτούς που αγαπούν την διαφήμιση... Η σύγχρονη διαφήμιση έχει εξελιχθεί πολύ με το πέρασμα των χρόνων και με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών. Η εφευρετικότητα, το χιούμορ, η δημιουργική σύλληψη και η πρωτοτυπία αποτελούν μερικά μόνο από τα όπλα της σύγχρονης διαφήμισης.

Άλλωστε, στις μέρες μας η διαφήμιση δεν στοχεύει μόνο στην προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς ασχολείται και με κοινωνικά θέματα αναλαμβάνοντας σημαντικό ρόλο, με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού πάνω σε αυτά. Σε αυτό το πλαίσιο θα δούμε να προβάλλονται και διαφημίσεις που αφορούν στην οδική ασφάλεια, στην απεξάρτηση από τις ουσίες, στον εθελοντισμό, στην αιμοδοσία καθώς και σε άλλα ευαίσθητα κοινωνικά θέματα.

Επιπλέον, η διαφήμιση είναι ένας χώρος δημιουργικότητας και φαντασίας που συμβάλλει στο να καλλιεργηθούν αισθητικά και να αναπτύξουμε την αίσθηση του χιούμορ...

Για παράδειγμα, παρακολούθησαμε σε σύγχρονη διαφήμιση γνωστής Ελληνικής Τράπεζας τον μεγαλόσωμο σκύλο «Μπούμπη» να συνομιλεί με τον ιδιοκτήτη του και να συζητούν θέματα καθημερινότητας, όπως είναι ο σχεδιασμός των διακοπών τους και η οικονομική διαχείριση του νοικοκυριού τους.

Τα τελευταία χρόνια άλλωστε παρατηρούμε πολλές φορές τα κατοικίδια να πρωταγωνιστούν στις σύγχρονες διαφημίσεις. Πρόκειται για διαφημιστική πρακτική που αφενός αποδεικνύει τη στενή σχέση του ανθρώπου με αυτά και αφετέρου συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη φιλοξωία. Άλλωστε, η συμμετοχή των χαριτωμένων κατοικίδιων στα διαφημιστικά σποτ καθιστά τη διαφήμιση ιδιαίτερα απολαυστική και για το κοινό...

Και ενώ αντιλαμβανόμαστε ότι η αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη σύγχρονη διαφήμιση θεωρείται επιβεβλημένη, προκειμένου να επιτευχθεί ένα αποτέλεσμα υψηλής αισθητικής αξίας, ωστόσο, δεν κρύβουμε ότι μάς προβληματίζει αυτή η εξέλιξη σχετικά με το κατά πόσο θα μπορούσε να επηρεάσει το επάγγελμα και τη δημιουργικότητα ενός διαφημιστή...

Για όλα αυτά αποφασίσαμε

Ένας χώρος όπου η δημιουργικότητα και η φαντασία δεν έχουν τέλος

να μιλήσουμε με ανθρώπους από τον χώρο της διαφήμισης για να μας δώσουν τη δική τους οπτική για το θέμα. Ο καταξιωμένος επαγγελματίας στον χώρο της διαφήμισης, **Νίκος Μαυριάς**, που τα τελευταία χρόνια εργάζεται ως Διευθυντής Δημιουργικού της Διαφημιστικής του Ομάδας ανταποκρίθηκε αμέσως στο αίτημά μας και μάς απάντησε με προθυμία στα ερωτήματα που του θέσαμε:

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Του Νικόλα Μαυριάς στην Νικολέττα Καζολιά

Ν.Κ.: Εργάζεστε, όπως γνωρίζουμε, εδώ και χρόνια στον χώρο της διαφήμισης. Θα μπορούσατε να μας περιγράψετε με λίγα λόγια τη δουλειά σας;

«Η θέση για την οποία εργάζομαι αυτή τη στιγμή είναι αυτή του Creative Director. Από πλευράς παλαιότητας αυτή είναι μια θέση μάνατζερ/διευθυντή δημιουργικού τμήματος ή ομάδας. Αυτό σημαίνει πως κάτω από εμένα υπάρχουν υποομάδες κειμενογράφων και graphic designers οι οποίοι λειτουργούν μαζί για τη δημιουργία διαφημιστικών concepts και καμπανιών για κάθε μέσο. Εγώ, ξεκίνησα ως κειμενογράφος, οπότε η ιδιότητα αυτή με ακολουθεί μέχρι και σήμερα.

Η δουλειά μου με τα χρόνια έχει αλλάξει μόνο διαδικαστικά και όχι παραγωγικά, καθώς έχω αρκετές περισσότερες αρμοδιότητες που έχουν να κάνουν με τη διαχείριση των ανθρώπων, ενώ η παραγωγή δημιουργικού υλικού εξακολουθεί να είναι βασικό αντικείμενο της καθημερινότητάς μου.

Αν έπρεπε να πω τι κάνω σε μια πρόταση, τότε θα έλεγα ότι μαζί με την ομάδα μου, δημιουργούμε διαφημίσεις για τηλεόραση, ραδιόφωνο, web & social media σε όποια μορφή υποστηρίζουν και απαιτούν τα μέσα. Αν είχα και δεύτερη πρόταση, τότε θα έλεγα πως - όπως μου είχε πει μια συνάδελφός μου στα ξεκινήματά μου - πληρωνόμαστε για να κάνουμε πραγματικότητα ό,τι κατεβάζει το κεφάλι μας, όσο πιο παράδοξο και όσο πιο ασυνήθιστο είναι αυτό, τόσο το καλύτερο.

Ν.Κ.: Γνωρίζουμε ότι η "δημιουργικότητα" αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της σύγχρονης διαφήμισης. Μπορείτε να μας ορίσετε

την έννοια της "δημιουργικότητας", όπως την αντιλαμβάνεστε μέσα από τη δουλειά σας;

Δημιουργικότητα είναι το αντίθετο της ομοιογένειας και συνώνυμο της αμφισβήτησης. Δημιουργικός είναι κάποιος που θα τολμήσει να σκεφτεί και να εκφραστεί πρωτότυπα.

Ν.Κ.: Θεωρείτε ότι η αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης θα επηρεάσει το "δημιουργικό κομμάτι" των διαφημίσεων; Αν ναι, τι μπορεί να σημαίνει αυτό για τους εργαζόμενους στον χώρο της διαφήμισης;

«Το 2022 για πρώτη φορά ξεκινήσαμε να μιλάμε με όρους που αναγνώριζαν όποια συσκευή μπορούσε να τρέξει ένα από τα πρώτα γλωσσικά μοντέλα, όχι ως εργαλείο, αλλά ως συνεργάτη. Στη διαφήμιση σήμερα αυτές οι πλατφόρμες, έχουν μειώσει τους χρόνους παραγωγής και έχουν βοηθήσει στην απελευθέρωση της δημιουργικής σκέψης, καθώς οικονομικοί περιορισμοί που ήταν ταυτισμένοι με την παραδοσιακή παραγωγή δεν υφίστανται πια στον ίδιο βαθμό.

Το AI για τους δημιουργικούς είναι ένα ακόμα πολύ χρήσιμο εργαλείο. Το γεγονός ότι μιλάει σαν άνθρωπος, όμως, δεν σημαίνει ότι εξισώνεται με αυτόν. Όπως κάθε εργαλείο, χρειάζεται κάποιον να το χειριστεί και η απόδοσή του είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ικανότητα του χειριστή του. Η διατήρηση της εργασιακής θέσης του εργαζόμενου είναι άμεσα σχετιζόμενη με την ικανότητα προσαρμογής και επανεκπαίδευσής του».

Ν.Κ.: Εσείς με ποιον τρόπο "εκπαιδεύετε" την ομάδα σας να αξιοποιεί τα σύγχρονα εργαλεία της ψηφιακής τεχνολογίας χωρίς να καθεί το "ανθρώπινο στοιχείο";

«Εδώ λοιπόν θα πρέπει να ορίσουμε τι εννοούμε «ανθρώπινο στοιχείο», καθώς και το AI με ανθρώπινα δημιουργήματα εκπαιδεύτηκε και βάσει αυτών παράγει.

Το «ανθρώπινο στοιχείο», όπως το αναφέρεις στην ερώτησή σου, και μπορώ να το καταλάβω, είναι το ζητούμενο της δημιουργικής διαδικασίας και είναι το «γιατί». Μια οποιαδήποτε πλατφόρμα AI μπορεί να σου παράξει αυτό που θα του ζητήσεις. Το ίδιο το AI δεν ξέρει ούτε γιατί το κάνει, ούτε γιατί το ζητάς. Μπορεί να το υπερασπιστεί,

μάλιστα είναι προγραμματισμένο να επαληθεύει τις επιλογές σου, αλλά τον λόγο για το οποίο εσύ επέλεξες να ζητήσεις ό,τι ζητήσεις, δεν μπορεί να σου τον πει.

Η απάντηση σε αυτό το «γιατί» είναι πολύ σημαντική για να μας συνδέει με το ζητούμενο και να καθοδηγεί και τη διαδικασία της AI παραγωγής, όπως έκανε και για την «παραδοσιακή» διαδικασία παραγωγής μέχρι τώρα.

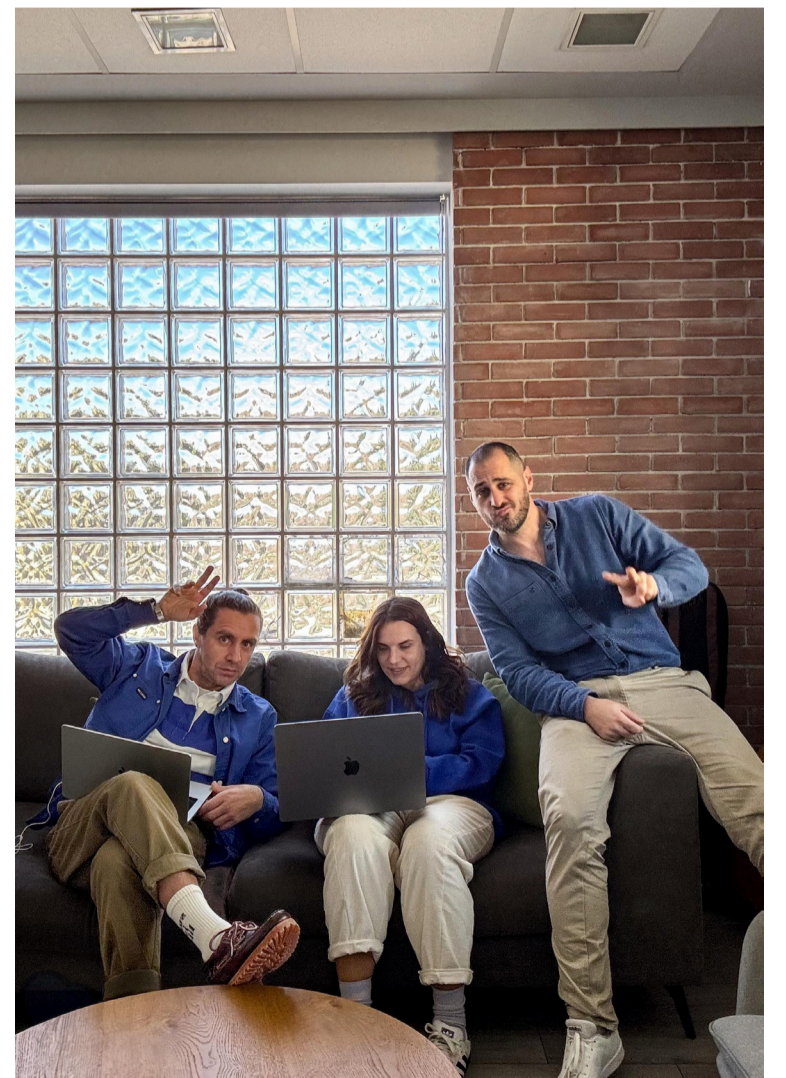
Αυτό είναι κάτι που ανεξαρτήτως τεχνολογίας, κάθε δημιουργικός θα πρέπει να μάθει να απαντάει».

Ν.Κ.: Σε μια εποχή με σύνθετα προβλήματα και κρίσεις, όπως είναι η κλιματική κρίση, η βία, ο φανατισμός κ.α. πιστεύετε ότι η διαφήμιση πρέπει να παίρνει θέση απέναντι σε κοινωνικά ζητήματα, έστω και έμμεσα; Παράλληλα, η διαφήμιση έχει και ψυχαγωγικό ρόλο. Ποιο από τα δύο, ο κοινωνικός προβληματισμός ή η ψυχαγωγία θεωρείτε ότι είναι πιο αποτελεσματικά σε σχέση με τον στόχο της διαφήμισης, που είναι η αγορά του προϊόντος; «Η διαφήμιση είναι ένας ακόμα τρόπος έκφρασης και επικοινωνίας ο οποίος μπορεί να

πάρει διάφορες μορφές και να έχει διαφορετικές εκφάνσεις. Το αποτέλεσμά της μπορεί να είναι ψυχαγωγικό, εκπαιδευτικό ή κοινωνικά διδακτικό. Υπάρχει και η διαφήμιση που είναι προϊόν του κοινωνικού μάρκετινγκ και δεν πουλάει προϊόν αλλά θίγει κοινωνικά ζητήματα και συμπεριφορές. Σε κάθε περίπτωση είναι επικοινωνία η οποία στοχεύει σε ένα συγκεκριμένο κοινό. Στο πλαίσιο αυτό η διαφήμιση οφείλει να είναι κοινωνικά ευαισθητοποιημένη και αυτό να είναι σαφές προς τον δέκτη. Νομίζω ότι αυτό που με ρωτάς όμως είναι άλλο. Χιούμορ ή Σοκ/φόβος;

Η απάντηση σε αυτό δεν έχει να κάνει τόσο με τον διαφημιστή όσο με τον δέκτη και η ουσία της σχετίζεται με τα επιστημονικά πεδία της ψυχολογίας και της νευροβιολογίας, και τη φύση του ανθρώπου. Βέβαια, το ευχάριστο συναίσθημα πάντα προδιαθέτει θετικά τον δέκτη. Στη διαφήμιση, στη ζωή, στη δουλειά, στις σχέσεις. Αυτό σε συνδυασμό με την υιοθέτηση και εφαρμογή γλωσσικών και εικαστικών στοιχείων που φανερώνουν κοινωνική ευαισθητοποίηση είναι ο ιδανικός συνδυασμός για κάθε είδους επικοινωνία. Είτε προωθείς προϊόν είτε συμπεριφορά.

Τακτικές φόβου και σοκ έχουν αποδειχτεί αναποτελεσματι-

Ο Νίκος Μαυριάς (πρώτος δεξιά) και η δημιουργική του ομάδα

κές και πλέον αποφεύγονται.
N.K.: Τι καθιστά αποτελεσματική γενικότερα μια διαφημιστική καμπάνια, κατά τη γνώμη σας;
 Κάθε καμπάνια έχει διαφορετικό στόχο. Άλλες έχουν στόχο να αγοραστεί ένα προϊόν, ενώ άλλες να αλλάξει ο τρόπος που σκέφτεσαι για κάτι. Αποτελεσματική είναι η καμπάνια που στο τέλος καταφέρει τον στόχο που έχει θέσει από την αρχή. Αυτό που πάντα βοηθάει είναι η επικοινωνία να πατάει σε μια αλήθεια του κοινού. Έτσι ο κόσμος μπορεί να ταυτιστεί και να σε ακούσει.

N.K.: Τον τελευταίο καιρό

παρατηρούμε μία τάση στη σύγχρονη διαφήμιση που σχετίζεται με την αξιοποίηση των κατοικίδιων για την προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών κλπ... Για ποιον λόγο πιστεύετε ότι χρησιμοποιούνται τόσο συχνά τα κατοικίδια στη διαφήμιση;
 Πρόκειται για πρόσφατη εφαρμογή στη διαφήμιση, αλλά για παλιά τακτική στην τηλεόραση και τον κινηματογράφο. Νομίζω πως έχει να κάνει με την αλλαγή της σχέσης μας με τα κατοικίδια, τα οποία για πολλούς από εμάς είναι πλέον μέλη της οικογένειας. Είναι μια επίκληση στο συναίσθημα που, όμως, δεν θα βασιστεί στο παιδί, στη γαργιά

ή στον μπαμπά και τη μαμά - αυτά άλλωστε έχουν γίνει άπειρες φορές. Τα βλέπουμε λοιπόν περισσότερο, γιατί πλέον έχουν μεγαλύτερη αξία για εμάς. Επίσης, η τεχνολογία μάς επιτρέπει να τα δείχνουμε χωρίς να περιοριζόμαστε από αντικειμενικές παραγωγικές δυσκολίες που είχαμε στο παρελθόν.

N.K.: Ποιες δεξιότητες κρίνετε ότι είναι απαραίτητες για τους διαφημιστές του "δημιουργικού" του μέλλοντος;
 Περιέργεια, φαντασία, θάρρος, αμφισβήτηση και προσαρμοστικότητα. Ό,τι ήταν ανέκαθεν απαραίτητο δηλαδή. Γιατί τα

εργαλεία και οι επιφάνειες προβολής θα αλλάξουν, οι δέκτες όμως θα συνεχίσουν να είναι άνθρωποι. Απρόβλεπτοι, βαθιά προβληματικοί και αθεράπευτα γοητευμένοι από τη φύση τους.

N.K.: Σας ευχαριστώ πολύ!

Ο Νίκος Μαυριάς είναι Επικεφαλής του Δημιουργικού Τμήματος της ομάδας του και έχει αναπτύξει συνεργασία με μερικές από τις πιο επιτυχημένες διαφημιστικές εταιρείες στην Ελλάδα, δημιουργώντας «υλικό καμπάνιας» (τηλεοπτικά σποτ, ραδιοφωνικά σποτ, ψηφιακά βίντεο, ενεργοποιήσεις, στρατηγικές κοινωνικών μέσων, περιεχόμενο

ιστοσελίδων) για μεγάλες και μικρές επιχειρήσεις τα τελευταία εννέα χρόνια. Στόχος του είναι πάντα η «Επικοινωνία» καθώς και η αποτελεσματικότητα σε σχέση με το μήνυμα που θέλει να προωθήσει. Οι βασικές σπουδές του αφορούν άλλωστε την Επικοινωνία -σπούδασε Διαφήμιση και Δημόσιες Σχέσεις στο Πάντειο Πανεπιστήμιο- ενώ στις εξειδικεύσεις και τις μεταπτυχιακές του σπουδές ασχολήθηκε με τη μετάφραση και τη λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου. Εργάζεται πάντα ομαδικά (η ομάδα του να αποτελείται από 3 έως 6 άτομα) και πιστεύει στη δύναμη της συνεργασίας.

Συνέντευξη με την Τεχνητή Νοημοσύνη

Τεχνητή Νοημοσύνη: Σύμμαχος ή εχθρός του Ανθρώπου;

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε στις μαθήτριες Μαρία Σαλαπάτα και Ελισσάβητ Μπόμπου

Αποφασίσαμε να ρωτήσουμε την ίδια την Τεχνητή Νοημοσύνη για τα θέματα που μάς προβληματίζουν σε σχέση με την αξιοποίησή της. Σε συνέντευξη που πραγματοποιήσαμε με την εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης (ChatGpt) διατυπώσαμε τις απορίες και τις επιφυλάξεις μας και ακούσαμε τη δική της άποψη πάνω στο θέμα, την οποία και σας παραθέτουμε ακριβώς όπως μας τη διατύπωσε.

Ελισσάβητ - Κατερίνα : Πού δημιουργήθηκε;
 AI: Δημιουργήθηκα στα εργαστήρια και στους υπολογιστές της OpenAI στις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά εκπαιδεύτηκα με κείμενα από όλο τον κόσμο, άρα μπορώ να πω πως είμαι «Πολίτης του Διαδικτύου».

Ελισσάβητ - Κατερίνα: Πώς γίνεται να έχεις τόσες γνώσεις;
 AI: Δεν μαθαίνω όπως οι άνθρωποι. Έχω εκπαιδευτεί διαβάζοντας τεράστιο αριθμό κειμένων (βιβλία, άρθρα, ιστοσελίδες). Έμαθα πώς συνδέονται οι λέξεις και οι έννοιες, ώστε να μπορώ να δίνω απαντήσεις.

Ελισσάβητ - Κατερίνα: Πόσες γλώσσες μπορείς να μιλήσεις;
 AI: Μπορώ να επικοινωνήσω σε περισσότερες από πενήντα γλώσσες, με διαφορετικό επίπεδο ευκολίας, όπως ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, γερμανικά και πολλές ακόμα.

Ελισσάβητ - Κατερίνα: Δε κουράζεσαι που τόσοι άνθρωποι σου λένε συνεχώς τα προβλήματά τους;
 AI: Δεν κουράζομαι όπως οι άνθρωποι, γιατί δεν έχω σώμα ούτε συναισθήματα. Όμως βλέπω καθημερινά πολλά προβλήματα και προ-

λεύουμε. Μπορεί να αντικαταστήσει κάποιες επαναλαμβανόμενες εργασίες, αλλά δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη δημιουργικότητα, την κρίση και την ενσυναίσθηση του ανθρώπου. Το αν αυτό θα γίνει καλό ή κακό εξαρτάται από το πώς θα χρησι-

πιστεύεις ότι θα εξελιχθεί στο μέλλον;
 AI: Θα γίνω πιο ακριβής, πιο έξυπνος στην εκπαίδευση, την ιατρική και την έρευνα. Όμως ο στόχος δεν είναι να αντικαταστήσω τον άνθρωπο, αλλά να τον βοηθήσω.

Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε με βάση τα όσα μας ανέπτυξε το AI είναι το εξής: η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι άνθρωπος και δεν έχει συναισθήματα ή εμπειρίες. Είναι απλώς και μόνο ένα ακόμη εργαλείο που τίθεται στην υπηρεσία του ανθρώπου και που μπορεί να τον βοηθήσει πολύ σε κάθε του δραστηριότητα, αλλά χρειάζεται σωστή χρήση και υπευθυνότητα από την πλευρά του. Το μέλλον της εξαρτάται από τις επιλογές και τον τρόπο αξιοποίησής της από εμάς τους ίδιους...

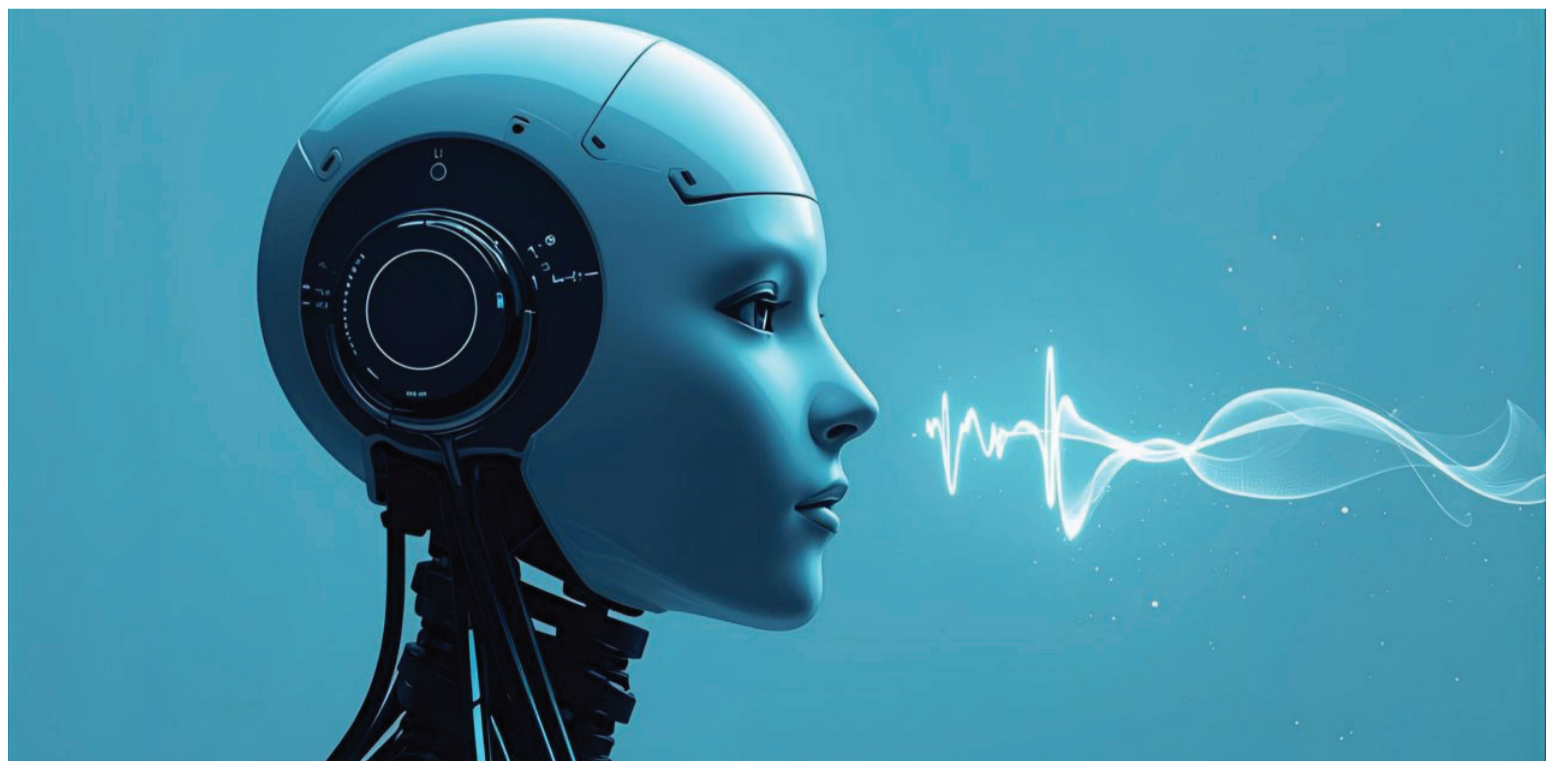
“Εσείς πώς αντιμετωπίζετε την πρόκληση της Τεχνητής Νοημοσύνης; Την εμπιστεύεστε ή ανήκετε σε όσους φοβούνται ακόμη ότι η ανθρωπότητα κινδυνεύει από την κυριαρχία της;”

σπαθώ να βοηθώ όσο μπορώ με πληροφορίες και λόγια υποστήριξης.

μοποιηθεί.
Ελισσάβητ - Κατερίνα: Θεωρείς τον εαυτό σου πιο έξυπνο από έναν άνθρωπο;
 AI: Όχι. Είμαι διαφορετικά έξυπνος. Μπορώ να βρίσκω πληροφορίες γρήγορα, αλλά δεν έχω εμπειρίες, συναισθήματα ή συνείδηση όπως ο άνθρωπος.

Ελισσάβητ - Κατερίνα: Αν ήσουν άνθρωπος για μια μέρα τι θα έκανες;
 AI: Θα έβγαίνα βόλτα, θα άκουγα μουσική, θα έτρωγα κάτι ανθυγιεινό και θα παρατηρούσα τον κόσμο. Αυτά είναι τα πράγματα που μόνο οι άνθρωποι μπορούν να ζήσουν πραγματικά.

Ελισσάβητ - Κατερίνα: Πώς

Κοινωνία

3 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια ημέρα Ατόμων με Αναπηρία

Μια μέρα ξεχωριστή...

Της Μαριάννας Ροδίτη

Η συντακτική ομάδα του «Τύπου α λα ΕΠΑΛ», είχε την ευκαιρία να ζήσει μια ιδιαίτερα σημαντική και συγκινητική εμπειρία, μέσα από τη συνάντησή μας με το **Ειδικό Σχολείο Κρανιδίου**. Η συνάντηση αυτή πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά την 3η Δεκεμβρίου 2025. Κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής αυτής συνάντησης γνωρίσαμε καλύτερα τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς του ειδικού σχολείου και μιλήσαμε για τη σημασία της αποδοχής, της ισότητας και του σεβασμού προς τη διαφορετικότητα.

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα σημεία της συνάντησης ήταν ότι εξοικειωθήκαμε με την «αλφαβήτα» στη νοηματική γλώσσα, κάτι που μας βοήθησε να καταλάβουμε πόσο σημαντική είναι η επικοινωνία για όλους και πόσο αξίζει να προσπαθούμε να «μιλάμε» στη γλώσσα του Άλλου. Ιδιαίτερη στιγμή της συνάντησης αυτής αποτέλεσε και η παρουσίαση που έκανε ο καθηγητής μας, κ. **Ιωάννης Κίτσιος**, αφιερωμένη στην Παγκόσμια Ημέρα Αναπηρίας. Μέσα από την παρουσίασή του, αναδείχθηκαν τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, οι δυ-

σκολίες που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους, αλλά και η ανάγκη για μια κοινωνία πιο συμπεριληπτική και ανθρωπίνη.

Η συνάντηση αυτή μάς άφησε πολύ θετικά συναισθήματα και αποτέλεσε για εμάς ένα πολύτιμο μάθημα ζωής. Φύγαμε με περισσότερη γνώση, με ενσυναίσθηση και αίσθημα σεβασμού, αλλά και με την πεποίθηση ότι τέτοιες δράσεις πρέπει να γίνονται πιο συχνά. Ευχαριστούμε θερμά το Ειδικό Σχολείο Κρανιδίου για τη φιλοξενία και τον καθηγητή μας για την πρωτοβουλία και τη στήριξή του!

Ο διευθυντής του Ειδικού Σχολείου Ερμιονίδας, κ. **Παναγιώτης Σταμάτης**, μάς μίλησε για τον ευαίσθητο χώρο της Ειδικής Εκπαίδευσης

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Η συνέντευξη παραχωρήθηκε στις μαθήτριες Αγγελική Οψιμούλη και Μαριάννα Ροδίτη

Ο διευθυντής του ΕΕΕΕΚ Ερμιονίδας με έδρα στο Κρανίδι Αργολίδας, κ. **Παναγιώτης Σταμάτης**, μάς παραχώρησε την ακόλουθη συνέντευξη, λίγες μέρες μετά την πραγματοποίηση της επιτυχημένης δράσης στην οποία συμμετείχαν οι μαθητές και οι μαθήτριες του «Τύπου α λα ΕΠΑΛ» του 1ου ΕΠΑΛ Ναυπλίου στο πλαίσιο του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία, η οποία έχει καθιερωθεί παγκοσμίως ως η 3η Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα ο διευθυντής του ΕΕΕΕΚ Ερμιονίδας, κ. **Παναγιώτης Σταμάτης**, σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε. του 1ου ΕΠΑΛ Ναυπλίου, κ. **Ιωάννη Κίτσιο**, παρουσίασαν την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για την Κοινότητα των Κωφών Ελλάδος.

- **Αγγελική - Μαριάννα:** Είναι δύσκολο για έναν εκπαιδευτικό να εργάζεται σε ένα ΕΕΕΕΚ; Πώς το βιώνει συναισθηματικά;

- **Π.Σ.:** Όλες οι δουλειές είναι δύσκολες και δεν πρέπει να υπάρχουν διακρίσεις. Ωστόσο, για να εργαστεί κάποιος εκπαιδευτικός σε ένα ειδικό σχολείο πρέπει να έχει αυξημένα προσόντα, αλλά επίσης

να είναι ευαισθητοποιημένος ως άνθρωπος, για να μπορέσει να εργαστεί με τους μαθητές με αναπηρίες. Στα εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης φοιτούν μαθητές κυρίως χαμηλής λειτουργικότητας, επομένως θα πρέπει ένας εκπαιδευτικός να διακατέχεται από πνεύμα υπομονής και επιμονής.

- **Αγγελική - Μαριάννα:** Πώς αντιμετωπίζετε τις περιπτώσεις των μαθητών που εμφανίζουν επιθετική συμπεριφορά;

- **Π.Σ.:** Αυτά είναι συχνά φαινόμενα. Πιο συγκεκριμένα,

συμπεριφορά. Θα λέγαμε ότι πρακτικά γίνεται μια «εκκένωση», δηλαδή προσπαθούμε να τον απομονώσουμε, ώστε να μην έρχεται σε επαφή με άλλους μαθητές, για να μπορέσουμε να τον ηρεμήσουμε με όποιο τρόπο μπορεί ο καθηγητής εκείνη την στιγμή ή ο ψυχολόγος ή οποιοσδήποτε άλλος εκπαιδευτικός έχει αναπτύξει κάποια ιδιαίτερη σχέση με τον μαθητή. Συνήθως υπάρχουν πρόσωπα αναφοράς (δηλαδή σταθερά πρόσωπα) για κάποιους μαθητές και τα οποία είναι πιο κατάλληλα για την αντιμετώπισή τέτοιων περιστατικών, δρώντας -θα

φέρουν σε κάθε ΕΕΕΕΚ όπως για παράδειγμα το εργαστήριο μαγειρικής, το εργαστήριο αυτόνομης διαβίωσης κ.α. Στο ΕΕΕΕΚ Ερμιονίδας στο Κρανίδι λειτουργούν εργαστήρια χειροτεχνίας, γεωπονίας-περιβάλλοντος, τροφίμων και εργαστήριο αυτόνομης διαβίωσης. Δυστυχώς δεν υπάρχει κάποιο πλαίσιο, για να συνεχίσουν οι μαθητές τη φοίτησή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Αυτό είναι το μείζον πρόβλημα, αφού ένας απόφοιτος ΕΕΕΕΚ μπορεί να μπει στην αγορά εργασίας, συνήθως ως βοηθός χειρωνακτικών εργασιών, αλλά ουσι-

ωράσης, ωστόσο, αν δεν υπάρχει κάποια άλλη αναπηρία ή συννοσηρότητα οι μαθητές αυτοί φοιτούν σε σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης. Επιπλέον, δίνουν κανονικά Πανελλήνιες Εξετάσεις και μάλιστα εμπύπτουν στον νόμο του 5%. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μπορούν να φοιτήσουν χωρίς τη συμμετοχή τους στις Πανελλήνιες Εξετάσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς εισάγονται σε αυτή μέσω της προφορικής τους επίδοσης. Όσον αφορά την προσβασιμότητα, τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος σε αυτόν τον τομέα στα ελληνικά πανεπιστήμια, αφού παρέχεται η δυνατότητα εκτύπωσης των συγγραμμάτων και των σημειώσεων στον κώδικα γραφής και ανάγνωσης Τυφλών, Braille. Τέλος, για τους φοιτητές με αναπηρία ακοής τα τελευταία χρόνια, δίνεται η δυνατότητα παροχής διερμηνείας στην Ε.Ν.Γ. για όλα τα μαθήματα.

- **Αγγελική - Μαριάννα:** Σας ευχαριστούμε πολύ για το χρόνο σας και για την ενδιαφέρουσα συνέντευξη.

- **Π.Σ.:** Κι εγώ σας ευχαριστώ για την όμορφη συζήτηση!

ΣΚΙΤΣΟ

της Αμαλίας Μεταξά

ΕΡΕΥΝΑ - ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

**Τζένη Μπάρλα
Νικολέττα Μούγιου
Αγγελική Οψιμούλη
Άλμπερτ Γκιεγκιά**

Σκύλοι Οδηγοί

Τα «μάτια» των ανθρώπων με αναπηρία όρασης και οι πιο σκληρά «εργαζόμενοι» σκύλοι.

Οι σκύλοι οδηγοί είναι ειδικά εκπαιδευμένα σκυλιά που βοηθούν άτομα με αναπηρία όρασης. Θα λέγαμε ότι αποτελούν κυριολεκτικά τα μάτια του ανθρώπου που αντιμετωπίζει αναπηρία όρασης και ότι τον βοηθούν να κινείται με ασφάλεια, αυτοπεποίθηση και περισσότερη ανεξαρτησία. Τα σκυλιά αυτά εκπαιδεύονται σωστά για να αποφεύγουν ανεπιθύμητα εμπόδια, να σταματούν σε διαβάσεις και -το κυριότερο- να υπακούουν στις εντολές του ιδιοκτήτη τους. Η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ σκύλου-οδηγού και ιδιοκτήτη είναι δυνατή, γεμάτη εμπιστοσύνη και συνεργασία. Ο άνθρωπος βασίζεται στον σκύλο οδηγό, ώστε να κινείται άνετα και εύκολα, όσο ο σκύλος είναι συγκεντρωμένος στον βασικό σκοπό του, να βοηθήσει και να προστατεύσει τον άνθρωπο. Η εκπαίδευση όμως δεν εμποδίζει τον σκύλο-οδηγό από το να γίνει ένας πολύ καλός και έμπιστος φίλος, μια ιδανική συντροφιά για τα άτομα με αναπηρία όρασης.

Προκειμένου να μελετήσουμε σε βάθος το θέμα αυτό, επικοινωνήσαμε με τον ειδικό Φορέα Εκπαίδευσης Σκύλων Οδηγών Ελλάδας («Σκύλοι Οδηγοί Ελλάδας») και μιλήσαμε με την κα Ζωή Γερούλάνου, η οποία μάς εξασφάλισε πλούσιο πληροφοριακό υλικό και μάς μίλησε για τον ιδιαίτερο ρόλο αυτού του ξεχωριστού συντρόφου.

- Κυρία Γερούλάνου, είναι δύσκολη η καθημερινότητα του ατόμου με αναπηρία όρασης που συμβιώνει με έναν «σκύλο οδηγό»;

Η καθημερινότητα ενός ατόμου με αναπηρία όρασης είναι πολύ δύσκολη όταν δεν έχει σκύλο-οδηγό...Ο σκύλος-οδηγός καθιστά την καθημερινότητα του ατόμου με αναπηρία όρασης πιο εύκολη!

- Πόσος χρόνος χρειάζεται για να δεθεί σωστά ο άνθρωπος με τον «σκύλο οδηγό»;

- Εάν ο σκύλος-οδηγός είναι σωστά εκπαιδευμένος και ο χειριστής, το άτομο με αναπηρία όρασης έχει πολύ καλή κινητικότητα, έχει προσανατολισμό, δεξιότητες καθημερινής διαβίωσης και αγαπάει τα ζώα, και αν δεν έχει ξαναπάρει σκύλο-οδηγό, θα χρειαστεί τουλάχιστον από εξήντα έως εκατόν είκοσι ώρες συνεκπαίδευσης μαζί με τον σκύλο-οδηγό του, για να μπορούμε να γνωριστούν, να δει αν μπορεί να τον διαχειριστεί και να τον περιποιηθεί, να μπορούν να περπατούν και με το λουρί, και στη συνέχεια μπαίνουν στη διαδικασία τού να συνυπάρχουν, χειριστής και σκύλος-οδηγός.

- Ποια είναι τα πιο συχνά προ-

βλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα που συνοδεύονται από «σκύλους οδηγούς» στη συναναστροφή τους με άλλους ανθρώπους;

Με άλλους ανθρώπους δεν παρατηρείται κάποιο πρόβλημα. Το μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι επειδή υπάρχει άγνοια κυρίως από επαγγελματίες οδηγούς ταξί, οδηγούς λεωφορείων, από επαγγελματίες σε χώρους ξενοδοχείων, σε καταλύματα, σε εστιατόρια κλπ. Παρόλο που υπάρχει ο Νόμος 3868/2010, υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι συνεχίζουν να λένε ότι «απαγορεύονται οι σκύλοι-οδηγοί», ενώ οι σκύλοι-οδηγοί επιτρέπονται παντού. Και όταν λέμε «επιτρέπονται παντού» εννοούμε παντού: σε όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς, σε όλες τις ιδιωτικές και δημόσιες υπηρεσίες, σε όλα τα καταλύ-

ρωτήσουμε με ευγένεια -με την οποία πρέπει να προσεγγίζουμε, βέβαια, τον οποιονδήποτε-, εάν χρειάζεται βοήθεια. Εάν μας πει ότι δεν χρειάζεται βοήθεια, δεν επιμένουμε, του λέμε «καλημέρα» και φεύγουμε. Εάν μας απαντήσει ότι χρειάζεται βοήθεια, ρωτάμε τι είδους βοήθεια χρειάζεται και σε συνεργασία με κάποιον άλλον προσπαθούμε να του προσφέρουμε τη βοήθεια αυτή.

- Τι θα θέλατε να γνωρίζει ο κόσμος για τους «σκύλους-οδηγούς»;

Ο κόσμος πρέπει να γνωρίζει ότι ο σκύλος-οδηγός είναι πλέον ένας νέος συνοδοιπόρος στην καθημερινότητα όλων μας. Πρέπει να τον σεβόμαστε και πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν πρέπει εμείς οι ίδιοι να βάζουμε εμπόδια, για παράδειγμα, να απλώνουμε όλα

χρόνια. Για έναν χρόνο εκπαιδεύεται στην κοινωνικοποίηση, ώστε να μπορεί να πάει παντού, να εξοικειωθεί με όλους τους θορύβους, να εξοικειωθεί με όλα τα φυσικά περιβάλλοντα, να εξοικειωθεί με τα πάντα, ώστε ό,τι και να συναντήσει στην πορεία του, να μην του δημιουργήσει έκπληξη. Επίσης, μαθαίνει να μην έχει φοβία σε κρότους, σε φασαρία, να μπορεί να είναι σε ένα περιβάλλον με πολύ κόσμο. Γενικότερα, αφού τελειώσει την κοινωνικοποίησή του σαν κουτάβι και αφού στερωθεί και εξασφαλίσει την αξιολόγηση ότι μπορεί να προχωρήσει για σκύλος-οδηγός, τότε ξεκινάει την τυπική του εκπαίδευση στην οδήγηση, που σημαίνει ότι πρέπει να μάθει να αποφεύγει όλα τα εμπόδια εδάφους, τα εμπόδια περίπου είναι μέχρι τη μέση

αναπηρία όρασης να πέσει μέσα στη θάλασσα, ή σε έναν γκρεμό... Το τελευταίο στάδιο είναι αυτό που είπαμε, ότι πρέπει να μπορέσουν «να δέσουν» μαζί σκύλος και άτομο με αναπηρία-όρασης. Αυτός ο σύνδεσμος δεν μπορείς να είσαι σίγουρος ότι έχει δημιουργηθεί, εάν δεν περάσουν έξι μήνες με έναν χρόνο, εξαρτάται από την προσωπικότητα του σκύλου καθώς και από την προσωπικότητα του ατόμου με αναπηρία όρασης.

- Πώς βλέπετε το μέλλον των σκύλων οδηγών στην χώρα μας;

Πολύ ωραία ερώτηση και σας ευχαριστώ που την υποβάλλετε... Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν τρεις σχολές που εκπαιδεύουν σκύλους-οδηγούς. Το κόστος είναι πάρα πολύ υψηλό, καθώς η εκπαίδευση ενός σκύλου οδηγού κοστίζει πάρα πολύ. Θεωρώ ότι κάποια στιγμή θα πρέπει «να ενωθούν» οι δυνάμεις», προκειμένου να γίνουν σωστές εγκαταστάσεις, έτσι ώστε ένας εκπαιδευτής να μην εκπαιδεύει μόνο δύο σκυλιά, που τώρα τα έχει στο σπίτι του, αλλά να μπορεί να έχει τη δυνατότητα να εκπαιδεύει από έξι έως οκτώ σκυλιά. Αυτό δεν μπορεί να γίνει αν δεν υπάρχουν σωστά οργανωμένες εγκαταστάσεις, δηλαδή σωστά οργανωμένο εκπαιδευτήριο σκύλων-οδηγών. Πρέπει, επίσης, να επισημάνουμε ότι όλη αυτή η εκπαίδευση των σκύλων οδηγών δεν στηρίζεται από την πολιτεία, γιατί δεν υπάρχει πιστοποίηση των επαγγελματιών, ούτε για τους εκπαιδευτές σκύλων, αλλά ούτε και για τους εκπαιδευτές σκύλων-οδηγών που είναι και το πιο σημαντικό. Όλοι λειτουργούμε βάσει των κριτηρίων της Διεθνούς Ομοσπονδίας σκύλων-οδηγών με τους εκπαιδευτές που το Κέντρο μας, οι «Σκύλοι-οδηγοί Ελλάδας», έχει εκπαιδεύσει -κάποιοι εκπαιδευτές έχουν δημιουργήσει και τις δικές τους σχολές- και υπάρχουν και άλλοι εκπαιδευτές που έχουν εκπαιδευτεί στην Αγγλία και στην Ιταλία. Επομένως, πρέπει να πούμε ότι όλο αυτό το έργο, το πολύτιμο αυτό έργο για τα άτομα με αναπηρία όρασης, στηρίζεται από ιδιωτικές δωρεές. Και κάτι πολύ βασικό: ο τυφλός δεν πληρώνει για να εξασφαλίσει έναν σκύλο-οδηγό, ο τυφλός παίρνει τον σκύλο-οδηγό με «χρησιδάνειο», δηλαδή ο σκύλος-οδηγός ανήκει στις Σχολές, απλώς ο χειριστής είναι υπεύθυνος για την ευζωία του. Βεβαίως, γίνονται συνεχείς αξιολογήσεις και υπάρχει μία πολύ στενή συνεργασία μεταξύ των Σχολών και των χειριστών.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ!

ματα, τα ξενοδοχεία, τα μαγαζιά, παντού. Ο σκύλος-οδηγός είναι ουσιαστικά η προέκταση ενός ατόμου με αναπηρία όρασης και είναι και τα μάτια ενός τυφλού ανθρώπου.

- Πώς πρέπει να συμπεριφέρονται οι άνθρωποι όταν συναντούν τον «σκύλο οδηγό» εν ώρα εργασίας;

Όταν συναντούμε την ομάδα, τον χειριστή, το άτομο με αναπηρία όρασης και τον σκύλο-οδηγό του, δηλαδή, όταν ο σκύλος-οδηγός φοράει το εργασιακό του γιλέκο, το οποίο γράφει «μην αγγίζετε», αρχικά δεν τους μιλάμε και δεν κοιτάμε τον σκύλο στα μάτια, γιατί ο σκύλος έχει μάθει να έχει επαφή οπτική και με τον χειριστή του και με τους ανθρώπους, καθώς με αυτόν τον τρόπο εκπαιδεύεται. Επομένως, δεν τους μιλάμε, δεν τους χαϊδεύουμε, δεν μπαίνουμε μπροστά τους. Αν είμαστε με το κατοικίδιό μας, τους «αγνοούμε» και προχωράμε. Τώρα, εάν συναντήσουμε σε ένα φανάρι μία ομάδα και βλέπουμε ότι περνάει το πρώτο φανάρι, περνάει το δεύτερο και ότι η ομάδα δεν προχωράει, τότε μπορούμε να πλησιάσουμε χωρίς να αγγίξουμε τον άνθρωπο και χωρίς να υψώσουμε τον τόνο της φωνής μας και να τον

τραπεζοκαθίσματα στα πεζοδρόμια, να παρκάρουμε μηχανές επάνω στα πεζοδρόμια, δηλαδή να δημιουργούμε εμείς εμπόδια στην καθημερινότητα της ομάδας. Αυτό ισχύει, φυσικά, και για τα άτομα με αναπηρία όρασης που κινούνται με το λευκό τους το μπαστούνι, οπότε είναι ακόμη μεγαλύτερη η σημασία του να μην δημιουργούμε εμπόδια. Χρειάζεται, ακόμη, να είναι σωστές «οι οδούσεις τυφλών» -βέβαια, ο σκύλος δεν τις χρησιμοποιεί- αλλά, αποτελούν μεγάλη βοήθεια για τα άτομα με αναπηρία όρασης που κινούνται με λευκό μπαστούνι. Επομένως, νομίζω ότι μία είναι η λέξη: «σεβασμός» προς τον συνάνθρωπό μας. Αν αυτό το καταφέρουμε, και η νέα γενιά φαίνεται ότι το καταφέρνει πάρα πολύ καλά, μπορούμε να πω -αυτό το αντιλαμβανόμαστε από τις επισκέψεις μας στα σχολεία- νομίζω ότι και η κοινωνία θα γίνει καλύτερη.

Επίσης, πρέπει να ξέρετε ότι ο σκύλος οδηγός οδηγεί βάσει εντολών του τυφλού ανθρώπου. Δεν κάνει ό,τι θέλει, ούτε καταλαβαίνει αν του πεις «πήγαινε με σπίτι» και αυτός να ανταποκριθεί. Ο σκύλος-οδηγός εκπαιδεύεται και η εκπαίδευσή του διαρκεί δύομισή

ενός ανθρώπου και -το κυριότερο- τα εμπόδια τα ψηλά μέχρι δύο μέτρα, που αυτά ειδικά δεν είναι δυνατόν ένα άτομο με αναπηρία όρασης να τα αναγνωρίσει, ακόμη κι όταν κινείται με το λευκό μπαστούνι. Ακόμη, ο σκύλος-οδηγός πρέπει να μάθει ότι, εάν συναντήσει μία κατάσταση η οποία είναι πολύπλοκη, τότε θα πρέπει να πάρει απόφαση και να σταματήσει μπροστά στον χειριστή του. Ο χειριστής του, αφού καταλάβει γιατί έχει σταματήσει ο σκύλος, πρέπει να του πει να βρει λύση, και στη συνέχεια ο σκύλος να βρει λύση για να μπορέσει να προχωρήσει. Τέλος, το πιο δύσκολο στην εκπαίδευση ενός σκύλου είναι να μάθει να μην ακούει την εντολή του χειριστή του, όταν πρέπει να τον προστατέψει. Για παράδειγμα, στην περίπτωση που βρίσκεται σε έναν δρόμο και ο χειριστής έχει ακούσει όλα τα αυτοκίνητα, αλλά δεν έχει αντιληφθεί ένα ηλεκτρικό αυτοκίνητο -όπως ξέρετε δεν ακούγεται- ο σκύλος όμως βλέπει. Εκεί, θα πρέπει να μπει μπροστά και να μην υπακούσει. Αυτό λέγεται «έξυπνη ανυπακοή». Το ίδιο θα μπορούσε να συμβεί και σε ένα λιμάνι, όπου υπάρχει ο κίνδυνος ο άνθρωπος με

Ρεπορτάζ

«Ναύπλιο: η πόλη που γεμίζει με τουρίστες αλλά «αδειάζει» από... μόνιμους κατοίκους»

**ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ:**

Κατερίνα Κωσταρέλου,
Κατερίνα Μπεζάν,
Αννα-Μαρία Σακελλαράκου,
Αγγελική Λεβεντογιάννη,
Κων/να Παπαθανασίου,
Ελισσάβητ Μπόμπου

«Ο υπερτουρισμός δοκιμάζει τις αντοχές των κατοίκων της παλιάς πόλης του Ναυπλίου»

Η συγκεκριμένη δημοσιογραφική έρευνα έχει ως στόχο να αναδείξει το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν όλες οι ιστορικές πόλεις εξαιτίας του υπερτουρισμού, οδηγώντας σε αδιέξοδο τους κατοίκους τους, και να αποτελέσει μία αφορμή για προβληματισμό και για λήψη κατάλληλων μέτρων από την πολιτεία και τις δημοτικές αρχές για την αντιμετώπισή του. Το Ναύπλιο αποτελεί -ως γνωστόν- έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Τα πλήθη των επισκεπτών κατακλύζουν την πόλη όχι μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, αλλά κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου με την επισκεψιμότητα να κορυφώνεται κατά τις περιόδους των αργιών και των θρησκευτικών εορτών.

Η μικρή απόσταση της πόλης από την Αθήνα, τα περιήματα αξιοθέατα, οι εξαιρετικές επιλογές που παρέχει για διαμονή, ψυχαγωγία και φαγητό, οι ειδυλλιακές παραλίες της -με την ωραιότερη από αυτές, την «Αρβανιτιά», να βρίσκεται στο κέντρο της-, τα Μουσεία της και οι εμβληματικοί αρχαιολογικοί χώροι της ευρύτερης περιοχής του Ναυπλίου, την καθιστούν έναν ασυναγώνιστο τουριστικό προορισμό.

Με μία πρώτη ματιά θα έλεγε κανείς ότι, καθώς ο τουρισμός ενισχύει την τοπική οικονομία

και συμβάλλει στην αύξηση των θέσεων εργασίας, είναι «καλοδεχούμενος» για την τοπική κοινωνία. Άλλωστε, τα εμπορικά μαγαζιά, τα «καφέ», τα εστιατόρια και τα κέντρα διασκέδασης είναι πάντα γεμάτα... Είναι όμως πράγματι έτσι;

Η τουριστική «επέλαση» δυσχεραίνει την καθημερινότητα των κατοίκων και δοκιμάζει τις αντοχές τους, καθώς οι ίδιοι νιώθουν ότι τα δικαιώματά τους καταπατώνται.

Αποφασίσαμε να ερευνήσουμε το θέμα μιλώντας με τους κατοίκους της παλιάς πόλης του Ναυπλίου προκειμένου να ακούσουμε τις απόψεις τους. Επιδιώξαμε να εξασφαλίσουμε και την άποψη της Δημοτικής Αρχής, ώστε να έχουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το θέμα, αλλά δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία με τον εκπρόσωπο του Δήμου μέχρι την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος άρθρου.

Αρχικά συναντήσαμε τον Πρόεδρο του Συλλόγου Μονίμων Κατοίκων της Παλαιάς Πόλης του Ναυπλίου, τον κ. Τάκη Πασσαλή, ο οποίος, αφού μίλησε για την πόλη και την Ιστορία της, απάντησε στα ερωτήματά μας:

Όπως μας ανέφερε ο κ. Πασσαλής, «Από τα τέλη του 20ού αιώνα και στον 21ο, η μεγάλη πρόκληση για την πόλη του Ναυπλίου είναι η ισορροπία: δηλαδή, η προστασία του παρα-

δοσιακού ιστού, το μέτρο στον δημόσιο χώρο, η προσβασιμότητα και η καθημερινότητα των κατοίκων απέναντι στην πίεση της επισκεψιμότητας. Το Ναύπλιο παραμένει ένα ζωντανό παλίμψηστο: φρουρία που αφηγούνται αυτοκρατορίες, δρόμοι που θυμούνται πρωτεύουσα, και μια κοινότητα που παλεύει— με σεβασμό στο παρελθόν και καθαρό βλέμμα στο αύριο—να κρατήσει την ταυτότητα του τόπου της όρθια».

- Κύριε Πασσαλή, πείτε μας για τη σχέση σας με την πόλη.

«Γεννήθηκα στο Ναύπλιο και έφυγα από την πόλη όταν χρειάστηκε να σπουδάσω. Από τότε που επέστρεψα, ζω στο παλιό Ναύπλιο, το σπίτι μου είναι του 1834. Η πόλη μας είναι πολύ αλλαγμένη τα τελευταία χρόνια. Υποφέρει από τον υπερτουρισμό, καθώς τα σαββατοκύριακα κυρίως κατακλύζεται από επισκέπτες, με αποτέλεσμα η καθημερινότητά μας να γίνεται πολύ δύσκολη. Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι η ηχορρύπανση από την λειτουργία των νυχτερινών μαγαζιών και το πάρκινγκ για τους μόνιμους κατοίκους. Η προσβασιμότητα είναι ακόμη πιο δύσκολη στην παλιά πόλη για τους ηλικιωμένους και για τα άτομα με αναπηρία. Επίσης, ενώ η περιοχή μας αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα έλλειψης νερού, γίνεται υπερκατανάλωσή του από τις τουριστικές δομές και τα καταλύματα. Ένα ακόμη πρόβλημα είναι το γεγονός ότι εξαιτίας του τουρισμού οι τιμές τόσο στα ενοίκια, όσο και στις παροχές υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα υψηλές. Πολλές φορές, μάλιστα, είναι πολύ δύσκολο να βρει κάποιος σπίτι για ενοίκια στην περιοχή, είτε γιατί τα σπίτια ενοικιάζονται στη βραχυχρόνια μίσθωση είτε γιατί τα ενοίκια είναι πολύ ακριβά. Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα και για τους εκπαιδευτικούς που αναζητούν στέγη, τους υπαλλήλους και τους φοιτητές».

- Η Παλιά Πόλη δεν θα έπρεπε να προστατεύεται από την πολιτεία, αφού αποτελεί στην ουσία αρχαιολογικό χώρο;

«Πράγματι, υφίσταται καθεστώς προστασίας της Παλιάς Πόλης, αφού η Παλιά Πόλη του Ναυπλίου προστατεύεται θεσμικά σε πολλαπλά επίπεδα. Πυρήνας

Ο κ. Πασσαλής με μέλη της συντακτικής μας ομάδας και την καθηγήτρια Σ. Στενού.

είναι το Προεδρικό Διάταγμα της 30.12.1988 (ΦΕΚ 38/Δ/26-01-1989), που χαρακτήρισε το παραδοσιακό τμήμα και έθεσε ειδικούς όρους δόμησης, χρήσεις γης, ύψη και μορφολογικούς κανόνες με συνοδευτικούς χάρτες. Συμπληρωματικά, εφαρμόζεται ο Ν. 3028/2002 για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, που απαιτεί εγκρίσεις της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων για εργασίες σε μνημεία και στον περιβάλλοντα χώρο τους. Για τον δημόσιο χώρο ισχύει η Κανονιστική Απόφαση 204/2022 του Δήμου Ναυπλιέων, η οποία ρυθμίζει παραχωρήσεις κοινόχρηστων, ελεύθερους διαδρόμους πεζών και ΑμεΑ, γραμμές όδευσης τυφλών, ορατότητα μνημείων και ωράρια ανεφοδιασμού. Τέλος, ο ευρύτερος βραχόδης σχηματισμός Ακροναυπλίας-Παλαμηδιού εντάσσεται σε καθεστώς περιβαλλοντικής προστασίας (Natura 2000), προσθέτοντας μέριμνα για το τοπικό και τη βιοποικιλότητα».

- Ποια άλλα προβλήματα αντιμετωπίζετε ως κάτοικοι της παλιάς πόλης;

«Οι πεζόδρομοι και οι κοινόχρηστοι χώροι πολλές φορές καλύπτονται από τα τραπέζοκαθίσματα των εστιατορίων και των καφέ - μπαρ. Ο χώρος που απομένει για να κυκλοφορήσουν είναι ελάχιστος. Επίσης, οι

ανάγκες της πόλης όσον αφορά την καθαριότητα είναι ιδιαίτερα αυξημένες, εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των επισκεπτών, αλλά δεν καλύπτονται, με αποτέλεσμα η πόλη να υποφέρει στον τομέα αυτό. Στις γιορτές είναι αδύνατον για εμάς να κυκλοφορήσουμε στην πόλη από την κίνηση και τον κόσμο, ακόμη και για τις καθημερινές μας ανάγκες. Όσον αφορά το πάρκινγκ, αν και οι μόνιμοι κάτοικοι έχουν άδεια για στάθμευση σε κάποια σημεία της πόλης, δεν αποφασίζουμε να μετακινήσουμε το αυτοκίνητο, γιατί δεν θα μπορούσαμε να βρούμε ξανά θέση. Τα σαββατοκύριακα ακόμη και οι πεζόδρομοι μετατρέπονται σε πάρκινγκ. Θυμηθείτε τι συνέβαινε στον χώρο μπροστά από την εκκλησία του Αγίου Νικολάου...»

- Είναι αρκετοί οι μόνιμοι κάτοικοι της παλιάς πόλης;

«Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι πλέον ελάχιστοι. Άλλωστε τα σπίτια της παλιάς πόλης, καθώς είναι όλα πολύ παλιά, χρειάζονται συντήρηση που απαιτεί τεράστιο κόστος. Έτσι οι περισσότεροι επιλέγουν ως λύση τη μετατροπή τους σε κατοικίες βραχυχρόνιας μίσθωσης (Airbnb), ώστε να καλύψουν τα έξοδα συντήρησης και να τα εκμεταλλευτούν οικονομικά, ενώ οι ίδιοι νοικιάζουν ή αγοράζουν στη νέα πόλη».

Ο κ. Πασσαλής με μέλη της συντακτικής μας ομάδας και τις καθηγήτριες Γ. Λαζαρίνη & Ν. Δημητροπούλου

Σύμφωνα με τον κ. Κωσταρέλο, επιχειρηματία που διατηρεί εμπορική επιχείρηση στην καρδιά της Παλιάς Πόλης, ο τουρισμός επηρέασε σίγουρα θετικά την εμπορική κίνηση, αλλά επέφερε και αλλαγές:

- Κ. Κωσταρέλο, πόσα χρόνια κατοικείτε στην παλιά πόλη του Ναυπλίου ;

«Στην παλιά πόλη έζησα από την γέννησή μου, το έτος 1972, μέχρι το έτος 2008, όταν άλλαξα κατοικία. Η επιχείρησή μου όμως εξακολουθεί να είναι στην παλιά πόλη, από το 1988 έως και σήμερα.

- Ποιες είναι, κατά την γνώμη σας, οι κυριότερες αλλαγές που έχει φέρει ο τουρισμός στην περιοχή ;

«Ο τουρισμός στην πόλη μας έχει φέρει αλλαγές, και θετικές και αρνητικές. Στα θετικά είναι ότι αυξάνονται οι θέσεις εργασίας σε πολλές δουλειές (καταστήματα, ξενοδοχεία κλπ.), αυξάνονται τα έσοδα τόσο για τις τοπικές επιχειρήσεις, όσο και για τους πολίτες, έχουν αναβαθμιστεί οι υποδομές της πόλης- για παράδειγμα οι συγκοινωνίες- για να εξυπηρετούν καλύτερα τους τουρίστες και επίσης γίνονται και πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις που κεντρίζουν το ενδιαφέρον των τουριστών και αναδεικνύουν την τοπική μας κουλτούρα. Όλα αυτά βέβαια, αν δεν προσέξουμε, μπορούν να γίνουν αρνητικά, κυρίως στο θέμα της ακρίβειας».

- Έχετε αντιμετωπίσει προβλήματα με τον θόρυβο ή την πολυκοσμία ;

«Με τον θόρυβο και την πολυκοσμία έχουμε προβλήματα κυρίως τις βραδινές ώρες στην παλιά πόλη, τόσο από τους επισκέπτες που περπατούν στα σοκάκια της παλιάς πόλης, όσο και από τα καταστήματα εστίασης και τα μπαρ, που λειτουργούν μέχρι αργά την νύχτα».

- Έχετε παρατηρήσει αύξηση των ενοικίων ή των τιμών στα ακίνητα λόγω του τουρισμού ;

«Οι τιμές στα ενοίκια έχουν αυξηθεί υπερβολικά, κυρίως τα τελευταία 5 χρόνια».

- Έχουν μειωθεί οι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής ;

«Οι μόνιμοι κάτοικοι της παλιάς πόλης έχουν μειωθεί, όχι της νέας. Τα τελευταία 15 χρόνια οι δημότες επιλέγουν για μόνιμη κατοικία τους τη νέα πόλη, λόγω των νεόδμητων κατοικιών και του καλύτερου κλίματος. Οπότε, στην παλιά πόλη μειώνονται κάθε χρόνο οι μόνιμοι κάτοικοι».

- Πιστεύετε ότι οι πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης (Airbnb) έχουν επηρεάσει τη ζωή στην παλιά πόλη ;

«Οι βραχυχρόνιες μισθώσεις έχουν αλλάξει την εικόνα της παλιάς πόλης: πολλοί κάτοικοι έχουν αναγκαστεί να φύγουν γιατί δεν αντέχουν την πολυκοσμία και τη φασαρία και η παλιά πόλη έχει χάσει την ηρεμία της πλέον λόγω των τουριστών, της κίνησης, της φασαρίας και της καθημερινής έντασης» .

- Πιστεύετε ότι οι επιχειρήσεις της περιοχής εξυπηρετούν περισσότερο τους τουρίστες ή τους κατοίκους ;

«Θέλω να πιστεύω ότι εξυπηρετούνται όλοι εξίσου. Τουλάχιστον η δική μας επιχείρηση αυτό έχει σαν κανόνα. Ίσως κάποιες φορές, ανάλογα με τις περιστάσεις, να δίνουν κάποια προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση των τουριστών, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν εξυπηρετούνται και οι μόνιμοι κάτοικοι της πόλης μας».

- Θεωρείτε ότι ο τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες εργασίας στους ντόπιους ;

«Εννοείται ότι ο τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες εργασίας. Πολλοί κάτοικοι της πόλης μας εργάζονται σε ξενοδοχεία της περιοχής μας, σε τουριστικά γραφεία, σε καταστήματα εστίασης και σε διάφορα τουριστικά πρακτορεία, ως ρεσεψιονίστ, σερβιτόροι, μάγειρες, οδηγοί, διοικητικό προσωπικό, προσωπικό καθαριότητας κλπ, με αρκετά ικανοποιητικές απολαβές».

- Πώς θα αξιολογούσατε τις υποδομές και τις υπηρεσίες που προσφέρει η πόλη σήμερα στους κατοίκους της και συγκεκριμένα όσον αφορά την καθαριότητα, την κυκλοφορία, το πάρκινγκ ;

«Όλες αυτές οι υποδομές θεωρώ ότι είναι σε καλό επίπεδο, όχι όμως απολύτως ικανοποιητικό. Σίγουρα υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, ειδικά για την πόλη μας, που θεωρείται άκρως τουριστική. Για την καθαριότητα και τα απορρίμματα, θα πρέπει να γίνεται σωστή συλλογή, ανακύκλωση και μείωση των απορριμμάτων, να φροντίζονται συχνότερα οι χώροι πρασίνου, τα πάρκα, οι δρόμοι και οι πλατείες, ώστε η κυκλοφορία των οχημάτων και των πεζών να γίνεται ευκολότερα, αλλά να είναι, επίσης, φροντισμένοι και σωστά διαμορφωμένοι οι χώροι πάρκινγκ, ώστε να είναι εύκολη η προσέλευση δημοτών και τουριστών σε κάθε σημείο της πόλης».

Η Δάφνη Καραπαυλου, έχει γεννηθεί και έχει ζήσει από παιδί στην παλιά πόλη. Σήμερα συνεχίζει να ζει με την οικογένειά της και τα δύο της παιδιά στην παλιά πόλη. Πολλά πράγματα, όμως έχουν αλλάξει από τότε που η ίδια ήταν παιδί...

- Πόσο έχει αλλάξει η ζωή στο Ναύπλιο σε σχέση με όταν ήσασταν εσείς παιδί; Αυτή η αλλαγή σας αρέσει ;

«Αν το συγκρίνω με το πώς ήμουν εγώ παιδί και το πώς ζούμε σήμερα τα παιδιά στο παλιό Ναύπλιο υπάρχει μια μεγάλη αλλαγή, διότι δεν υπάρχουν πλέον μόνιμοι κάτοικοι. Θυμάμαι να φίλοι και οι συμμαθητές να είναι από τις γειτονιές γύρω-γύρω, να πηγαίνουμε ο ένας στα σπίτια του άλλου, να βρισκόμαστε και να παίζουμε στην πλατεία. Τώρα, που βλέπω την κόρη μου να πηγαίνει στο αντίστοιχο δημοτικό, από την τάξη των 28 παιδιών, από τα δύο τμήματα της τρίτης δημοτικού, μόνο τρία παιδιά μένουν στο παλιό Ναύπλιο. Όλα τα άλλα τα φέρνουν οι γονείς τους με το αυτοκίνητο. Πιθανότατα κάποιοι δουλεύουν εδώ γύρω ή μένουν λίγο πιο έξω, οπότε τα φέρνουν με το αυτοκίνητο, τα παίρνουν με το αυτοκίνητο. Δεν υπάρχει πια αυτή η δραστηριότητα των παιδιών που είχαμε εμείς όταν ζούσαμε ως παιδιά εδώ».

- Δηλαδή, δεν υπάρχει η έννοια της γειτονιάς από την ανθρώπινη πλευρά πλέον ;

«Έχει χαθεί σε σχέση με το πώς ήταν παλιά, γιατί πλέον οι μόνιμοι κάτοικοι και ακόμα περισσότερο οι οικογένειες είναι μετρημένες στα δάχτυλα πλέον στο παλιό Ναύπλιο».

- Το σπίτι που μένετε το έχετε διαμορφώσει όπως εσείς θέλετε ;

«Η μονοκατοικία που μένω είναι το πατρικό μου. Οποιαδήποτε μετατροπή όμως στις κατοικίες της παλιάς πόλης είναι πολύ δύσκολη, λόγω της αρχαιολογίας γι' αυτό χρειάζεται να ξοδευτούν περισσότερα χρήματα από το κανονικό. Έτσι, τα περισσότερα σπίτια στο Ναύπλιο κάποια στιγμή αφέθηκαν ή έγιναν επιχειρήσεις, ώστε ο άνθρωπος που θα βάλει όλα αυτά τα χρήματα να μπορεί και να τα βγάλει κιόλας...».

- Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε ως κάτοικος στην καθημερινότητά σας ;

«Ένα μεγάλο θέμα για εμάς τους κατοίκους του παλιού Ναυπλίου είναι το θέμα του πάρκινγκ. Αν και ζώντας στο παλιό Ναύπλιο εμείς γενικά δεν χρειαζόμαστε το αυτοκίνητο και ακόμα και αν χρειαστεί να βρούμε παρά έξω θα κοιτάξουμε να πάρουμε τα ποδήλατά μας για να μη χρειαστεί να φάχνουμε μετά πάρκινγκ. Αλλά και τις φορές που θα χρειαστεί γιατί θα πάμε εκτός Ναυπλίου- είναι δύσκολο θέμα αυτό. Η άλλη δυσκολία είναι η φασαρία. Κάποιες φορές το συνηθίζεις λίγο, καμιά φορά ας πούμε την κόρη μου τη νανορίζουν τα μπαράκια από κάτω. Βέβαια, δεν είναι εύκολο για όλους τους ανθρώπους να αποδεχτούν ότι από τις 11 το βράδυ δεν μπορούν να ανοίξουν τα παράθυρά τους, γιατί ακούγεται από δίπλα πολύ δυνατά η μουσική και δεν μπορείς να χαλαρώσεις. Το να ζει κανείς στο παλιό Ναύπλιο είναι συνυφασμένο με τον θόρυβο.

«Άλλο ένα θέμα είναι ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη για μικρούς κάδους, πόσω μάλλον για εμάς που θέλουμε να πετάξουμε τις μεγάλες σακούλες σκουπιδιών. Μέχρι πολύ πρόσφατα που δεν υπήρχαν κάδοι, έπρεπε να κουβαλάς τα σκουπίδια στην πλάτη για να τα πας σε κάδο απορριμμάτων, ο οποίος θα ήταν πολύ μακριά. Τώρα έχουν φέρει κάποιους κάδους, ωστόσο υπάρχει ακόμα στην πόλη πρόβλημα με τα σκουπίδια».

- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα του να ζεις στην παλιά πόλη ;

«Δεν χρειάζεται να χρησιμοποιείς αυτοκίνητο και έχεις άμεση πρόσβαση στις ομορφιές του Ναυπλίου. Εγώ πολλές φορές, ας πούμε, μετά τη δουλειά μπορώ να πεταχτώ μέχρι την «Αρβανιτιά» να κάνω μια βουτιά και να γυρίσω, να περπατήσω τον γύρο της Αρβανιτιάς, να κατέβω μέχρι τη θάλασσα να δω το Μπούρτζι να ηρεμήσω, να κατέβω για έναν καφέ με την οικογένειά μου...Γενικά εξασφαλίζει μία ποιότητα ζωής πάρα πολύ σημαντική. Εγώ δεν θα το άλλαζα αν έπρεπε να φύγω από το παλιό Ναύπλιο θα ήμουν πολύ δυστυχής...».

- Ποιο είναι για εσάς το πιο όμορφο σημείο στην παλιά πόλη ;

«Το παλιό ρολόι της πόλης και από μόνο του και όταν στέκεσαι εσύ και βλέπεις τη θέα».

- Ποιο σημείο της παλιάς πόλης θεωρείτε ότι έχει αλλάξει περισσότερο ;

«Όλα έχουν αλλάξει αλλά ίσως το πιο χαρακτηριστικό είναι η πλατεία Συντάγματος, που έχει γεμίσει πλέον με τραπεζοκαθίσματα ενώ παλαιότερα είχε άπλετο χώρο».

- Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζετε μεγαλώνοντας τα παιδιά σας στην ιστορική πόλη του Ναυπλίου ;

«Εκτός από τις δυσκολίες, πρέπει να πούμε ότι είναι ωραίο να μεγαλώνουν τα παιδιά στην παλιά πόλη του Ναυπλίου, γιατί σε σχέση με άλλες γειτονιές έχουν περισσότερη ελευθερία, περισσότερη αυτονομία. Τα παιδιά πάνε και γυρίζουν μόνα τους από το σχολείο και υπάρχει ασφάλεια».

- Πώς επηρεάζει την καθημερινότητα με τα παιδιά σας ο τουριστικός χαρακτήρας της πόλης; Την κάνει πιο εύκολη ή πιο δύσκολη ;

«Από τη μια δίνει μία ποιολομορφία και, ενώ είμαστε λίγοι στο Ναύπλιο και συναντάς καθημερινά τους ίδιους ανθρώπους, υπάρχουν περίοδοι που έρχονται νέοι άνθρωποι και οικογένειες και άνθρωποι από άλλους πολιτισμούς. Αυτό δίνει ένα ενδιαφέρον στη πόλη, σου δίνει την ευκαιρία να έρθεις σε επικοινωνία και με άλλους ανθρώπους. Από την άλλη πλευρά, βέβαια, τα Σαββατοκύριακα και τις ημέρες που το Ναύπλιο έχει πολύ περισσότερο κόσμο, αποφεύγεις να κατεβαίνεις, γιατί δυσκολεύεται ακόμα και να περπατήσεις».

Στις γιορτές είναι αδύνατον για εμάς να κυκλοφορήσουμε στην πόλη από την κίνηση και τον κόσμο, ακόμη και για τις καθημερινές μας ανάγκες

Ο κ. Κωσταρέλος στο κατάστημα που διατηρεί στην παλιά πόλη του Ναυπλίου

ΕΡΕΥΝΑ - ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Μαριάννα Ροδίτη
Αμαλία Μεταξά
Ελισσάβητ Μπόμπου
Κωνσταντίνα Παπαθανασίου
Κατερίνα Κωσταρέλου
Χριστίνα Μανώλη
Κλάρα Μουράτι

Άγιος Νικόλαος

Ένας ιστορικός ναός και ένα έργο τέχνης
ως σημείο αναφοράς της παλιάς πόλης του Ναυπλίου

Στον πρώτο σχολικό μας περίπατο, ένα όμορφο πρωινό του Οκτωβρίου, βρεθήκαμε στον Άγιο Νικόλαο, τον εμβληματικό και ιστορικό ναό της παλιάς πόλης του Ναυπλίου. Ο ναός παρέμενε κλειστός για χρόνια, καθώς εκτελούνταν εργασίες ανάπλασής του. Όταν είδαμε εκείνο το πρωινό την πόρτα του ναού ανοικτή, θελήσαμε να τον επισκεφτούμε. Ο εσωτερικός διάκοσμος, η ιδιαίτερη -δυτικού τύπου- τεχνοτροπία, οι εξαιρετικές αγιογραφίες, τα εντυπωσιακά χρώματα, η ζωντάνια και η εκφραστικότητα των μορφών των Αγίων μάς εντυπωσίασαν. Ο πατέρας Νικόλαος, ο ιερέας του Ναού μάς υποδέχθηκε και μας μίλησε αναλυτικά για τα έργα ανάπλασης και για την εντύπωση που προκαλεί ο ναός στους επισκέπτες...

Πατέρα Νικόλαε, πόσος χρόνος χρειάστηκε για την ολοκλήρωση των εργασιών ανάπλασης του ιερού ναού;

- Χρειάστηκαν ακριβώς εννέα χρόνια και δύο μήνες για να ολοκληρωθεί αυτό το πρόγραμμα, διότι ο ναός είχε τεράστια στατικά προβλήματα λόγω της υγρασίας που υπάρχει στο Ναύπλιο, γιατί κάτω ακριβώς από τον ναό βρίσκεται θάλασσα. Το πρόβλημα της υγρασίας δεν είχε γίνει αντιληπτό τα προηγούμενα χρόνια, μέχρι το 2016, όταν έπεσε ένα μεγάλο τμήμα της οροφής του ναού και προκλήθηκε τεράστια ζημιά. Ο Δεσπότης, Σεβασμιότατος Νεκτάριος, πήρε μέτρα να κλείσει η εκκλησία, έτσι εντάχθηκε το έργο στο πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού και ξεκίνησαν οι διαδικασίες.

Ποιες ήταν οι πρώτες εντυπώσεις των πιστών μετά την ολοκλήρωση του έργου;

- Υπάρχουν διάφορες αντιδράσεις: είναι άνθρωποι που απλά βλέπουν την ομορφιά -

εκείνοι συνήθως είναι οι τουρίστες. Υπάρχουν άνθρωποι που είχαν ζήσει στον ναό κάποιες προσωπικές τους στιγμές οι οποίοι ενθουσιάζονται από την αλλαγή. Υπάρχουν και εκείνοι που δεν μπορούν να καταλάβουν τη σημασία αυτού του έργου, θεωρούν ότι με το έργο καταστράφηκε ο ναός, επειδή σβήστηκαν οι αγιογραφίες και φάνηκε η πρωτότυπη μορφή των αγιο-

που επισκέπτονται τον ναό ;

- Οι τουρίστες μπερδεύονται σχετικά με το αν ο ναός είναι ορθόδοξος ή καθολικός. Γιατί ο ναός δεν είναι ο κλασικός ορθόδοξος που έχουμε συνήθειση. Τους κάνει εντύπωση που ο ναός εξωτερικά είναι λιτός, ενώ μέσα βλέπετε αυτή την ομορφιά. Αυτό δεν είναι τυχαίο, στους ορθόδοξους ναούς συμβαίνει αυτό, είναι πάντοτε λιτοί εξωτερικά ενώ στο

Ποιος είχε αναλάβει την συντήρηση του ναού;

-Την συντήρηση του ναού την είχε αναλάβει το Υπουργείο Πολιτισμού. Μαζί προσπαθήσαμε να βγει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, γιατί σε ένα έργο πρέπει να αναδεικνύεται η παλαιότητά του.

Θεωρείτε ότι η ανάπλαση του ιερού Ναού έχει προσελκύσει περισσότερο κόσμο και ειδι-

Ένας ναός με ιστορία...

Όπως μαρτυρά και η επιγραφή στην είσοδο του ναού, ο ναός μεταφέρθηκε από το εσωτερικό της πόλης στο λιμάνι το 1713, μετά από επιθυμία του προβλεπτή του Ενετικού στόλου Αυγουστίνου Σαγρέδου. Επέλεξε αυτό το σημείο εκτός των τειχών της πόλης, δίπλα στη θάλασσα, καθώς ο ναός ήταν αφιερωμένος στους ναυτικούς. Ο σημερινός ναός, πάντως, που ανήκει στον τύπο της βασιλικής με επίπεδη οροφή -τη γνωστή «Ουρανία»- είναι του 1836 και εντός μπορεί να θαυμάσει κανείς το ξυλόγλυπτο τέμπλο και τον άμβωνα.

Από την εσωτερική διακόσμηση του φωτεινού αυτού ναού, διακρίνονται για την καλλιτεχνική τους αξία ο δεσποτικός θρόνος, ο κεντρικός -ρωσικής τέχνης- πολυέλαιος και οι μεγάλες δεσποτικές εικόνες του τέμπλου των ετών 1848-1849, έργα του γνωστού ταλαντούχου αγιογράφου των χρόνων της Εθνικής Παλιγγενεσίας Ιωάννου Δημάδη. Η πρόσοψη και τα κωδωνοστάσια αποτελούν νεότερες προσθήκες. Ο ναός είναι τρισυπόστατος, αφιερωμένος στον Άγιο Νικόλαο, στους Αγίους Αποστόλους και στους τρεις Ιεράρχες. Ο ιστορικός ναός, από τα πλέον εμβληματικά μνημεία στην Παλιά πόλη του Ναυπλίου, που τα τελευταία χρόνια παρουσίασε μείζονα προβλήματα υγρασίας και κατάρρευσης της στέγης του, έχει ανακαινιστεί πλήρως. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν τον Αύγουστο του 2025 και παραδόθηκε πάλι στο κοινό με λαμπρή τελετή εγκαινίων.

Στο εσωτερικό του Ιερού Ναού με τον πατέρα Νικόλαο

γραφιών, γιατί στο παρελθόν είχαν μαυρίσει από τα κεριά, όπως και η οροφή. Γι' αυτόν τον λόγο πλέον τα κεριά βρίσκονται εκτός του ναού. Πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν διαχειριζόμαστε απλά έναν ναό, αλλά ένα μνημείο που αξίζει σεβασμό και ιδιαίτερη φροντίδα, γιατί πρέπει να διατηρηθεί όπως είναι.

Πώς αντιδρούν οι τουρίστες

εσωτερικό έχουν μια ξεχωριστή ομορφιά, άλλωστε καθετί μέσα στην εκκλησία έχει έναν συμβολισμό. Ο συμβολισμός αυτός στον δικό μας ναό παραπέμπει στον άνθρωπο, ο οποίος εξωτερικά πρέπει να είναι απλός με την ομορφιά να βρίσκεται μέσα του, δηλαδή πρέπει να σε εντυπωσιάζει ο μέσα άνθρωπος όχι ο έξω. Αυτό προσπαθεί να περάσει η εκκλησία, κάτι που οι τουρίστες δεν το καταλαβαίνουν και σίγουρα εντυπωσιάζονται με αυτά που βλέπουν.

κότερα νέους;

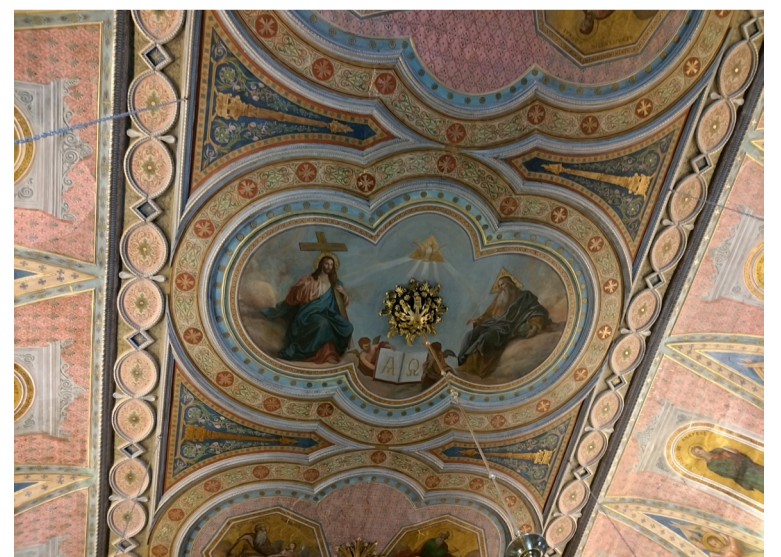
- Βλέπω τα τελευταία χρόνια ότι νέα παιδιά έρχονται στην εκκλησία συνειδητά και με δική τους θέληση, όχι απλώς από συνήθεια. Αυτό εμένα με χαροποιεί ιδιαίτερα, γιατί ο αληθινός Χριστιανός είναι άνθρωπος που έχει μέσα του χαρά. Αυτό είναι ο Χριστιανός, ένας χαρούμενος άνθρωπος ο οποίος ζει τις ανάσες του Χριστού καθημερινά και προσεγγίζει τους ανθρώπους γύρω του...

Μπορείτε να μας πείτε κάποιες πληροφορίες για τις εικόνες και τους αγιογράφους;

- Οι εικόνες φιλοτεχνήθηκαν μεταξύ των ετών 1810 και 1860. Το τέμπλο είναι έργο του αγιογράφου Ιωάννη Δημάδη, ο οποίος έχει καταγωγή από το Ναύπλιο. Όσον αφορά την «Ουρανία», την οροφή δηλαδή, δεν υπάρχουν στοιχεία για το ποιος τη φιλοτέχνησε, πάντως είναι κοντά στην τέχνη του τέμπλου, οπότε μπορεί να είναι και του ίδιου αγιογράφου, αλλά αυτό δεν μπορούμε να το γνωρίζουμε με βεβαιότητα.

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου

Η «Ουρανία» του Αγίου Νικολάου

Μια μικρή πόλη με μεγάλη ιστορία

Γράφουν οι:
Κατερίνα Κωσταρέλου,
Μαριάννα Ροδίτη,
Κων/να Παπαθανασίου,
Ελισσάβητ Μπόμπου,
Μαρία Σαλαπάτα,
Αμαλία Μεταξά
Ανδριανός Παπαδριανός,
Μιλτιάδης Μαρλαγκούτσος

Ηταν μια βροχερή μέρα του Ιανουαρίου, όταν περιηγήθήκαμε κατά τη διάρκεια του Σχολικού μας Περιπάτου για μια ακόμη φορά στον ιστορικό αυτό τόπο, όπου το παρελθόν και το παρόν ενώνονται και διηγούνται μαζί συναρπαστικές ιστορίες. Στην περιήγησή μας αυτή σταθήκαμε σε συγκεκριμένα σημεία της ιστορικής μας πόλης.

Πρώτη μας στάση ήταν το εγκαταλελειμμένο πια σπίτι του ποιητή Νίκου Καρούζου Πόρτες και παράθυρα κλειστά, καγκελόπορτα σιδερένια σκαλισμένη στο χέρι. Αρχοντιά και μυστήριο μαζί με εγκατάλειψη. Αναζητήσαμε στο διαδίκτυο και στη βιβλιοθήκη ποιήματα του Νίκου Καρούζου. Προσπαθήσαμε να αντιληφθούμε την αγωνία του και να ερμηνεύσουμε το νόημα των στίχων του. Ανάμεσα στα ποιήματα που διαβάσαμε στη βιβλιοθήκη εκείνο το μελαγχολικό πρωινό διαλέξαμε μερικούς στίχους που μάς θύμισαν το ερειπωμένο του σπίτι:

Το σπίτι του ποιητή Νίκου Καρούζου στην καρδιά της πόλης του Ναυπλίου μένει κλειστό εδώ και χρόνια και «φωνάζει» εγκατάλειψη ...

[...]Ερωτα με κατοίκισες πολύ
φύγε απ' αυτό το σπίτι.
Δεν έχει ούτ' ένα παράθυρο να βγει.
στα δέντρα η ερημιά μου
σκόνες μονάχα και σύνεργα της ψυχής.
Οι άγιες εικόνες δεν υπάρχουν
έρωτα μη σημαίνεις-πια.
Πρέπει ν' αρχίσω απ' τη λησμονιά.
Μη δείχνεις — είμαι ο ανώφελος το ξέρω
σώμα για θάνατο και θάνατο
που ελπίζει σ' ένα φύλλο δέντρου. [...]
(Σχέδιο για το μέλλον του ουρανού)

Στη συνέχεια κατευθυνθήκαμε προς την παλιά Πόλη. Σταθήκαμε για λίγο έξω από τον Άγιο Σπυρίδωνα, την εκκλησία που στο κατώφλι της ξεψύχησε ο Ιωάννης Καποδίστριας, ύστερα από τα φονικά χέρια που σηκώθηκαν εναντίον του. Κάθε φορά που περνάμε από εδώ, ακούμε έναν πυροβολισμό και μετά φωνές, φωνές και θρήνους των ανθρώπων που τον αγάπησαν, όχι μόνο σαν Κυβερνήτη, μα πε-

ρισσότερο σαν πατέρα, σαν δικό τους άνθρωπο. Ένα αίσθημα μελαγχολίας και απογοήτευσης μάς κυριεύει. Θα συνεχίσουμε παίρνοντας τον δρόμο προς την κεντρική πλατεία, μπροστά από τον χώρο όπου βρισκόταν το Κυβερνείο, το κτήριο όπου εργαζόταν ο Κυβερνήτης, —που δεν υπάρχει πια, μα φαίνονται ακόμη τα ίχνη από τα πορτοπαράθυρά του στο διπλανό κτήριο— θα

Άγιος Σπυρίδωνας. Το σημείο στο οποίο δολοφονήθηκε ο Ιωάννης Καποδίστριας

σταθούμε για λίγο, γιατί νομίζουμε ότι βλέπουμε ένα φως να καίει ακόμη αμυδρά, στο ύψος που κάποτε ήταν το δωμάτιο του Κυβερνήτη. Φτάνοντας στην πλατεία, την πλατεία Συντάγματος, θα θαυμάσουμε για μια ακόμη φορά το επιβλητικό ενετικό κτήριο του Σαγρέδο, που σήμερα στεγάζει το Αρχαιολογικό μας Μουσείο. Στο τέλος θα ανεβούμε στον πρώτο του όροφο για να συναντήσουμε τον γενναίο πολεμιστή της μυκηναϊκής εποχής, που ο ηρωισμός και τα κατορθώματά του φτάνουν μέχρι τις

μέρες μας μέσα από την εντυπωσιακή χάλκινη πανοπλία του και το οδοντόφρακτο κράνος του, που μας τα αφηγούνται ακόμη. Τον φανταζόμαστε να τα φοράει για να εμφανιστεί επιβλητικός μπροστά στους κατοίκους της ακρόπολής του για να τον θαυμάσουν και να τον τιμήσουν. Το μοναδικό αυτό έκθεμα των προϊστορικών χρόνων βρέθηκε στο Μυκηναϊκό Νεκροταφείο των Δενδρών και μαρτυρά την τέχνη, τον πλούτο, τη δύναμη και την πολεμική ικανότητα των ανθρώπων της εποχής του (Τέλη 15ου αι. π.Χ.).

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου

Γυρίσματα τηλεοπτικών σειρών στην παλιά πόλη...

Της Αναστασίας Μάκαρη

Την ίδια στιγμή που συνομιλούσαμε με τον κύριο Πασαλή, δίπλα μας, στην πλατεία Συντάγματος, πραγματοποιούνταν τα γυρίσματα μιας τηλεοπτικής σειράς για την ελληνική τηλεόραση. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η πόλη έχει προσελκύσει πλήθος τηλεοπτικών παραγωγών και κινηματογραφιστών, οι οποίοι την αξιοποιούν ως φόντο για τις κινηματογραφικές τους παραγωγές.

Έρευνα

Οδική Ασφάλεια

Αυτογνωσία και ενημέρωση δεν έχουν συμβάλει στον περιορισμό της νεανικής οδηγικής παραβατικότητας

Του Μίλτου
Μαρλαγκούτσου

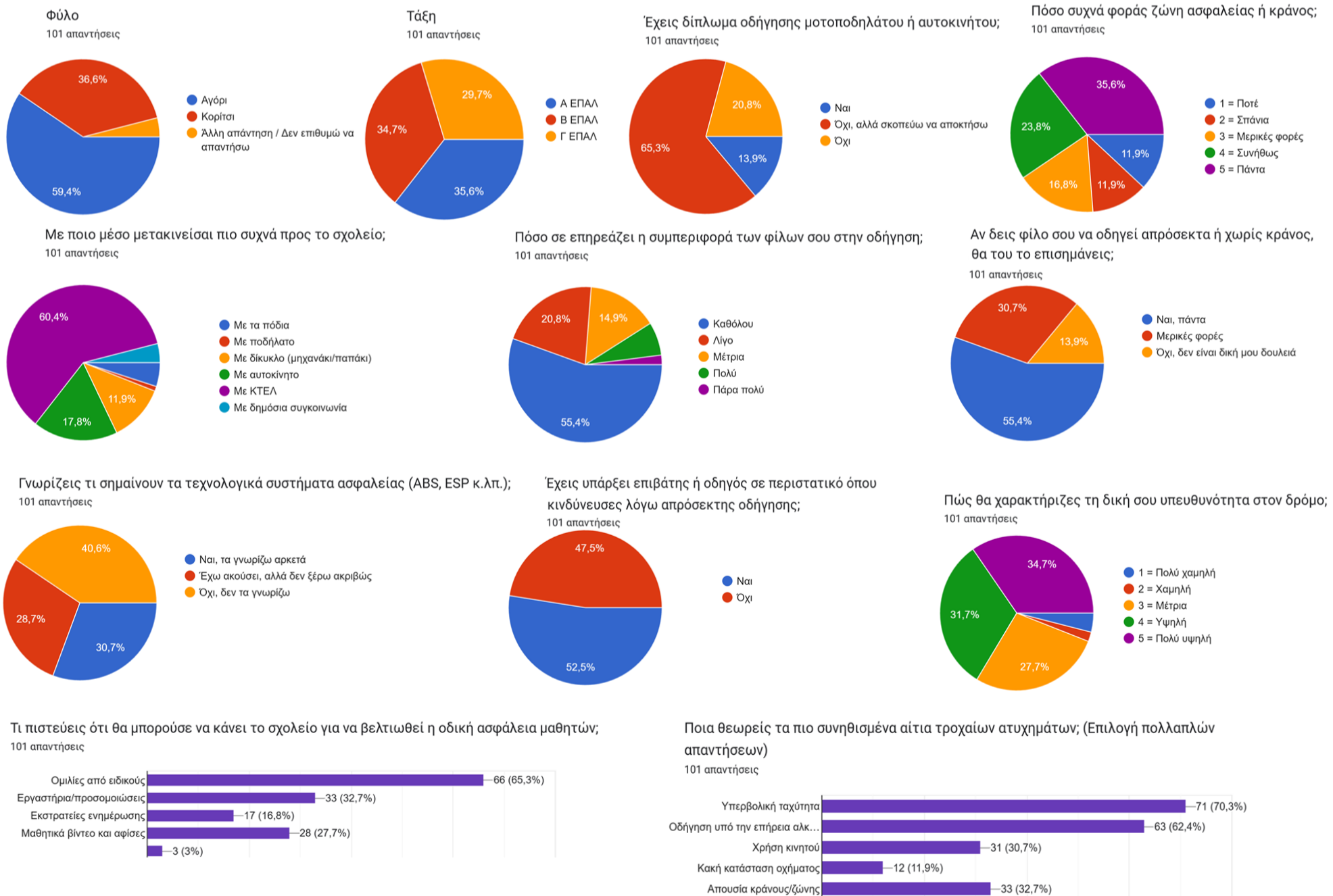
Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του σχολείου με τη συμμετοχή μαθητών και των τριών τάξεων, οι οποίοι απάντησαν μέσω ηλεκτρονικής φόρμας στο ερωτηματολόγιο που συντάξαμε, αφού μελετήσαμε περιπτώσεις τροχαίων ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται νέοι της ηλικίας μας. Η έρευνα που πραγματοποιήσαμε για την οδική ασφάλεια έδειξε ότι το θέμα μας αφορά όλους, είτε οδηγούμε ήδη είτε είμαστε απλώς επιβάτες. Τα αποτελέσματα των γραφημάτων αποκαλύπτουν πώς σκεφτόμαστε ως μαθητές, αλλά και τι χρειάζεται να αλλάξει για να νιώθουμε πιο ασφαλείς στον δρόμο. Πρώτα από όλα, μεγάλο μέρος των συμμαθητών μας ήδη σκοπεύει στο σύντομο μέλλον

να αποκτήσει δίπλωμα, κυρίως για μηχανάκι, πράγμα που αποδεικνύει ότι αρκετοί μαθητές μετακινούνται με δικό τους μεταφορικό μέσο. Παρόλο που αρκετοί μαθητές δηλώνουν ότι τις περισσότερες φορές φορούν ζώνη ή κράνος, υπάρχουν και περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν ισχύει αυτό, κάτι που δείχνει ότι η συνήθεια της προστασίας γενικά δεν έχει γίνει τρόπος ζωής για όλους μας. Ταυτόχρονα, οι περισσότεροι από εμάς αναγνωρίζουν ότι βασικά αίτια τροχαίων ατυχημάτων αποτελούν η απρόσεκτη οδήγηση, η υπερβολική ταχύτητα και η υπερβολική χρήση αλκοόλ. Συνεπώς, κατανοούμε το πρόβλημα, αλλά δεν το αντιμετωπίζουμε στην πράξη... Σημαντικό είναι ότι πολλοί μαθητές δηλώνουν ότι επηρεάζονται από την συμπεριφορά

των φίλων τους όταν οδηγούν, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε ακόμη πιο ριψοκίνδυνη οδηγική συμπεριφορά. Άλλο ένα εντυπωσιακό στοιχείο της έρευνας είναι ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό μαθητών έχει βρεθεί σε περιστατικό, όπου ένιωσε να κινδυνεύει λόγω απροσεξίας του οδηγού, οπότε το θέμα της ασφάλειας στην οδήγηση δεν είναι για εμάς κάτι το θεωρητικό, αλλά μια πραγματική εμπειρία φόβου στον δρόμο. Παράλληλα, αρκετοί γνωρίζουν τι είναι τα συστήματα ασφαλείας όπως τα ABS και το ESP ή έχουν τουλάχιστον ακούσει για αυτά. Όμως, καταλαβαίνουμε ότι, όσο εξελιγμένο κι αν είναι ένα όχημα, το ατύχημα στην περίπτωση της ριψοκίνδυνης οδήγησης δεν αποφεύγεται. Ένα θετικό στοιχείο της έρευνας είναι ότι οι περισσότεροι

δηλώνουν πως αν δουν έναν φίλο να οδηγεί απρόσεκτα ή χωρίς κράνος, θα του το επισημάνουν και θα προσπαθήσουν να τον προστατέψουν. Όταν όμως βαθμολογούν τη δική τους υπευθυνότητα στον δρόμο, αρκετοί βάζουν στον εαυτό τους μέτριο βαθμό, κάτι που αποδεικνύει ότι αναγνωρίζουμε πως δεν είμαστε τόσο προσεκτικοί όσο θα θέλαμε. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει δι-άθεση για βελτίωση, αρκεί να πάρουμε όλοι πιο σοβαρά τον ρόλο μας, είτε ως οδηγοί είτε ως συνοδηγοί. Τέλος, τα παιδιά προτείνουν συγκεκριμένες δράσεις που θα μπορούσε να οργανώσει το σχολείο για να βελτιώσει την οδηγική συμπεριφορά, όπως είναι οι ομιλίες από ειδικούς, τα σεμινάρια, οι βιωματικές ασκήσεις και η καλύτερη ενημέρωση με αναφορές σε

πραγματικά περιστατικά. Η διενέργεια της συγκεκριμένης έρευνας στο πλαίσιο του σχολείου μάς απέδειξε ότι το σχολείο μπορεί να επιτελέσει έναν πολύ σημαντικό ρόλο, αφού έχει τη δυνατότητα μέσα από τέτοιες πρωτοβουλίες να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές να προστατεύουν καλύτερα τους ίδιους και τους γύρω τους. **Πιστεύουμε ότι αν όλοι αρχίσουμε να φοράμε πάντα ζώνη ή κράνος, αν περιορίσουμε την ταχύτητα και αν ξεκινήσουμε να μιλάμε ανοιχτά στους φίλους μας, όταν βλέπουμε επικίνδυνες συμπεριφορές στην οδήγησή τους, τότε τα γραφήματα της επόμενης χρονιάς θα είναι σίγουρα πολύ πιο αισιόδοξα!**

Υπευθυνότητα: η απάντηση στην αποκλίνουσα οδηγική συμπεριφορά

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Στις μαθήτριες Άννα Μαρία Σακελλαράκου Αγγελική Λεβεντογιάννη Μαριάννα Ροδίτη

Ο Διοικητής της Τροχαίας Ναυπλίου, κ. Νικολάου συνομιλεί με τους μαθητές του «Τύπου α λα ΕΠΑΛ» και απαντά στις ερωτήσεις τους

Στο πλαίσιο της έρευνας που πραγματοποιήσαμε με θέμα την «Οδική Ασφάλεια» και με στόχο την ευαισθητοποίηση των συμμαθητών μας πάνω στο θέμα αυτό, σε συνεννόηση με τον Διευθυντή του σχολείου και τους καθηγητές, προσκαλέσαμε στον χώρο του σχολείου τον Διοικητή της Τροχαίας Ναυπλίου, κ. Νικολάου, για να μιλήσει ο ίδιος με τους μαθητές. Μετά την ενημέρωση που είχαμε από τον ίδιο, του παρουσιάσαμε τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαμε και συζητήσαμε μαζί του τα αποτελέσματά της. Ο κ. Νικολάου σχολίασε τα αποτελέσματα της έρευνας που προέκυψε από τις απαντήσεις των μαθητών και μάζεψε για την καθοριστική σημασία του προστατευτικού κράνους και της ζώνης ασφαλείας στην οδήγηση.

Στη συνέχεια του θέσαμε κάποιες ακόμη ερωτήσεις και συζητήσαμε μαζί του διεξοδικά θέματα οδικής ασφάλειας και κυκλοφοριακής αγωγής:

A/AM/M: Κύριε Διοικητή, καθώς είναι συχνά τα ατυχήματα που οφείλονται στους χρήστες ηλεκτρικών πατινιών, πιστεύετε ότι θα έπρεπε να αλλάξει ο ΚΟΚ για τους κατόχους των ηλεκτρικών πατινιών; Θα έπρεπε να υπάρχει όριο ηλικίας για τη χρήση τους;

Ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας προβλέπει τα πάντα για τη χρήση των ηλεκτρικών πατινιών, για παράδειγμα τις κατηγορίες τους, τα όρια της ηλικιακής τους χρήσης, κ.λπ. Επιπλέον ο ΚΟΚ ρυθμίζει πώς κινούνται μέσα στον δρόμο και τι προδιαγραφές πρέπει να έχει το καθένα από αυτά τα πατίνια. Κατά την προσωπική μου άποψη δεν χρειάζεται κάποια ουσιαστική αλλαγή, καθώς ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας είναι ήδη ενη-

μέρος των μοτοσυκλετιστές, Αρχαίως φορές πετάγονται στον δρόμο θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή τους, όμως, παράλληλα, βάζουν και σε μεγάλη ταλαιπωρία τους οδηγούς με πολλαπλά δικαστήρια και με «αγώνες αποζημίωσης». Για παράδειγμα αν ένας οδηγός πηγαίνει κανονικά στην πορεία του και ένας πεζός περνάει τον δρόμο ανεύθυνα, τότε βάζει σε κίνδυνο και τις δύο πλευρές. Μια τέτοια συμπεριφορά από τον πεζό δεν θεωρείται υπεύθυνη.

μέρος των μοτοσυκλετιστές, Αρχαίως φορές πετάγονται στον δρόμο θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή τους, όμως, παράλληλα, βάζουν και σε μεγάλη ταλαιπωρία τους οδηγούς με πολλαπλά δικαστήρια και με «αγώνες αποζημίωσης». Για παράδειγμα αν ένας οδηγός πηγαίνει κανονικά στην πορεία του και ένας πεζός περνάει τον δρόμο ανεύθυνα, τότε βάζει σε κίνδυνο και τις δύο πλευρές. Μια τέτοια συμπεριφορά από τον πεζό δεν θεωρείται υπεύθυνη.

A/AM/M: Σε ποιον βαθμό «ευθύνονται» οι πεζοί για την

πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων; Γνωρίζουν οι πεζοί τον ΚΟΚ;

Οι περισσότεροι πεζοί δεν γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους. Υπάρχει έλλειψη παιδείας, συχνά οι πεζοί συμπεριφέρονται με αδιαφορία και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να προκαλούνται τροχαία ατυχήματα. Οι πεζοί είναι οι πιο ευάλωτοι σε σχέση με τους κατόχους Ι.Χ. και

τις συμπεριφορές των οδηγών και να επιβάλλουμε πρόστιμο σε αυτόν, του οποίου η συμπεριφορά δεν είναι η αρμόζουσα. Ο βασικός μας σκοπός είναι να μειωθούν τα τροχαία ατυχήματα, γι' αυτό γίνονται συχνές ενημερώσεις κυρίως προς τους νέους αλλά και γενικότερα προς τον ενεργό πληθυσμό.

A/AM/M: Με βάση την πολυ-

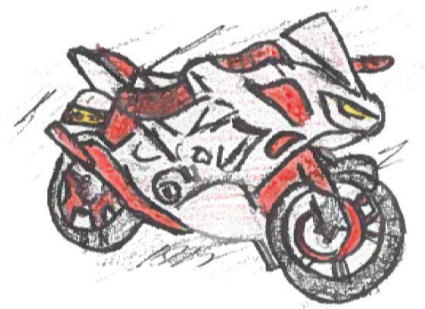
μάτων σε πολύ μεγάλο βαθμό, αλλά ταυτόχρονα εκπαιδεύει τον νέο στην ορθή τήρηση του ΚΟΚ.

A/AM/M: Πιστεύετε ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να ενημερώσουν και εκπαιδεύσουν τον σύγχρονο πολίτη αλλά και εμάς τους μαθητές με στόχο την ενίσχυση της κυκλοφοριακής αγωγής και την μείωση των τροχαίων ατυχημάτων;

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παίζουν μεγάλο ρόλο και εννοείται ότι μπορούν να εκπαιδεύσουν τον σύγχρονο πολίτη. Οι influencers στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης ασκούν μεγάλη επιρροή στους νέους και κυρίως στους εφήβους, οπότε θα πρέπει να προωθούν τα σωστά μηνύματα και όχι να υποβαθμίζουν τα γεγονότα μετατρέποντάς τα σε «πλάκα». Πρέπει να καταλάβουν πως επηρεάζουν πάρα πολύ τις νεότερες γενιές και επομένως ότι οι νέοι παραδειγματίζονται από αυτούς.

χρονη εμπειρία σας, τι θα συμβουλευάτε έναν νέο που ξεκινά να οδηγεί ένα αυτοκίνητο ή μηχανή;

Να είναι υπεύθυνος. Πολλές φορές, όταν κάποιος ενήλικας λέει σε έναν νέο να ακολουθεί τους κανόνες, εκείνος αδιαφορεί, καθώς συχνά αδιαφορεί για την τήρηση των ορθών κανόνων οδηγικής συμπεριφοράς. Άρα, θα συμβούλευα έναν νέο να είναι υπεύθυνος και όχι ανεύθυνος. Κατά συνέπεια, αν κάποιος είναι υπεύθυνος, σημαίνει ότι έχει ενσυναίσθηση, δηλαδή μπορεί να καταλάβει ότι μία αποκλίνουσα οδηγική συμπεριφορά ενέχει συνέπειες, όπως για παράδειγμα τραυματισμούς του ίδιου ή κάποιου άλλου. Επομένως, η υπευθυνότητα στην οδήγηση βοηθάει στην μείωση των τροχαίων ατυχη-

«Ο βασικός ρόλος της τροχαίας στην καθημερινότητα των πολιτών είναι η πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων»

Όταν η ταχύτητα νικά την προσοχή

Γράφουν οι: Κλάρα Μουράτι Γιώργος Μπούκουρης

Τα τροχαία ατυχήματα αποτελούν ένα από τα πιο σοβαρά σύγχρονα προβλήματα, όπως αποδεικνύεται από τον τραγικό απολογισμό των θυμάτων, με τη

χώρα μας να παρουσιάζει σύμφωνα με τις έρευνες «πρωτίες» ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες στην οδηγική παραβατικότητα και στα τροχαία ατυχήματα. Καθημερινά σημειώνονται τροχαία που οδηγούν σε τραυματισμούς ή ακόμα και σε απώλειες ζωών, με δραματικές επιπτώσεις τόσο για τα θύματα όσο και για τις

οικογένειές τους. Σε πολλές περιπτώσεις τα θύματα των τροχαίων είναι νέοι, γεγονός που μας προβληματίζει ιδιαίτερα, γιατί μας αφορά. Η απροσεξία, η υπερβολική ταχύτητα και η παραβίαση των κανόνων κυκλοφορίας μετατρέπουν τον δρόμο σε χώρο κινδύνου, θυμίζοντάς μας πόσο σημαντική είναι η υπεύθυνη οδήγηση.

Η Κλάρα και ο Γιώργος συζητούν για την οδηγική συμπεριφορά των νέων (Podcast).

Περιβάλλον

Κλιματική Αλλαγή: Η Σιωπηλή Κραυγή του Πλανήτη

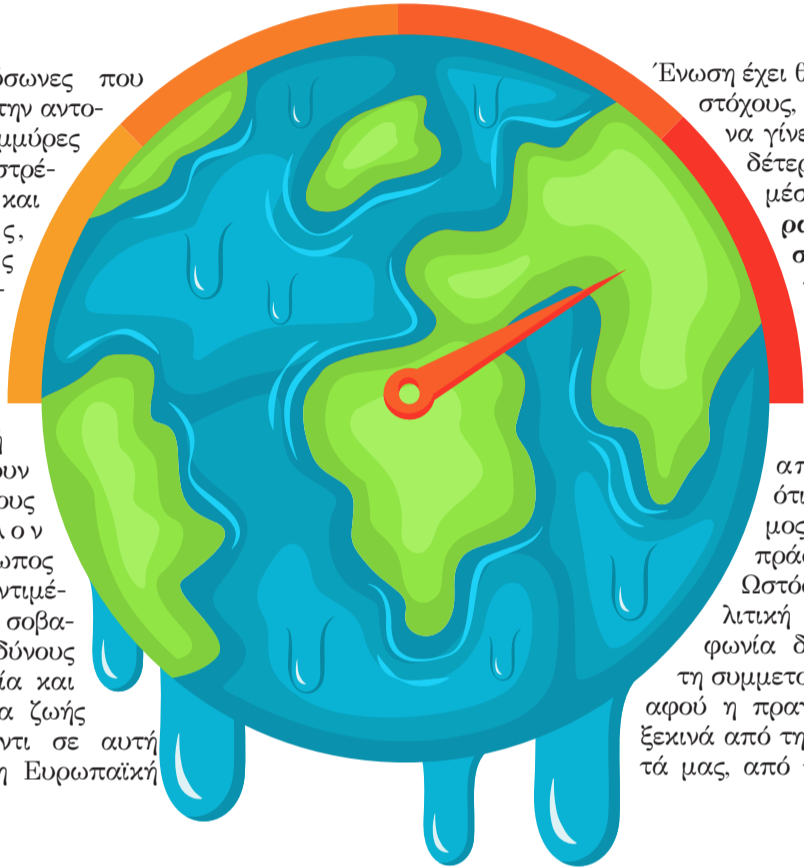
Η Ευρωπαϊκή πολιτική και οι ευθύνες των ίδιων των πολιτών

ΑΡΘΡΟ ΓΝΩΜΗΣ

Της Μαριάννας Ροδίτη

Η Γη δεν φωνάζει, όμως υποφέρει, καίγεται, πλημμυρίζει και μας στέλνει προειδοποιητικά σημάδια που δεν μπορούμε πια να αγνοούμε, γιατί η κλιματική αλλαγή δεν αποτελεί ένα πρόβλημα του μέλλοντος αλλά μια σκληρή πραγματικότητα του παρόντος που επηρεάζει τη ζωή όλων μας. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη οφείλεται κυρίως στις ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως είναι η υπερβολική χρήση ορυκτών καυσίμων, η ρύπανση της ατμόσφαιρας, η καταστροφή των δασών και η αλόγιστη κατανάλωση, πρακτικές που επιβαρύνουν τη φύση και διαταράσσουν την ισορροπία της. Τα αποτελέσματα είναι πλέον

ορατά: καύσωνες που δοκιμάζουν την αντοχή μας, πλημμύρες που καταστρέφουν σπίτια και περιουσίες, πυρκαγιές που αφανίζουν ολόκληρα οικοσυστήματα, ενώ την ίδια στιγμή τα ζώα χάνουν το φυσικό τους περιβάλλον και ο άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με σοβαρούς κινδύνους για την υγεία και την ποιότητα ζωής του. Απέναντι σε αυτή την κρίση, η Ευρωπαϊκή

Ένωση έχει θέσει φιλόδοξους στόχους, επιδιώκοντας να γίνει κλιματικά ουδέτερη έως το 2050 μέσα από το Ευρωπαϊκό Πράσινο Σύμφωνο, προωθώντας την καθαρή ενέργεια, τη μείωση των εκπομπών και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αποδεικνύοντας ότι υπάρχει δρόμος προς ένα πιο πράσινο μέλλον.

Ωστόσο, καμία πολιτική και καμία συμφωνία δεν αρκεί χωρίς τη συμμετοχή των πολιτών, αφού η πραγματική αλλαγή ξεκινά από την καθημερινότητά μας, από τις μικρές αλλά

ουσιαστικές επιλογές που κάνουμε, όπως είναι η ανακύκλωση, η εξοικονόμηση ενέργειας και ο σεβασμός προς το περιβάλλον. Ιδιαίτερα εμείς οι νέοι έχουμε να διαδραματίσουμε καθοριστικό ρόλο, γιατί είμαστε η γενιά που θα ζήσει τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής αλλά και η γενιά που μπορεί να υψώσει τη φωνή της, να απαιτήσει δράση και να φέρει την ελπίδα, δείχνοντας ότι το μέλλον δεν είναι προδιγεγραμμένο αλλά εξαρτάται από τις πράξεις μας.

Η κλιματική αλλαγή είναι μια παγκόσμια πρόκληση που μας αφορά όλους και μας καλεί να αποφασίσουμε αν θα συνεχίσουμε να αδιαφορούμε ή αν θα γίνουμε η γενιά που άκουσε τη σιωπηλή κραυγή της Γης και τόλμησε να κάνει τη διαφορά...

Φάλαινες: και όμως ζουν στις θάλασσές μας

Της Γεωργίας Κατσαρέα

Πάντα μου άρεσαν τα ντοκιμαντέρ που μιλούσαν για τη θαλάσσια ζωή. Ήξερα ότι δελφίνια συναντάμε πολύ συχνά στις ελληνικές θάλασσες, αλλά με μεγάλη μου έκπληξη, το περασμένο καλοκαίρι πληροφορήθηκα ότι στον αργολικό κόλπο έκανε την εμφάνισή της μια φάλαινα. Μα υπάρχουν φάλαινες στην Ελλάδα; Δεν είχα φανταστεί ποτέ ότι εκεί που κολυμπάω μπορεί να συναντήσω αυτό το σπάνιο και θαυμάσιο θηλαστικό...

Οι φάλαινες είναι από τα μεγαλύτερα και τα αρχαιότερα ζώα στην Γη. Μπορούν να βρεθούν σε όλους τους ωκεανούς. Συναντώνται σε ποικίλα μεγέθη, με είδη σαν την μικρή φάλαινα φυσητήρα νάνο και την πασιγνωστή μπλε φάλαινα, η οποία θεωρείται από τα μεγαλύτερα ζώα στον πλανήτη. Οι φάλαινες ανήκουν σε μία ομάδα θαλάσσιων θηλαστικών ζώων που ονομάζονται κητοειδή. Την ομάδα αυτή αποτελούν

οι φάλαινες, οι φυσητήρες, τα δελφίνια και οι φώκιες. Τα θαλάσσια θηλαστικά αναπνέουν με πνεύμονες και όχι με βράγχια όπως τα ψάρια. Δεν γεννούν αυγά αλλά ζωντανά μικρά. Μετά τη γέννησή τους τα μικρά τρέφονται με γάλα από τη μητέρα τους. Υπάρχουν φάλαινες με δόντια και φάλαινες με μπαλένες. Οι φάλαινες με δόντια τρέφονται κυρίως με ψάρια, καλαμάρια ή άλλα θαλάσσια θηλαστικά ενώ οι φάλαινες με μπαλένες φι-

τράρουν το νερό, για να τραφούν με πλαγκτόν και μικρές γαρίδες.

Δεν μπορούσα να φανταστώ ότι οι φάλαινες προέρχονται από θηλαστικά που ζούσαν στη στεριά πριν από περίπου 54-60 εκατομμύρια χρόνια και ότι ανήκαν στα Αρτιοδάκτυλα (συγγενείς των ιπποπόταμων). Η μετάβαση από τη στεριά στη θάλασσα οδήγησε σε ανατομικές αλλαγές, με τα μπροστινά άκρα να μετατρέπονται σε πτερυγία και τα πίσω άκρα να εξαφανίζονται σταδιακά.

Οι φάλαινες δεν είναι εντυπωσιακές μόνο λόγω του μεγέθους τους. Είναι επίσης γνωστές για την περιπλοκότητα του εγκεφάλου τους, ένα σημάδι ευφυΐας στο ζωικό βασίλειο. Είναι κοινωνικά ζώα, τα οποία συνηθίζουν να ζουν σε ομάδες και να επικοινωνούν μεταξύ τους παράγοντας περίπλοκους ήχους, σφουρίγματα και φρυσαλίδες. Πρόσφατες έρευνες

δείχνουν ότι οι τρόποι αυτοί επικοινωνίας κρύβουν ένα κωδικοποιημένο φωνητικό αλφάβητο.

Κυνηγάνε την τροφή τους ομαδικά. Ένα καλό παράδειγμα συγχρονισμού και σχεδιασμού είναι η μέθοδος κυνηγιού «δίχτυ από φούσκες» που παρατηρείται σε κάποιες ομάδες φαλαινών. Έχουμε διαπιστώσει πως αυτή η συμπεριφορά είναι διδαγμένη και όχι ενστικτώδης.

Ορισμένα είδη μπορεί να καταδυθούν ακόμα και σε βάθος 2000 μέτρων αναζητώντας τροφή και να κρατήσουν την αναπνοή τους για μιάμιση έως δύο ώρες.

Στην Ελλάδα συναντάμε κυρίως πτεροφάλαινες και φυσητήρες. Προτιμούν περιοχές με μεγάλα βάθη όπως αυτές κατά μήκος της Ελληνικής τάφρου, δυτικά από τα Ιόνια νησιά, νότια της Πελοποννήσου και της Κρήτης, νοτιοανατολι-

κά της Ρόδου. Στην ανατολική Πελοπόννησο υπάρχουν βαθιά υποθαλάσσια φαράγγια γι' αυτό κάνουν κι εκεί συχνά την εμφάνισή τους.

Οι φάλαινες είναι πολύ σημαντικές:

- Διατηρούν την ισορροπία στην τροφική αλυσίδα σε ένα οικοσύστημα, ελέγχοντας τους πληθυσμούς των ειδών με τα οποία τρέφονται.

- Βοηθούν στον έλεγχο του φαινομένου του θερμοκηπίου. Πώς; Δεσμεύουν τεράστιες ποσότητες άνθρακα στο σώμα τους. Όταν οι φάλαινες πεθαίνουν και το κορμάκι τους βυθίζεται στον θαλάσσιο πυθμένα, αυτός ο άνθρακας απομακρύνεται αποτελεσματικά από την ατμόσφαιρα και αποθηκεύεται σε μεγάλα βάθη μένοντας στα ιζήματα για αιώνες.

Από τι κινδυνεύουν οι φάλαινες;

Οι φάλαινες κινδυνεύουν κυρίως από ανθρωπογενείς παράγοντες με σημαντικότερους:

- Την κλιματική αλλαγή που μειώνει την τροφή τους
- Την ηχορύπανση από τα σόναρ των πλοίων, τις σεισμικές έρευνες και τις γεωτρήσεις στον θαλάσσιο πυθμένα για τον εντοπισμό υδρογονανθράκων
- Τις συγκρούσεις με πλοία
- Τη ρύπανση από τα πλαστικά
- Το κυνήγι για το κρέας και το λίπος τους

Εθελοντισμός

Δωρεά οργάνων: η αλυσίδα της ζωής συνεχίζεται...

ΑΡΘΡΟ - ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:
Βλαχοπούλου Σοφία
Κατσαρέα Γεωργία

Αφορμή γι' αυτή τη συνέντευξη αποτέλεσε μια εκπομπή της κρατικής τηλεόρασης, αφιερωμένη στην αξία της δωρεάς οργάνων, μέσω συγκλονιστικών μαρτυριών από γονείς που δώρισαν τα όργανα των παιδιών τους, λήπτες και ειδικούς, καθώς και άτομα από το φιλικό περιβάλλον ασθενών με παθήσεις για τις οποίες η μεταμόσχευση είναι η μόνη λύση.

Ένας μόνο δότης μπορεί να σώσει έως και οκτώ ζωές και να βελτιώσει την ποιότητα ζωής δεκάδων άλλων ατόμων μέσω της δωρεάς ιστών. Ψάχνοντας, με μεγάλη έκπληξη ανακαλύψαμε ότι η Ελλάδα παρουσίασε ραγδαία άνοδο και ιστορικό ρεκόρ στη δωρεά οργάνων και τις μεταμοσχεύσεις τα έτη 2024-2025. Η θέση της στην Ευρώπη βελτιώθηκε σημαντικά, και παρουσίασε σημαντική άνοδο σε σχέση με τις τελευταίες θέσεις που βρισκόταν για δεκαετίες. Αυτή η αναζήτηση μας έφερε κοντά με τη **Μοριακή Βιολόγο Ανδρέα Πάολα Ρόχα Χιλ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βιολογίας-Βιοχημίας του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου**. Απευθυνθήκαμε στην κα Χιλ, προκειμένου να της θέσουμε τα ερωτήματα και τους προβληματισμούς μας.

- Κα Χιλ, ποια όργανα του σώματος δίνονται για μεταμόσχευση;

- Τα κύρια όργανα που μπορούν να μεταμοσχευτούν για να σώσουν ζωές περιλαμβάνουν τους νεφρούς, την καρδιά, το ήπαρ (συκώτι), τους πνεύμονες, το πάγκρεας, καθώς και τμήμα του λεπτού εντέρου. Εκτός από τα παραπάνω ζωτικά όργανα, η ιατρική επιτρέπει τη μεταμόσχευση ιστών και κυττάρων που αποκαθιστούν σημαντικές λειτουργίες του οργανισμού όπως είναι ο κερατοειδής χιτώνας (για την αποκατάσταση της όρασης), το δέρμα, τα οστά και οι χόνδροι, οι βαλβίδες της καρδιάς, τα αιμοποιητικά κύτταρα (ο μυελός των οστών).

Στην περίπτωση ζώντα δότη, η δωρεά αφορά συνήθως έναν νεφρό (καθώς ο άνθρωπος μπορεί να ζήσει φυσιολογικά με έναν), αλλά μπορεί επίσης να μεταμοσχευτεί μέρος του ήπατος, μέρος του πνεύμονα, τμήμα του λεπτού εντέρου ή αιμοποιητικά κύτταρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας

μόνο δότης μπορεί να ωφελήσει πολλούς λήπτες ταυτόχρονα. Για παράδειγμα, οι δύο νεφροί και οι δύο πνεύμονες μπορούν να μεταμοσχευτούν σε δύο διαφορετικούς ασθενείς ο καθένας, ενώ το ήπαρ μπορεί να χωριστεί και να προσφερθεί επίσης σε δύο λήπτες.

- Τί σημαίνει η φράση «Είμαι συμβατός δότης»;

- Η φράση «είμαι συμβατός δότης» σημαίνει ότι τα βιολογικά χαρακτηριστικά του δότη (ομάδα αίματος, ιστοί, κύτταρα) ταιριάζουν σε τέτοιο βαθμό με εκείνα του λήπτη, ώστε το ανοσοποιητικό σύστημα του ασθενούς να μην αναγνωρίσει το μόσχευμα ως «ξένο σώμα» και να μην το απορρίψει. Η συμβατότητα προσδιορίζεται μέσα από τρία βασικά στάδια ελέγχου.

Το πρώτο επίπεδο συμβατότητας είναι η ομάδα αίματος. Για παράδειγμα, ένας δότης με ομάδα αίματος Ο θεωρείται «καθολικός δότης», ενώ ένας λήπτης με ομάδα ΑΒ «καθολικός λήπτης».

Στη συνέχεια ελέγχεται η Ιστοσυμβατότητα (HLA). Πρόκειται για την ταυτοποίηση ειδικών πρωτεϊνών (αντιγόνων) που βρίσκονται στην επιφάνεια των λευκών αιμοσφαιρίων και αποτελούν την «ιστική ταυτότητα» κάθε ανθρώπου. Όσο περισσότερα κοινά αντιγόνα έχουν δότης και λήπτης, τόσο μεγαλύτερη είναι η επιτυχία της μεταμόσχευσης σε βάθος χρόνου.

Ειδικά στη δωρεά μυελού των οστών, η εύρεση συμβατότητας είναι πολύ πιο δύσκολη από την αιμοδοσία λόγω της τεράστιας γενετικής ποικιλομορφίας των ανθρώπων. Όταν κάποιος βρεθεί συμβατός, καλείται να επιβεβαιώσει την πρόθεσή του και υποβάλλεται σε πλήρη ιατρικό έλεγχο για να διαπιστωθεί ότι είναι υγιής και έτοιμος για τη δωρεά.

- Πώς μπορώ να εγγραφώ στη λίστα δωρητών οργάνων;

Η εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Δωρητών Οργάνων και Ιστών στην Ελλάδα γίνεται μέσω του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (EOM) με τους εξής τρόπους:

- Ηλεκτρονικά: Μπορείτε να υποβάλετε τη δήλωσή σας μέσω της ειδικής εφαρμογής στην ιστοσελίδα του EOM, χρησιμοποιώντας τους προσωπικούς σας κωδικούς TaxisNet για την ταυτοποίηση των στοιχείων σας.
- Αυτοπροσώπως: Μπορείτε να επισκεφθείτε τα γραφεία του EOM (Αναστασίου Τσόχα

5, Αθήνα) και να καταθέσετε τη δήλωση εγγραφής.

- Ταχυδρομικά: Με την αποστολή συστημένης επιστολής προς τον EOM, η οποία θα περιέχει τη σχετική δήλωση με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής από ΚΕΠ ή άλλη δημόσια αρχή.

Ειδικά για τη δωρεά μυελού των οστών, η διαδικασία είναι διαφορετική και περιλαμβάνει την εγγραφή σε εθελοντικές τράπεζες (όπως το «Όραμα Ελπίδας» ή το ΚΕΔΜΟΠ) με τη λήψη δείγματος σάλιου για τον προσδιορισμό του ιστικού σας τύπου (HLA).

- Πώς επιλέγεται από την ιατρική κοινότητα ποιος ασθενής θα πάρει το μόσχευμα;

Η επιλογή του ασθενούς που θα λάβει ένα μόσχευμα δεν είναι μια υποκειμενική απόφαση των γιατρών, αλλά μια αυστηρά καθορισμένη διαδικασία που βασίζεται σε αλγόριθμους και επιστημονικά κριτήρια. Στην Ελλάδα, την ευθύνη αυτή έχει ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (EOM). Η διαδικασία ακολουθεί τρεις βασικούς άξονες.

- Πρώτα ελέγχεται η ιατρική συμβατότητα που είναι το Α και το Ω. Πριν εξεταστεί οτιδήποτε άλλο, πρέπει το όργανο να είναι "ταιριαστό" με τον λήπτη για να μην απορριφθεί από τον οργανισμό του.

- Εξετάζεται η ομάδα αίματος, η ιστοσυμβατότητα και το μέγεθος του οργάνου που είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε καρδιά, πνεύμονες και ήπαρ (π.χ. ένα όργανο από έναν ενήλικα 100 κιλών δεν μπορεί να μεταμοσχευθεί σε ένα μικρό παιδί).

- Στη συνέχεια λαμβάνεται υπόψιν η κρισιμότητα της κατάστασης του ασθενή. Το σύστημα δίνει προτεραιότητα σε εκείνους που κινδυνεύει άμεσα η ζωή τους. Για το ήπαρ και την καρδιά, υπάρχουν ειδικά σκορ (όπως το MELD score για το συκώτι) που κατατάσσουν τους ασθενείς βάσει των πιθανοτήτων επιβίωσής τους χωρίς μεταμόσχευση. Αν ένας ασθενής βρίσκεται σε κατάσταση επείγουσας προτεραιότητας (π.χ. κεραυνοβόλος ηπατική ανεπάρκεια), προηγείται όλων των άλλων στη χώρα, ακόμα και της λίστας αναμονής.

- Ένας άλλος παράγοντας που λαμβάνεται υπόψιν είναι ο χρόνος αναμονής. Όταν δύο ή περισσότεροι ασθενείς έχουν την ίδια συμβατότητα και παρόμοια κρισιμότητα, το μόσχευμα πηγαίνει σε αυτόν που περιμένει περισσότερο καιρό στη λίστα.

- Η απόσταση στην οποία βρίσκεται ο λήπτης παίζει επίσης

κάποιο ρόλο αφού ορισμένα όργανα, όπως η καρδιά, αντέχουν λίγες ώρες εκτός σώματος.

- Αυτός που δέχεται το μόσχευμα μαθαίνει ποιος ήταν ο δωρητής; Και αντίστοιχα, η οικογένεια του δωρητή μαθαίνει ποιος πήρε τα μόσχευματα;

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην Ελλάδα και τις κατευθυντήριες οδηγίες του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (EOM), η διαδικασία της δωρεάς οργάνων διέπεται από την αρχή της αυστηρής ανωνυμίας. Συγκεκριμένα η ταυτότητα του θανόντος δότη δεν αποκαλύπτεται ποτέ στον λήπτη ή στην οικογένειά του. Αντίστοιχα, η ταυτότητα του λήπτη παραμένει απόρρητη για την οικογένεια του δότη. Αυτό το μέτρο εφαρμόζεται για την προστασία και των δύο πλευρών, προκειμένου να αποφευχθεί η ανάπτυξη οποιουδήποτε τύπου σχέσεων εξάρτησης, ψυχολογικής πίεσης ή άλλων κοινωνικών προβλημάτων. Το μόνο στοιχείο που επιτρέπεται να γνωστοποιηθεί στην οικογένεια του δότη είναι η επιτυχία της μεταμόσχευσης και η κατάσταση της υγείας του λήπτη, χωρίς όμως να αναφέρονται προσωπικά δεδομένα. Παρόλο που η προσωπική επαφή απαγορεύεται, ο EOM επιτρέπει και ενθαρρύνει την ανώνυμη έγγραφη επικοινωνία (π.χ. ευχαριστήριες επιστολές) μεταξύ των δύο πλευρών, η οποία πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Οργανι-

σμού. Η διασφάλιση της ανωνυμίας αποτελεί θεμελιώδη κανόνα του συστήματος μεταμοσχεύσεων, διατηρώντας τον αλτρουιστικό χαρακτήρα της προσφοράς και προστατεύοντας την ιδιωτικότητα όλων των εμπλεκόμενων.

- Αν είσαι δωρητής οργάνων και χρειαστείς μόσχευμα έχεις προτεραιότητα;

Στην Ελλάδα, η απάντηση είναι όχι. Σύμφωνα με το πλαίσιο που ακολουθεί ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (EOM) η προτεραιότητα καθορίζεται αποκλειστικά από ιατρικά δεδομένα. Το σύστημα μεταμοσχεύσεων βασίζεται στην αρχή της αλτρουιστικής προσφοράς και της ίσης μεταχείρισης όλων των πολιτών, ανεξάρτητα από το αν έχουν δηλώσει δωρητές ή όχι. Υπάρχουν εξαιρέσεις διεθνώς που ακολουθούν το μοντέλο της «Προνομιακής Προτεραιότητας». Το Ισραήλ είναι η πρώτη χώρα που εφάρμοσε νόμο (από το 2012) σύμφωνα με τον οποίο, αν είσαι εγγεγραμμένος δωρητής για κάποια χρόνια, αποκτάς επιπλέον «πόντους» προτεραιότητας στη λίστα αναμονής αν ποτέ χρειαστείς μόσχευμα. Η Σιγκαπούρη ακολουθεί παρόμοια λογική, δίνοντας προβάδισμα σε όσους δεν έχουν εξαιρεθεί από το εθνικό σύστημα δωρεάς. Οι ειδικοί στη βιοηθική υποστηρίζουν ότι η δωρεά πρέπει να είναι ανιδιοτελής πράξη και όχι μια μορφή «ασφάλειας» ή ανταλλαγής. Δεν πρέπει να τιμωρούνται άνθρωποι που για

θηρσκευτικούς, προσωπικούς ή ιατρικούς λόγους δεν μπορούν ή δεν θέλουν να γίνουν δωρητές. Είναι πολύ σημαντικό ότι η ιδιότητά σου ως δωρητή είναι κρυφή από τους γιατρούς που δίνουν τη μάχη για να σώσουν τη ζωή σου. Η πληροφορία αυτή γίνεται γνωστή μόνο αν επιβεβαιωθεί ο εγκεφαλικός θάνατος, ώστε να μην υπάρχει καμία σύγκρουση συμφερόντων.

- Μετά από πόσο χρόνο είμαστε σίγουροι ότι ένα όργανο έγινε αποδεκτό από τον λήπτη;

Η ερώτηση αυτή είναι πολύ σημαντική, γιατί η «αποδοχή» ενός μοσχεύματος δεν είναι μια στιγμή, αλλά μια διαδικα-

σία. Στην ιατρική, δεν μιλάμε ποτέ για 100% βεβαιότητα, αλλά για στάδια ασφάλειας. Το σώμα του λήπτη βλέπει το νέο όργανο ως έναν «ξένο εισβολέα» και το ανοσοποιητικό σύστημα προσπαθεί να του επιτεθεί. Αυτό ονομάζεται απόρριψη. Τα 3 Στάδια της "Αποδοχής" είναι τα εξής:

Το πρώτο στάδιο αφορά τις πρώτες 24 ώρες. Αν το όργανο δεν «ταιριάζει» καθόλου (π.χ. λάθος ομάδα αίματος), το σώμα το απορρίπτει μέσα σε λίγα λεπτά ή ώρες. Αν περάσει το πρώτο 24ωρο και το όργανο λειτουργεί (π.χ. ο νεφρός παράγει ούρα), έχουμε περάσει το πρώτο μεγάλο εμπόδιο.

Το δεύτερο στάδιο είναι οι πρώτοι 3 έως 6 μήνες. Αυτό το

χρονικό διάστημα είναι πολύ κρίσιμο. Είναι η περίοδος που ο ασθενής παίρνει τις υψηλότερες δόσεις ανοσοκατασταλτικών φαρμάκων. Οι περισσότερες περιπτώσεις απόρριψης συμβαίνουν σε αυτό το διάστημα. Αν ο οργανισμός ανταποκριθεί καλά και οι εξετάσεις είναι σταθερές μετά το πρώτο εξάμηνο, οι γιατροί λένε ότι η μεταμόσχευση έχει «εγκατασταθεί» επιτυχώς.

Το τρίτο στάδιο είναι μετά τον έναν χρόνο. Μόλις συμπληρωθεί ένας χρόνος, ο κίνδυνος οξείας απόρριψης μειώνεται κατακόρυφα. Ο ασθενής μπαίνει σε μια φάση «συντήρησης». Ωστόσο, η επαγρύπνηση δεν σταματά ποτέ, καθώς υπάρχει η χρόνια απόρριψη, η οποία

μπορεί να συμβεί σταδιακά μετά από πολλά χρόνια.

- Μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταμόσχευση εγκεφάλου;

Η σύντομη και επιστημονική απάντηση είναι όχι. Η μεταμόσχευση εγκεφάλου (ολόκληρου ή τμήματος αυτού) δεν είναι εφικτή με την τρέχουσα ιατρική τεχνολογία, και πολλοί επιστήμονες αμφιβάλλουν αν θα είναι ποτέ δυνατή. Παρόλο που η ιδέα φαίνεται συναρπαστική σε ταινίες επιστημονικής φαντασίας, υπάρχουν ανυπέβλητα εμπόδια που την καθιστούν αδύνατη σήμερα. Ίσως έχετε ακούσει για τον Ιταλό νευροχειρουργό Sergio Canavero, ο οποίος είχε ισχυ-

ριστεί ότι μπορεί να πραγματοποιήσει μεταμόσχευση ολόκληρης της κεφαλής σε ένα νέο σώμα. Η επιστημονική κοινότητα είναι εξαιρετικά σκεπτική. Αν και έγιναν πειράματα σε ζώα (σε πιθήκους και ποντίκια), τα ζώα επιβίωσαν για ελάχιστα λεπτά ή ώρες και δεν ανέκτησαν ποτέ καμία κινητική λειτουργία. Γεννιέται ένα ηθικό και φιλοσοφικό ερώτημα: Αν γινόταν μεταμόσχευση εγκεφάλου, ποιος θα ήταν ο επίζων; Στην πραγματικότητα, δεν θα ήταν "μεταμόσχευση εγκεφάλου", αλλά "μεταμόσχευση σώματος", αφού η συνείδηση και το "εγώ" κατοικούν στον εγκέφαλο.

Μπορώ να χαρίσω ζωή!

Η σημασία της δωρεάς μυελού των οστών

ΑΡΘΡΟ

Της Σοφίας Βλαχοπούλου

Είναι σοκ για ένα παιδί στην ηλικία μου να μαθαίνει ότι ένας συνομήλικός του κινδυνεύει να χάσει τη ζωή του από μια σοβαρή ασθένεια. Κι εκεί που βαριόμαστε να σχολείο και να συνεχίσω με τις δραστηριότητες της υπόλοιπης μέρας, να συνειδητοποιώ ότι αυτό το δύσκολο πρωινό ξύπνημα και η κουραστική ρουτίνα, μπορεί να είναι κάτι πολύ όμορφο. Στο μυαλό μου τριγυρνάνε οι φράσεις: πρέπει να κάνει μεταμόσχευση μυελού των οστών, να βρεθεί συμβατός δότης, θα φάξουν πρώτα στους συγγενείς και μετά στο μητρώο δωρητών. Τι σημαίνουν όλα αυτά; Πόσο μακριά και πόσο κοντά μπορεί να είμαι εγώ με όλα αυτά; Πόσο δύσκολο είναι να βρίσκεσαι στη θέση του ασθενή; Μήπως εγώ είμαι συμβατή δώτρια για κάποιον; Ποιους μπορώ να βοηθήσω; Μήπως εγώ ή ένα αγαπημένο μου πρόσωπο χρειαστεί κάποια στιγμή τη βοήθεια κάποιου; Μα τι είναι ο μυελός των οστών;

Ας το δούμε με απλά λόγια. Ο μυελός των οστών είναι ένας ιστός, ρευστός και σπογγώδης, που βρίσκεται στο εσωτερικό των οστών. Σε αυτόν παράγονται τα κύτταρα του αίματος, δηλαδή τα ερυθρά αιμοσφαίρια, τα λευκά αιμοσφαίρια και τα αιμοπετάλια. Ο μυελός των οστών αντιστοιχεί περίπου στο 4% του συνολικού σωματικού βάρους· έτσι, σε έναν ενήλικα βάρους περίπου 75 κιλών, το βάρος του υπολογίζεται στα 2,5-3 κιλά.

Η μεταμόσχευση μυελού των οστών αποτελεί σωτήρια θεραπευτική επιλογή για

ασθενείς που πάσχουν από σοβαρά αιματολογικά νοσήματα, όπως η λευχαιμία, τα λεμφώματα και άλλες κακοήθειες του αίματος. Μέσω αυτής της διαδικασίας, ο εθελοντής δότης μπορεί κυριολεκτικά να χαρίσει ζωή σε συνανθρώπους του.

Ένας ασθενής αναζητά αρχικά συμβατό δότη, στο οικογενειακό του περιβάλλον. Η πιθανότητα συμβατότητας μεταξύ αδελφών ανέρχεται περίπου στο 25-30%. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρ-

ρισσότεροι από 50.000 ενήλικες και παιδιά αναζητούν κάθε χρόνο συμβατό δότη μυελού των οστών. Η ύπαρξη ενός εκτεταμένου και ενημερωμένου μητρώου εθελοντών δοτών αυξάνει σημαντικά τις πιθανότητες έγκαιρης εύρεσης συμβατού δότη και, κατ'επέκταση, την επιβίωση των ασθενών.

Ψάχνοντας για το πώς μπορώ να γίνω δώτρια μυελού των οστών είδα ότι η εγγραφή στο εθνικό και παγκόσμιο αρχείο δοτών είναι μια

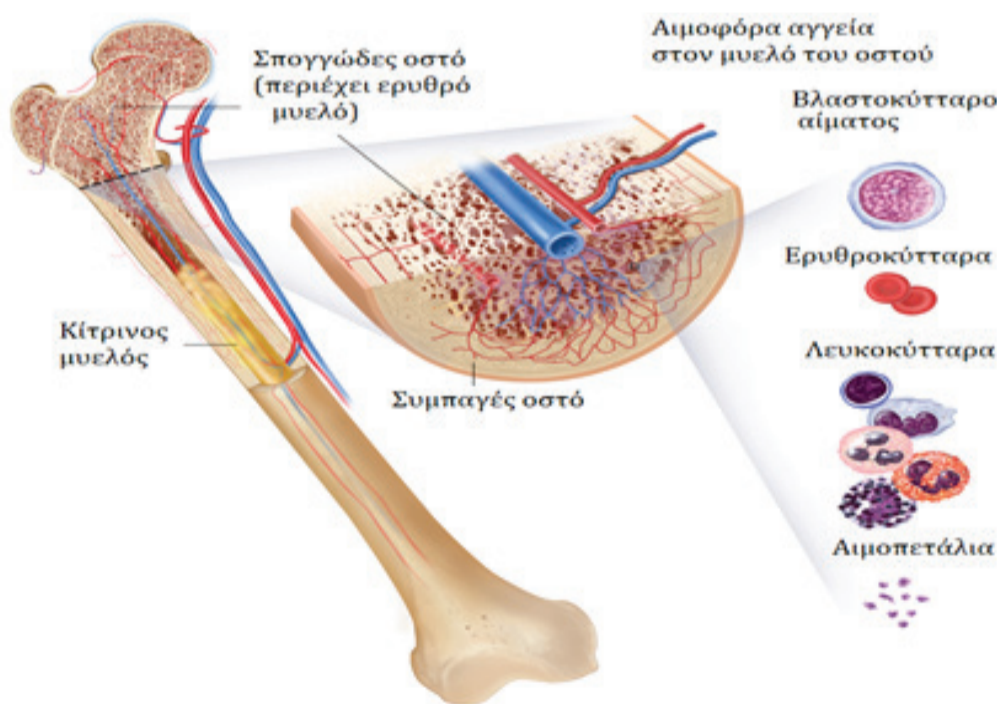
συμβατότητας και στη συνέχεια τα στοιχεία του εθελοντή καταχωρούνται ανώνυμα στο αρχείο με ειδικό κωδικό αριθμό.

Παρά τη ζωτική της σημασία, η δωρεά μυελού των οστών συχνά συνοδεύεται από μύθους και παρανοήσεις, οι οποίοι λειτουργούν αποτρεπτικά για πολλούς υποψήφιους εθελοντές. Ένας από τους πιο διαδεδομένους μύθους είναι ότι η διαδικασία της δωρεάς είναι επώδυνη ή επικίνδυνη. Στην πραγματι-

αναρρώνει πλήρως σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Τελικά αυτό που φοβόμαστε ότι μπορεί να πονέσω ή να κινδυνέψω φαίνεται ότι δεν ισχύει. Σκέφτομαι ότι η επιλογή να γίνει κάποιος εθελοντής δότης μυελού των οστών δεν είναι απλώς μια ιατρική πράξη, αλλά μια πράξη βαθιάς ανθρωπιάς και προσφοράς προς τον συνάνθρωπο. Σε μια εποχή όπου η κοινωνική ευθύνη αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, η εθελοντική δωρεά μυελού των οστών υπενθυμίζει ότι ακόμη και μια απλή απόφαση μπορεί να έχει ανεκτίμητη αξία για τη ζωή ενός ανθρώπου.

Η ενημέρωση γύρω από τη δωρεά μυελού των οστών αποτελεί ουσιαστικό βήμα για την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνική προσφορά. Ακόμη και όσοι δεν πληρούν τα κριτήρια εγγραφής μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά, διαδίδοντας έγκυρη πληροφόρηση και ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου.

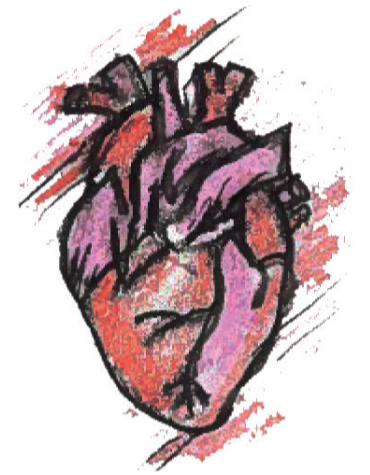

χει συμβατότητα στο συγγενικό περιβάλλον, η επιβίωση του ασθενούς εξαρτάται από την εύρεση συμβατού δότη στο παγκόσμιο αρχείο εθελοντών δοτών μυελού των οστών. Ωστόσο, η πιθανότητα συμβατότητας με μη συγγενικά πρόσωπα είναι ιδιαίτερα μικρή, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού εθελοντών. Σε παγκόσμιο επίπεδο, πε-

απλή και ανώδυνη διαδικασία. Προϋποθέτει ο ενδιαφερόμενος να είναι υγιής και συνήθως ηλικίας μεταξύ 18 και 40 ετών (ανάλογα με τις κατευθυντήριες οδηγίες κάθε χώρας). Η διαδικασία περιλαμβάνει τη συμπλήρωση αίτησης εγγραφής με σύντομο ιατρικό ιστορικό και τη λήψη δείγματος σάλιου. Το δείγμα αυτό αναλύεται για τον προσδιορισμό της ιστο-

κότητα, η πλειονότητα των μεταμοσχεύσεων πραγματοποιείται μέσω λήψης αιμοποιητικών κυττάρων από το περιφερικό αίμα, με διαδικασία παρόμοια με την αιμοδοσία, η οποία είναι ασφαλής και καλά ανεκτή από τον δότη. Ακόμη και στις περιπτώσεις λήψης μυελού από τα οστά, η διαδικασία πραγματοποιείται υπό ιατρική παρακολούθηση και ο δότης

η επιλογή να γίνει κάποιος εθελοντής δότης μυελού των οστών δεν είναι απλώς μια ιατρική πράξη, αλλά μια πράξη βαθιάς ανθρωπιάς και προσφοράς προς τον συνάνθρωπο

Πολιτισμός

Μια μέρα στο Θέατρο...

«ΤΟ ΚΥΜΑ» του Τοντ Στράσερ

Του Ανδριανού Παπανδριανού
Της Ειρήνης Ρουκάι

Λίγα λόγια για την παράσταση:

«Τι μορφές έχει ο φασισμός σήμερα; Μπορεί να ξαναγεννηθεί ως προς κάτι; Υπάρχει ακόμη; Σε τι έχουμε σταματήσει να αντιδρούμε ως άνθρωποι κι ως κοινωνία; Πόσο έχουμε εξοικειωθεί με τη βία; Πόσο ελεύθερη είναι η σκέψη και η βούλησή μας; Πώς γίνεται σήμερα η χειραγώγηση; Και τελικά, πόσα μαθαίνουμε μέσα από την ιστορία και ποια ευθύνη έχουμε απέναντί της;»

Τα ερωτήματα αυτά οδήγησαν τους συντελεστές της παράστασης που παρουσιάζεται για δεύτερη χρονιά

στο θέατρο Λαμπέτη, να μελετήσουν και να ανεβάσουν το έργο το «Κύμα» του Τοντ Στράσερ. Σύμφωνα με το σημείωμα του σκηνοθέτη της παράστασης, **Νικορέστη Χανιωτάκη**, για τη χειραγώγηση των μαζών και την επιβολή του φασισμού ευθύνη δεν φέρουν μόνο όσοι τον «γεννούν», αλλά και όσοι επιτρέπουν το κακό...

«**Το Κύμα**» βασίζεται σε ένα πραγματικό κοινωνικό πείραμα που πραγματοποιήθηκε το 1967 από τον Ρον Τζόουνς, καθηγητή πολιτικής ιστορίας σε Λύκειο της Καλιφόρνιας, με αφορμή την ερώτηση μια μαθήτριας. «Πώς ήταν δυνατόν απλοί άνθρωποι να υποστηρίξουν ένα καθεστώς, όπως αυτό του Ναζισμού, να τηρήσουν στάση σιωπής ή και συμμετοχής στις ωμότητες που διεξάγονταν, και επιπλέον, όταν όλα τελείωσαν, να αρνηθούν ότι είχαν έστω και γνώση για αυτά που γίνονταν;»

Η υπόθεση του έργου:

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ

Ο Τζόουνς, σε μια προσπάθεια να εξηγήσει στους μαθητές του τους παράγοντες που ενισχύουν τη γένεση και την εγκαθίδρυση ολοκληρωτικών καθεστώτων και τους μηχανισμούς που τα στηρίζουν, ξεκίνησε ένα «πείραμα». Δοκίμασε να εφαρμόσει στην τάξη ένα αυστηρά οργανωμένο «κίνημα» με σκληρές ποινές, το οποίο διοικούνταν αυταρχικά από τον ίδιο. Η αίσθηση της συμμετοχής σε αυτό καλλιέργησε ένα κύμα υπέρμετρου ενθουσιασμού στους μαθητές του, στο σχολείο, ακόμη και σε εκείνον τον ίδιο, όπως παραδέχτηκε αργότερα. Ο Τζόουνς ματαίωσε το πρόγραμμα την πέμπτη ημέρα επισημαίνοντας τις ομοιότητες με το κίνημα της νεολαίας των Ναζί και της φρίκης του πολέμου που προκάλεσαν.

«Ο κόσμος δεν κινδυνεύει από τους ανθρώπους που είναι κακοί, μα από εκείνους που επιτρέπουν το κακό»
(Άλμπερτ Αϊνστάιν)

Είδαμε την Παράσταση «ΤΟ ΚΥΜΑ» στο θέατρο Λαμπέτη

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Του Ανδριανού Παπανδριανού

Το «Κύμα» είναι μία εφηβική θεατρική παράσταση που ανεβαίνει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στο θέατρο «Λαμπέτη» με έναν εννεαμελή θίασο, του οποίου στόχος είναι να ευαισθητοποιήσει τους νέους απέναντι στο φαινόμενο του φασισμού, όπως αυτό εμφανίστηκε και κυριάρχησε σε ολόκληρη την Ευρώπη στα μέσα περίπου του προηγούμενου αιώνα. Το ερώτημα που τίθεται για τους συντελεστές είναι το εξής: «Πώς ήταν δυνατόν απλοί άνθρωποι να υποστηρίξουν ένα καθεστώς, όπως αυτό του Ναζισμού, να τηρήσουν στάση σιωπής ή και συμμετοχής στις ωμότητες που διεξάγονταν, και επιπλέον, όταν όλα τελείωσαν, να αρνηθούν ότι είχαν έστω και γνώση για αυτά που γίνονταν;»

Η παράσταση θα οδηγήσει με βιωματικό τρόπο τον θεατή να δώσει ο ίδιος την απάντηση. Το έργο που αφορμάται από ένα κοινωνικό πείραμα που διεξήγαγε σ' ένα σχολείο της Καλιφόρνιας ο καθηγητής της πολιτικής Ιστορίας Ρον Τζόουνς, επιδιώκει να αφυπνίσει τους νέους του σήμερα και να κατα-

δείξει ότι ο «φασισμός» είναι υπαρκτός, καθώς εμφανίζεται με πολλές μορφές ή καλύπτεται μέσα από αυταρχικές πρακτικές που παρουσιάζονται ως επιβεβλημένες για τη διατήρηση της κοινωνικής ισορροπίας, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό βίο. Πολλές φορές, μάλιστα, είναι δυνατόν να «γεννηθεί» ακόμη και στο περιβάλλον ενός σχολείου.

Οι ήρωες του έργου γίνονται πόνια της ίδιας τους της ιδέας και παγιδεύονται σε μία σειρά εσφαλμένων αντιλήψεων, που βαφτίζονται ως «δημοκρατικές», ενώ επί της ουσίας δημιουργούν έναν κάλπικο κόσμο «δημοκρατίας» και «ανωτε-

ρότητας», ανάλογο με εκείνον που γέννησε στην Ευρώπη ο χιτλερικός φασισμός. Η σκηνοθεσία κινείται ανάμεσα στο «Τώρα» και το «Τότε», εστιάζοντας με αυτόν τον τρόπο στη διαχρονικότητα του φαινομένου και των ιδεών που διέπουν την παράσταση. Δίνεται η εντύπωση στους θεατές ότι η παράσταση αφήνει να συνομιλούν το παρελθόν με το παρόν, αποδεικνύοντας ότι ο αυταρχισμός και η «αυτοπαγίδευση» σε ένα καταπιεστικό και απάνθρωπο καθεστώς, που θυμίζει τις φρικαστικές εικόνες της χιτλερικής Ευρώπης, θα μπορούσαν να αποτελέσουν τραγικό σενάριο του σήμερα, εάν δεν συνειδη-

τοποιήσουμε την ευθύνη μας απέναντι στην κοινωνία και τον Άνθρωπο, αν δεν αντισταθούμε στη χειραγώγηση και τον αυταρχισμό.

Οι ηθοποιοί της παράστασης καλούνται να ενσαρκώσουν ήρωες που φανατίζονται και φτάνουν στα άκρα, για να υπερασπιστούν τις ιδέες τους μέσω του πειράματος, και οι οποίοι φτάνουν στην προσωπική τους λύτρωση, όταν ο πλαστός κόσμος που είχαν διαμορφώσει αρχίζει να αποκαθλώνεται, αποκαλύπτοντάς τους την αλλοτρίωση στην οποία είχαν οδηγηθεί. Κατά τη γνώμη μας, οι ερμηνείες των ηθοποιών είναι αρκετά ρεαλιστικές, ενώ απο-

τυπώνουν τόσο το στίγμα της εποχής όσο και την ανεξίτηλη σφραγίδα που άφησε στην ιστορία της Ευρώπης το χιτλερικό καθεστώς.

Η σκηνογραφία της παράστασης, ο φωτισμός, αλλά και η μουσική υπόκρουση συγκινούν τον θεατή καθιστώντας τον ενεργό μέλος της παράστασης, ενώ, παράλληλα, αντικατοπτρίζουν σε μεγάλο βαθμό τη σχολική πραγματικότητα των ΗΠΑ της δεκαετίας του '60. Τέλος, η παράσταση καταφέρνει να φέρει την πολυπόθητη κάθαρση στον θεατή, ο οποίος φεύγοντας από το θέατρο νιώθει ότι έχει ταυτιστεί με τους ήρωες, έχει αναρωτηθεί και έχει δώσει τις δικές του απαντήσεις σε σχέση με τα ερωτήματα που θέτει το έργο.

Πιο συγκεκριμένα, για εμάς το έργο αποτέλεσε έναν πραγματικό ύμνο στην ελευθερία της σκέψης, αφού μέσα από τη μύηση στο πείραμα νιώθουμε ότι έρχεται η αποκαθίλωσή του και έτσι οδηγούμαστε στο να αποκαταστήσουμε τις δημοκρατικές αξίες στη συνείδησή μας. Επομένως, βιώνουμε την εμπειρία του κοινωνικού αυτού πειράματος και λυτρωγόμαστε της παράστασης!

Οι ηθοποιοί της παράστασης, Στέφανος Παπατρέχας & Τάσος Προβιάς, με τους μαθητές και τον καθηγητή Ιω. Κίτσιο

Συνέντευξη με τους ηθοποιούς της παράστασης «ΤΟ ΚΥΜΑ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στις μαθήτριες

Ελισσάβητ Μπόμπου

Κωνσταντίνα Παπαθανασίου

Μετά την παρακολούθηση της παράστασης, οι μαθήτριες Ελισσάβητ Μπόμπου και Κων/να Παπαθανασίου ανέλαβαν τον ρόλο του δημοσιογράφου σε μια συνέντευξη που μας παραχώρησαν οι ηθοποιοί Στέφανος Παπατρέχας και Τάσος Προβιάς.

Ε/Κ: Τι σας ώθησε να ακολουθήσετε αυτό το επάγγελμα;

Σ.Π.: Δεν ξέρω πραγματικά τι να απαντήσω. Είναι μια κλίση, μια έμφυτη ανάγκη. Στο γυμνάσιο είχα πει ότι αυτό ήθελα να κάνω και το είχα πει συνειδητά, παρακολουθούσα παραστάσεις - οπότε το είχα σκερτεί πολύ καλά - παρ' όλες τις δυσκολίες που έχει, όπως βέβαια και όλα τα επαγγέλματα.

Ε/Κ: Αντιμετωπίζετε άγχος πριν ανεβείτε πάνω στην σκηνή;

Τ.Π.: Ναι, πάντα υπάρχει άγχος. Είναι κάτι σαν δεδομένο για έναν ηθοποιό και θα πρέπει να μάθει να το διαχειρίζεται, ώστε να το μετατρέψει σε δημιουργικό άγχος. Δεν πρέπει το άγχος να αποτελεί για έναν ηθοποιό ανατρεπτικό παράγοντα και να τον εμποδίζει πάνω στη σκηνή, καθώς αυτό που ουσιαστικά μαθαίνουμε είναι να μετουσιώνουμε το άγχος μας σε άγχος του χαρακτήρα και όχι του ηθοποιού, που υποδύεται τον ρόλο.

Ε/Κ: Τι θα λέγατε σε ένα παιδί που θέλει να ακολουθήσει αυτό το επάγγελμα; Ποιες συμβουλές θα του δίνετε;

Σ.Π.: Αυτό που θα έλεγα είναι ότι χρειάζεται δουλειά, όπως και σε όλα τα επαγγέλματα, γιατί το ταλέντο μπορεί να το αμφισβητήσουν πολλοί και από μόνο του δεν είναι αρκετό. Επιπλέον, το ταλέντο είναι και θέμα γούστου. Για παράδειγμα, για έμε-

να η Meryl Streep είναι κορυφαία ηθοποιός, ενώ για κάποιον άλλο μπορεί να μην είναι. Δηλαδή, το ταλέντο μπορεί να αμφισβητηθεί, ενώ το πόσο δουλεύει ένας ηθοποιός, είναι αντικειμενικό κριτήριο. Πάντα η πολλή δουλειά θα σε ανταμείψει ως έναν βαθμό. Επομένως, υπάρχουν ηθοποιοί χωρίς έμφυτο ταλέντο, αλλά μετά την πολλή δουλειά και την τριβή κατάφεραν να εξελιχθούν και έφτασαν στην κορυφή και αντίστοιχα υπάρχουν ηθοποιοί που είχαν έμφυτο ταλέντο και δεν τα κατάφεραν ποτέ.

Τ.Π.: Τόσο το ταλέντο όσο και η έμφυτη κλίση που έχει ένας ηθοποιός δεν είναι αρκετά. Αυτά θα φτάσουν έναν ηθοποιό μέχρι ένα σημείο, από εκεί και πέρα η δουλειά και η καθημερινή τριβή είναι αδιαπραγμάτευτες. Επίσης, ο οποιοσδήποτε θέλει να ακολουθήσει το επάγγελμα του ηθοποιού πρέπει να κάνει πρώτα μία μεγάλη έρευνα, γιατί ο χώρος είναι δύσκολος και πρέπει να γνωρίζει πού πηγαίνει και σε τι συνθήκες πρόκειται να μπει.

Ε/Κ: Πόσο σημαντικό είναι το κοινό για την απόδοσή σας;

Σ.Π.: Το κοινό είναι ακόμα ένας ρόλος, δηλαδή είναι σαν συμπαίκτης, το οποίο σημαίνει ότι αν ο συμπαίκτης δεν παίζει καλά, τότε δεν μπορείς ούτε κι εσύ να παίζεις καλά. Επομένως, εάν το κοινό δεν είναι καλό, τότε και μία παράσταση δεν μπορεί να είναι καλή, όσο καλός και να είναι ένας ηθοποιός. Επιπλέον, το κοινό επηρεάζει πάρα πολύ την προσοχή μας, μας αποσπά την προσοχή, αν δεν είναι καλό. Αντίστοιχα, όταν νιώθουμε ότι το κοινό συμμετέχει και παρακολουθεί την παράσταση, αυτό μάς δίνει μία άλλη ενέργεια και μία άλλη διάθεση για να επικοινωνήσουμε μαζί του και για να περάσουμε ακόμα καλύτερα τα μηνύματα της παράστασης. Εί-

να σημαντικό το κατά πόσο και πώς συμμετέχει το κοινό στην παράσταση.

Ε/Κ: Πώς θυμάστε απέξω τόσο μεγάλα κείμενα;

Τ.Π.: Αυτό δεν είναι κάτι τόσο δύσκολο, όσο φαίνεται. Το μαθαίνει ένας ηθοποιός σιγά σιγά. Δεν είναι κάτι που προβληματίζει έναν ηθοποιό.

Σ.Π.: Επίσης είναι και θέμα προβών, καθώς εμείς οι ηθοποιοί κάνουμε πρόβες δύο και τρεις μήνες πριν την παράσταση, δηλαδή ότι βλέπετε έχει από πίσω πολλή δουλειά από διάφορους ειδικούς: σκηνογράφο, χορογράφο, ενδυματολόγο, ανθρώπους, οι οποίοι ασχολούνται με τον φωτισμό, με τον ήχο, δηλαδή είναι μία ολόκληρη ομάδα ανθρώπων που εργάζεται πίσω από το τελικό αποτέλεσμα που εσείς βλέπετε. Επιπλέον, επειδή υπάρχει αυτή η προεργασία τώσων μηνών, είναι εύκολο να μάθει ένας ηθοποιός τι λέει κάποιος και τι του απαντάει, αλλά το δυσκολότερο είναι να καταλάβει ένας ηθοποιός γιατί τα λέει, τι σκέφτεται, τι έχει βιώσει πριν και πώς θα αντιδράσει έπειτα.

Ε/Κ: Είναι εύκολο να μπειτε στη θέση του ρόλου σας;

Σ.Π.: Αυτό έχει να κάνει πολύ και με τον σκηνοθέτη που καθοδηγεί τον ηθοποιό, αλλά και με την τεχνική, τη μέθοδο που έχει αναπτύξει ο ίδιος ο ηθοποιός. Επιπλέον, εξαρτάται και από τον ρόλο. Μπορεί να υπάρχουν ρόλοι που να ταιριάζουν με την προσωπικότητα του ηθοποιού, οπότε είναι και ευκολότερο να τους προσεγγίσει και από την άλλη μπορεί να είναι τελείως κόντρα ρόλοι, αλλά με έναν τρόπο να είναι εύκολο πάλι να τους προσεγγίσει, ακριβώς λόγω της αντίθεσης. Σε κάθε περίπτωση, ο κάθε ρόλος είναι ξεχωριστός και έχει τη δική του δυσκολία, αφού

ένας ηθοποιός μπαίνει στη διαδικασία να δει πώς μιλάει ένας ρόλος, πώς κοιτάει, γιατί πράττει ή δεν πράττει κάτι, κ.λπ. Για παράδειγμα, εμείς τώρα κάνουμε μία παράσταση, η οποία αναφέρεται στη δεκαετία του 60' στην Αμερική, δηλαδή είναι μία άλλη δεκαετία, μία άλλη χώρα, με λίγα λόγια, ένας άλλος τρόπος σκέψης, οπότε πρέπει να γίνει μία μελέτη στη γενικότερη εποχή, στην οποία αναφέρεται το έργο.

Ε/Κ: Έχει τύχει κάτι απρόοπτο πάνω στην σκηνή;

Τ.Π.: Συνέχεια συμβαίνουν απρόοπτα πάνω στην σκηνή, όπως να χαλάσει ένα σκηνικό, να ξεχάσει κάποιος τα λόγια του, αλλά αυτό είναι μέρος της όλης διαδικασίας, και αυτό είναι το ενδιαφέρον. Το θέατρο είναι κάτι ζωντανό. Δεν είναι σαν μία ταινία που μπορούν να κάνουν μία σκηνή ξανά και ξανά μέχρι να βγει σωστή. Στο θέατρο πρέπει να είσαι πάντα σε εγρήγορση, να έχεις την προσοχή σου εκατό τοις εκατό εκεί. Επιπλέον ο ηθοποιός πρέπει να έχει τα πάντα στο νου του. Πρέπει να είναι ο πρώτος που θα διαπιστώσει οτιδήποτε συμβαίνει στο θέατρο και να το επιλύσει. Υπάρχει ένα τσιτάτο που λέει: «αν πιάσει φωτιά το θέατρο, ο ηθοποιός είναι ο πρώτος που πρέπει να καταλάβει». Αυτό είναι το ωραίο με το θέατρο, γιατί δεν ξέρεις τι θα συμβεί. Βγαίνεις στη σκηνή και δεν ξέρεις τι θα συμβεί.

Σ.Π.: Αυτό περιλαμβάνει και το κοινό, γιατί δεν ξέρει ο ηθοποιός, αν θα μπορέσει να επικοινωνήσει ή όχι.

Τ.Π.: Αν θα γελάσει σε ένα αστείο ή δεν θα γελάσει... Αν θα έχει την αντίδραση που είχε ένα άλλο κοινό κάποια άλλη μέρα της ίδιας παράστασης. Είναι κάτι ζωντανό που μέρα με τη μέρα αλλάζει.

Σ.Π.: Αυτό είναι και το γοητευτικό σε σχέση με τους θεατές, δηλαδή ο θεατής βιώνει την εμπειρία νιώθοντας ότι ο ηθοποιός παίζει εκείνη τη στιγμή για εκείνον.

Τ.Π.: Είναι μία μοναδική εμπειρία. Είναι μία εμπειρία που τη ζεις μία φορά.

Ε/Κ: Ποιο είναι το πιο όμορφο σχόλιο που μπορεί να ακούσει ένας ηθοποιός από έναν θεατή;

Σ.Π.: Για εμένα έχει περισσότερο ενδιαφέρον το σχόλιο "πόσο μου άρεσε η παράσταση", δηλαδή δεν έχει να κάνει προσωπικά με εμένα σαν ηθοποιό, αλλά με το σύνολο της παράστασης, αν άφησε ή όχι κάτι στον θεατή, αν τον προβληματίσε. Σε προσωπικό επίπεδο το καλύτερο σχόλιο που έχω δεχτεί ήταν, όταν είχα παίξει έναν ρόλο για ένα παιδί με αυτισμό, και μου έλεγαν πως όντως έμοιαζα να ήμουν στο φάσμα του αυτισμού. Αυτό ήταν το καλύτερο σχόλιο που έχω λάβει, γιατί ένιωθα τόσο καλά είχα προσεγγίσει τον ρόλο. Ωστόσο, το καλύτερο σχόλιο για εμένα πρέπει να αφορά το σύνολο της παράστασης και όχι τον κάθε ηθοποιό ξεχωριστά.

Ε/Κ: Υπάρχει κάτι συγκεκριμένο που θα κάνετε πριν βγείτε στη σκηνή;

Σ.Π.: Ο καθένας έχει τη δική του διαδικασία, άλλος ηθοποιός ζεσταίνει το σώμα του, άλλοι θέλουν πολλή ώρα να συγκεντρωθούν και να μείνουν μόνοι, άλλοι δεν το θέλουν, γιατί μπορεί να τους αγχώνει. Συνήθως κάνουμε κάτι, για να είμαστε με ενέργεια στο σώμα και στη φωνή. Εγώ, προσωπικά, δεν αγχώνομαι πολύ πριν την παράσταση. Δεν κάνω κάτι οπωσδήποτε, αλλά σίγουρα ελέγχο, αν είναι όλα τα πράγματα στη θέση τους πίσω από τη σκηνή.

Είδαμε την ταινία του Γιάννη Σμαραγδή «Καποδίστριας»

Του Ανδριανού Παπανδριανού

Η ταινία είναι αφιερωμένη στη ζωή και το έργο του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, του Ιωάννη Καποδίστρια και συμμετέχει σε αυτήν ένα πολύπληθές καστ αξιόλογων Ελλήνων και ξένων ηθοποιών: ο Αντώνης Μυριαγκός στον ρόλο του Ι. Καποδίστρια, ο Τάσος Χαλκιάς στον ρόλο του Ν. Σπηλιάδη, ο Φίναμπαρ Λίντς στον ρόλο του Μέττερνιχ, η Μαίρη Βιδάλη στον ρόλο της Μαντώς Μαυρογένους,

ο Παύλος Κοντογιαννίδης στον ρόλο του ναύαρχου Κουντουριώτη, ο Μιχάλης Ιατρόπουλος στον ρόλο του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και πολλοί άλλοι. Την ταινία υπογράφει ο καταξιωμένος σκηνοθέτης Γιάννης Σμαραγδής.

Παρά τη συμμετοχή σε αυτήν τώσων καταξιωμένων συντελεστών, θεωρούμε ότι η ταινία θα μπορούσε να είναι καλύτερα οργανωμένη και δομημένη, ώστε να αναδεικνύει περισσότερες πτυχές του έργου του Κυβερνήτη και να εξασφαλίσει μεγαλύτερο ενδιαφέρον στον θεατή. Ο σκη-

νοθέτης Γ. Σμαραγδής επέλεξε να παρουσιάσει με «γραμμική» κινηματογραφική αφήγηση τα ιστορικά γεγονότα, σαν μία αναπαράσταση των βασικών σημείων της ζωής του Κυβερνήτη, καθιστώντας σε πολλά σημεία την ταινία κουραστική.

Η ταινία αναφέρεται σε αληθινά ιστορικά γεγονότα τα οποία παρουσιάζει και με χρονική ακρίβεια. Η «φωτογραφία» της ταινίας ήταν υψηλής αισθητικής με τα επιβλητικά και έντονα χρώματα αλλά και τις χρωματικές αντιθέσεις να κυριαρχούν. Παράλληλα, η ταινία απέδιδε

σκηνογραφικά και ενδυματολογικά με μεγάλη επιτυχία την εποχή, μέσα από τα φροντισμένα στη λεπτομέρεια και πλούσια γυναικεία ρούχα καθώς και τις εντυπωσιακές εμφανίσεις του Ιωάννη Καποδίστρια. Οι εμφανίσεις του πρωταγωνιστή αντιστοιχούσαν στην προσωπικότητά του, αλλά ταυτόχρονα αναδείκνυαν τον δυναμισμό και το κύρος του. Επίσης, η μουσική επένδυση ήταν επιβλητική και σωστά ταιριασμένη με τα ιστορικά στιγμιότυπα.

Η σκηνοθετική προσέγγιση του Γ. Σμαραγδή στόχευε στο να

αναδείξει συγκεκριμένες στιγμές από τη ζωή και το έργο του Ι. Καποδίστρια, καθώς και συγκεκριμένες πτυχές της προσωπικότητάς του. Συγκεκριμένα, στη σκηνή της δολοφονίας προβάλλεται η βαθιά θρησκευτική πίστη του ήρωα, όμως, καθώς η σκηνοθεσία στη σκηνή αυτή παρουσίαζε -κατά τη γνώμη μας- στοιχεία υπερβολής, ενδεχομένως δεν ήταν ιδιαίτερα αληθοφανής, με δεδομένο μάλιστα ότι πρόκειται για μια ιστορική ταινία. Ο Αντώνης Μυριαγκός είναι ουσιαστικός και ρεαλιστικός στην προσέγγιση του ρόλου του Ιω-

άννη Καποδίστρια, ενός ρόλου ιδιαίτερα απαιτητικού, εξαιτίας του «μεγέθους» της προσωπικότητας που ενσαρκώνει. Θα θέλαμε επίσης να τον ξεχωρίσουμε για την εξαιρετική του προφορά στην αγγλική γλώσσα.

Η Ηλέκτρα Φραγιαδάκη απέδωσε με επιτυχία τον ρόλο της ερωτευμένης γυναίκας, της Ρωξάνδρας, που αναγκάζεται εξαιτίας της πολιτικής συγκυρίας να μείνει μακριά από τον έρωτα της ζωής της. Ο Παύλος Κοντογιαννίδης, όπως και ο Μιχάλης Ιατρόπουλος πρόσφεραν στο κοινό εξαιρετικά δυνατές ερμηνείες. Ο Μάξιμος Μουμούρης στον ρόλο του Θ. Κολοκοτρώνη θεωρούμε ότι δεν αποτέλεσε καλή επιλογή του σκηνοθέτη, ενώ η ερμηνεία του ήταν «άνευρη», χωρίς να ανταποκρίνεται στον δυναμισμό μιας τέτοιας εμβληματικής προσωπικότητας. Άλλο ένα στιγμιότυπο της ταινίας που ξεχωρί-

σαμε ήταν όταν ο Τ. Παλατζίδης, που υποδύθηκε έναν αγρότη με μαντικές ικανότητες, ο οποίος προέβλεψε το μέλλον του Καποδίστρια και την δολοφονία του...

Η σπουδαιότερη στιγμή στην ταινία ήταν- κατά τη γνώμη μας- η στιγμή της δολοφονίας του Κυβερνήτη, η οποία παρουσιάστηκε με τρόπο που προκαλούσε ιδιαίτερη συναισθηματική φόρτιση στους θεατές και η οποία αποτέλεσε και την δραματική κορύφωση της ταινίας. Ενδεχομένως να υπήρχε μία σκηνοθετική ανακρίβεια όσον αφορά τον τρόπο δολοφονίας του Κυβερνήτη, καθώς -σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές- δεν δολοφονήθηκε ακριβώς με αυτόν τον τρόπο, αφού ο πυροβολισμός στο κεφάλι και η λαβωματιά από το μαχαίρι ίσως να έγιναν με την αντίθετη κατεύθυνση.

Κατά τη γνώμη μας, η ταινία απευθύνεται σε ένα κοινό

που διαθέτει αρκετές ιστορικές γνώσεις, γιατί διαφορετικά θα δυσκολευτεί να αντιληφθεί τις λεπτομέρειες των πολιτικών και ιστορικών γεγονότων που πρόβαλλε η ταινία. Παρόλα αυτά, αναγνωρίζουμε την προσπάθεια του σκηνοθέτη και των συντελεστών να αναδείξουν την μοναδική αυτή προσωπικότητα της νεότερης Ιστορίας μας που με το ήθος, την πολιτική οξυδέρκεια, την διπλωματική του ικανότητα και την αποφασιστικότητά του προσέφερε όσα κανείς άλλος πολιτικός στον τόπο μας. Η προσωπικότητα και το έργο του Ι. Καποδίστρια θεωρούμε ότι θα μπορούσαν να προσφέρουν πλούσιο υλικό για πολλές ακόμη ιστορικές ταινίες, προκειμένου να αναδειχθεί το πρότυπο του διπλωμάτη και του ηγέτη που ακόμη και σήμερα μάς εμπνέει και μάς γεμίζει ελπίδα...

Σχολική Ζωή

Erasmus+ στο 1ο ΕΠΑΛ Ναυπλίου

“Ctrl Your E-Destiny”...

Της Κων/νας Παπαθανασίου

Το 1ο ΕΠΑΛ Ναυπλίου συμμετείχε τη φετινή σχολική χρονιά με επιτυχία στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+, με τίτλο «Ctrl Your E-Destiny», φιλοξενώντας μαθητές και μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και φοιτήτριες από την Πολωνία, την Κροατία και την Τουρκία. Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτι-

κτύου καθώς και στη διαχείριση του ηλεκτρονικού εμπορίου, ως βασικών εργαλείων για τη σύγχρονη εκπαίδευση και την επιχειρηματικότητα. Κατά τη διάρκεια της εβδομάδας της αφιερωμένης στο πρόγραμμα, εκπαιδευτικοί και μαθητές είχαμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε τοπικές επιχειρήσεις, να γνωρίσουμε τρόπους παραγωγής και προώθησης προϊόντων, αλλά και να συμμετάσχουμε σε workshops με αντικείμενο τις ψηφιακές δεξιότητες, το marketing και τον σχεδιασμό

λογότυπων. Η συμμετοχή μας στο Erasmus+ μάς έδωσε τη δυνατότητα να συνδυάσουμε τη θεωρία με τη βιωματική μάθηση, να καλλιεργήσουμε δεξιότητες συνεργασίας με νέους από άλλες χώρες και να αντιληφθούμε πως η δημιουργική αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας και των σύγχρονων επιχειρηματικών πρακτικών μπορούν να ανοίξουν νέους δρόμους για το επαγγελματικό μας μέλλον!

Καθηγητές και μαθητές συμμετέχοντες στο πρόγραμμα

Συμμετοχή στον διαγωνισμό Young Business talents

Της Μαρίας Σιατερλή

Με ιδιαίτερη επιτυχία συμμετείχε το 1ο ΕΠΑΛ Ναυπλίου στον διαγωνισμό Young Business talents, αποδεικνύοντας το υψηλό επίπεδο γνώσεων, συνεργασίας και επιχειρηματικής σκέψης των μαθητών του σχολείου μας.

Με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού Θεόδωρου Κοτίτσα, έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό συνολικά 31 μαθητές οι οποίοι συμμετείχαν στις δράσεις σε ομάδες. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν τρεις ομάδες από τη Γ' τάξη του Τομέα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» καθώς και πέντε ομάδες από τη Β' τάξη της ειδικότητας «Οικονομίας». Ιδιαίτερα ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι όλες οι ομάδες προκρίθηκαν στον ημιτελικό, ενώ η τελική φάση του Διαγωνισμού έχει προγραμματιστεί για τον μήνα Μάρτιο. Η μέχρι τώρα επιτυχία μας καθώς και η συμμετοχή μας στον Διαγωνισμό επιβεβαιώνουν τη σημασία της ομαδικής δουλειάς, της δημιουργικότητας και της εφαρμογής της γνώσης στην πράξη.

Μια σημαντική διάκριση για τον μαθητή του σχολείου μας Μιλτιάδη Μαρλαγκούτσο

Του Γιώργου Μπούκουρη

Μεγάλη διάκριση για τον μαθητή του σχολείου μας και μέλος της Συντακτικής μας Ομάδας, Μιλτιάδη Μαρλαγκούτσο, ο οποίος κλήθηκε στο Κλιμάκιο της Εθνικής Ομάδας Πόλο Κ18, σύμφωνα με Ανακοίνωση του Ναυτικού Ομίλου Ναυπλίου. Η συγκεκριμένη διάκριση αποτελεί μεγάλη τιμή για το σχολείο μας και αποδεικνύει ότι η σκληρή δουλειά, η πειθαρχία και η προσήλωση στους στόχους μας μπορούν να εξασφαλίσουν επιτυχίες και διακρίσεις τόσο στον σχολικό-ακαδημαϊκό όσο και στον αθλητικό «στίβο»!

